

**MAGYAR
PAPI EGYSÉG**

MAGYAR PAPI EGYSÉG

a külföldi magyar katolikus papság lapja

1960, Úrnapján

12. sz.

TARTALOM:

PRO MUNDI VITA

Jungmann SJ: München 1960 3

Babits Mihály: Eucharistia 4

LELKI ÉLET

Lékai Ányos SOCist: A szentmise 5

XXIII. János pápa enciklikája a papi lelkiségről (2. rész) 16

XII. Pius pápa beszédéből 1948 május 30. 21

PAPI ARCÉL

B.: Eucharisztianak szentelt élet 22

Vargha László SJ: Bangha Béla lelkisége 23

Megemlékezés Bangha Béla halálának 20. évfordulójára 26

K.n.: Bárányok és farkasok 27

MÜNCHENI EUCHARISZTIKUS VILÁGKONGRESSZUS

Németh Béla SJ: Központi gondolatai 29

A Münchener Eucharisztikus Világkongresszus himnusza 30

Központi eseményei 30

Magyar program 32

J. K.: Köszönöm 32

Eucharisztikus Világkongresszusok 33

A Münchener Eucharisztikus Világkongresszus hírei 33

Bibliográfia az Eucharisziáról 34

EMIGRÁCIÓ

Gánóczy Sándor: A franciaországi magyar kat. missziók helyzete 38

Szöke János: Svédországi beszámoló 40

Az ausztriai magyar papok találkozója 43

Papszentelések 44

HAZAI HIREK

Az Egyház helyzete hazánkban 45

Erdélyi helyzet 48

Személyi hírek 48

Kulturális hírek 50

EGYSÉG	
Király István SJ: Papi egység és Eucharisztia	51
Cser László SJ: A legelső út	59
HALOTTAINK	64
NÉHÁNY VISSZHANG	28, 44, 62, 63, 84
KISPAPEGY SÉG	
Viola Kálmán SJ: Százéves az újkori japán misszió	68
A. I.: Egy pap gyakorlati Eucharisztia-tisztelete	71
J. Z.: Keresztek útján a missziós keresztért	72
R: Primitiae Salesianae	74
E. G.: A nyolcadik boldogság	75
András Imre SJ: A sötétség hatalmában	76
SJ: Édesanyám papszentelésem	78
...é...e...: Valamit a magyar misszionáriusok anyagi támogatásáról	79
Z.: Elrejtőzött Isten	81
KÖNYVEK	
Farkasfalvy Dénes SOCist.: P. Lékai Lajos SOCist.: A Ciszterci Rend története	82
Lorenz SJ.: Begemann Róbert SJ: Das große Spiel	83

A lapot szerkeszti: Öry Miklós SJ. - A kiadásért felel: Marosi László.

Levelezés, megrendelés, kéziratok Marosi László címére küldendők: Spittal/Drau, Austria Europa.

MAGYAR PAPI EGY SÉG (Einheit Ungarischer Priester) Klerusblatt der ungarischen Priester im Ausland. - Mit Druckerlaubnis des Erzbischöflichen Ordinariates, Wien. - Eigentümer, Herausgeber und Verleger: Ladislaus Marosi, Spittal/Drau, Kapellengasse 15. Im Selbstverlag als Manuskript vervielfältigt bei Österr. Seelsorge-Institut Pastorale Ungarnhilfe, Wien. Für den Inhalt verantwortlich: Ladislaus Marosi.

PRO MUNDI VITA

MÜNCHEN 1960

Valahányszor az „eucharisztikus világkongresszus” szót hallok, emlékezetemben felújulnak a bécsi Eucharisztikus Világkongresszus napjai: 1912. szept. 9-12. Az osztrák-magyar monarchiának ez volt az utolsó nagy vallásos ünnepe. Mi teológusok, számszerint 1100-an, a nagy körmenettel meneteltünk a körúton, majd a résztvevők százezreivel együtt felsorakoztunk a Hősök terén, ahol az óriási tömeg elvonulásában gyönyörködtünk. Felejthetetlen számomra a magyar mágnások végeláthatatlan sora, amint büszke, színpompás díszmagyarban, fényes kísérettel haladtak el előttünk. Nyomukban jött díszes hintóján az ősz Ferenc József császár és király, majd a bíboros pápai legátus következett az Oltáriszentséggel.

Azóta néhányszor megfordult a világ kereke. Gazdagok megszegyedtek, mások meggagdagodtak. A katolikus Egyház azonban ma is változatlanul áll. Az eucharisztikus kongresszusok folytatják útjukat a világ körül: soruk minden világrészen áthaladt. A világvárosok versenyeztek egymással, hogy az Oltáriszentségben levő legfőbb Urat és Királyt megdicsőítsék.

A kongresszusok arculata megváltozott. De éppen ez a tény igazolja, hogy Anyaszentegyházunk élő Egyház: kora szerint ugyan idős, mégis örökké fiatal, mindenkor készenlétben van, hogy új növekedésnek induljon, új alakban bontakozzon ki. A körmenetek egyre nagyobbodtak. az ünnepek a milliós városok sportstádionjaiban és amfiteátrumai-ban egyre nagystilűbbek és egyre főnségesebbek lettek. Eszmei súlypontjuk is áthelyeződött. A főgondolat most már nem az Oltáriszentség megdicsőítése volt, hanem az Eucharisztia, mint istentisztelet. A körmenet helyébe az Újszövetség titokzatos áldozata került: az isteni Mester megbízásának nagystilű és ünnepélyes teljesítése: Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre! A világunnepség központja az oltár, amelyen a kereszténység látható fejének a képviselője százezrektől körülvéve felajánlja a mennyei Atyának az Úr testét.

Ennél a gondolatnál egy kép elevenedik fel bennünk az őskereszténység idejéből. Akkor is voltak ünnepélyes felvonulások, akkor is összegyűlt a keresztény nép a pápa vagy helyettese körül az Oltáriszentség ünneplésére. Ezeknek az istentiszteleteknek a színhelye az egyházi év folyamán vál-

takozva az Örök Városnak hol az egyik, hol a másik bazilikája volt. Ezeket a különböző római anyaszentegyházi stációs ünnepségeket nevezzük Statio Urbisnak. Ezek mindig különös fénypontot jelentettek az Egyház és a keresztény nép életében. Ugyanaz az Eucharisztia és ugyanaz az ünnepség folytatódik azóta is századokon át az Egyházban, ugyanaz az istentisztelet teljesen azokkal a tiszteletreméltó szavakkal, amelyek a római misszáléban ma is olvashatók.

Ebből a körülményből világossá vált, hogy az eucharisztikus világkongresszus nem más, mint a római egyház ősrégi stációs-ünnepségeinek új megnyilvánulási formája. Csak alkalmazkodik a világegyház méreteihez és átkarolja a világ összes népeit és országait. A régi stációk egyszerű dallamát áttették olyan karra és szimfóniára, amelyben minden népnek a hangja összecseng. A Statio Urbis-ből Statio Orbis lett. Az eucharisztikus kongresszus tehát újszerű kinyilatkoztatása az egy, szent, katolikus és apostoli Egyháznak. Az összekötő kapocs ma is ugyanaz mint egykor: az Oltáriszentség, amely a száműzöttek és menekültek szívében is az otthon és a biztonság érzését kelti az a hittitok, amelyben Krisztus él közöttünk.

J. A. Jungmann SJ

EUCHARISTIA

*Az Úr nem ment el, ett maradt.
Őbelőle táplálkozunk.
Óh különös, szent, nagy titok!
Az Istent esszük, mint az őt*

*törzsek borzongó logzikon
ették-itták királyaik
húsát-vérét, hogy óriás
halott királyuk ereje*

*szállna mellükbe, — de a mi
királyunk, Krisztus, nem halott!
A mi királyunk eleven!
A gyenge király nem tottem.*

*A Megváltó nem törzsvészér,
Ereje több, ereje más:
ő óriásabb óriás!
ki két karjával általér*

*minden családot s törzseket.
Egyik karja az Igazság,
másik karja a Szeretet...
Mit ér nekünk a Test, a Vér,*

*ha szellemében szellemünk
nem részes és úgy vesszük őt
magunkhoz, mint ama vadak
a tetemet vagy tottemet?*

*Áradj belénk hát, óh örök
igazság és szent szeretet!
Oldozd meg a bilincseket
amikkel törzs és vér leköt.*

*hogy szellem és ne hús tegyen
magyarrá, s nőjünk ég felé,
testvér-népek közt, mint a fák,
kiket mennyből táplál a Nap.*

Babits Mihály

SZENTMISE

Papi Rekollekció⁽¹⁾

Bevezetés

Krisztusban szeretett Testvéreim!

Ilyen alkalommal, mint amilyen a mostani, a szónoknak illik leszögezni méltatlanságát. Mivel azonban a hallgatóságnak ezt illik el nem hinni, ezért e helyett arra kérném szeretett Testvéreimet:

indítsuk fel magunkban a kristálytisza hitet és szinte vakmerőségig menő bizalmat, hogy azt, ami itt ezekben a napokban ajkamról elhangzik, KRISZTUS MONDJA ÉS ÜZENI MINDEGYIKÜNKNEK SZEMÉLY SZERINT. Nincs mit csodálkozni ezen. Az Üdvözítő megszoktatott minket arra, hogy az Ő nevében beszéljünk. Most rajtunk a sor, hogy ezt komolyan vegyük. Erre a magatartásra bátorít egy jellegzetes és visszatérő élménye az embernek: számtalanszor adódik, hogy neves írótól olvasunk valamit, amelyben már előzetesen megfogalmazta saját gondolatunkat ismerjük fel. Ha mi mondjuk ugyanazt: semmi különös. De ha elé tehetem: ezt Leon Bloy, Peguy, Pascal vagy akár Szent Ágoston mondja, ez hat, és egyben erudíciókat is igazolja. S ez utóbbi, mi tagadás, még lelkipásztori szempontból is jótékony hatású „captatio benevolentiae”... Ha lenne bátorságunk ahhoz, hogy úgy beszéljünk, mint akik a Szentlelket idézik!.. S ha lenne hitünk ahhoz, hogy így hallgassunk!..

+

Az organikus élet törvénye a lassú, szinte észrevétlen növekedés. Ez áll a lelkiéletéről is. Ennek ellenére igaz, mert tények igazolják, hogy vannak viharok, földrengések, tűzhányókitörések a természetben is és vannak hirtelen megtérések a lelkek világában is.

Aki egy kicsit is ismeri közülünk a lelkiélet teológiáját, az tudja, mit jelent a „secunda conversio”. Így határozom meg: az, amire mindnyájan várunk a lelkünk életében! Bár csak mindnyájan várnánk!... hogy az Isten szeretete elragadjon, eléggessen, hogy eljussunk a Krisztussal való szerető

1 Ezek az elmélkedések a bécsi magyar Papi Rekollekció három főpontját alkották. Megtartottuk eredeti formáját. Nem olvasásra, hanem elmélkedésre való anyag.

egyesülés, az aetas plenitudinis Christi boldog kiteljesedéséhez! ..
Ez a magány, amelyet egészen Neki akarunk adni, annyiban fog ehhez a
célhoz közelebb vinni, amennyiben hiszünk benne.

+

Közeledik a müncheni eucharisztikus kongresszus. Szenteljük
ezért ezt az együttlétünket az Oltáriszentségnek. S mivel papok vagyunk,
közeledjünk ehhez a misztériumhoz ott, ahol csak mi közelíthetjük meg
úgy, mint senki más: a szentmisében.
Elmélkedjünk a szentmiséről!

Következő három elmélkedésünkben nézzük:

a szentmisénk és hétköznapi világunk kölcsönhatását: INTROIBO
az opus operatum világának kemény tárgyszerűségét: AD ALTARE DEI
a papi communio eszményét és örömforrását: AD DEUM, QUI LAETIFICAT

I. INTROIBO...

A szentmise és hétköznapijaink világa

Ha meg szeretnék ismerni egy papot, és sok időm nincs: résztveszek a szent-
miséjén. Világos az összefüggés. S világos a jelentősége annak is, hogy ez-
zel számoljunk. Ellenkező esetben bekövetkezik a lelkiéletnek, mint élet-
nek tipikus tragédiája: szétesik. Az élet egy és összefüggő, mert organi-
kus. Mihelyt más lapra tartozik a szentmise, a breviárium és az ehhez ha-
sonló dolgok - s másra a mindennapi élet: ontológiailag beszélhetünk ugyan
lelkiéletről a kegyelem állapota miatt, de pszichológiailag és aszketikus
szempontból - nem.

Nap-nap után kiejtjük azt a szót, amely egyike a legjelentőségtebbek-
nek a szentmise és az Oltáriszentség misztériumához való viszonyunkban:
INTROIBO.

OTTHON

Ennek az egy szónak világánál felfedezi lelkünk, hogy mi az: kint s mi
az: bent. Kint a profanum, bent a sacrum világa. Ráébredünk hivatásunk-
ra: bemenni - introire. S kibontakoznak előttünk egy papi szívvel megfo-
galmazott tökéletességre törekvés főbb állomásai:

Eindulunk onnan, hogy valóban bemennyünk, hogy kint ne maradjunk,
miközben testünk bent van. Folytatjuk úgy, hogy minél többet akarunk ma-
gunkkal vinni, mikor ismét ki kell mennünk. S befejezzük ott, hogy az is-
teni Irgalom lehetővé teszi számunkra, hogy állandóan bent éljünk, hogy
megszűnjék számunkra a különbség kint és bent, profán és sacrum között:
hogy Isten legyen minden mindenben számunkra, hogy mi Benne és Ő ben-
nünk éljen és általunk dolgozzék.

Ebben az első elmélkedésben a bemenetelen van a hangsúly. Belépek egy váróterembe, üzletbe, hivatalba: oda, ahova semmi nem köt belülről, s ahonnan nemsokára távozom. Ahová megérkeztem: ott vártak... S ahová ha za érkeztem, ott otthon vagyok...

Életünk külső kerete, mindennapi teendői és szentmisénk közötti kapcsolatot megvilágítja néhány kép.

TÁPLÁLÉK

Az Oltáriszentség táplálék. S jaj lenne nekünk, ha mindaz amit a táplálkozás jelent, arra a tevékenységre szorítkoznék, mely az ebédlőben történik. Ha az étkezést nem követné az emésztés, az asszimiláció, a szervezet regeneráló folyamat, s ha nem előzné meg az egészséges éhség, étvágy: ha szakadék lenne az étkezés és a nap többi órái között, vagy akárcsak hiányoznék az egymásra utaltság szerves kapcsolata e tevékenység s e folyamatok között! Ez az élet csődje lenne.

Ugyanígy szakad el az élettől és válik abszurdummá papi életünk, ha annak éltető forrása, az eucharisztikus lakoma nem kapta meg a megfelelő helyét a jóleső éhség és az egészséges jóllakottság természetszerű ritmusában. Így járunk akkor, ha belépésünkkor nem visszük oda, az Úr oltárához azt, amit életerővel kellene megtöltenünk, ha a kegyelmeket, hogy a képet tolytassuk, valami lelki műgyomorba fogadjuk, amelynek falait nem járják át az asszimiláláshoz szükséges érrendszer hálói. Akkor a Kenyér nem járhatja át életünket. Kimegyünk, s nem visszük magunkkal azt, ami erőt adna. Egyáltalán rá sem eszmélünk arra, mi az, hogy „kint”, mi az, hogy „bent” s éppen ezért vagy be sem visszük egész lényünket, vagy megoszlott marad az életünk a templom és a világ között...

DRÁMA

Egy másik kép a Golgota drámájának résztvevőit ábrázolja. Az Úr Jézus keresztje alatt sokan álltak. Egyeseket a gyűlölet, másokat a résztvevő szeretet, sokakat pedig a véletlen vagy a kíváncsiság vitt oda. Isten mentsen meg minket attól, hogy egy papot a gyűlölet vigyen a szentmiséhez. De a keresztáldozat drámájának gyűlölködő és hóhér stasztáival kapcsolatban mégis el kell gondolkoznunk kissé annak a visszásságáról, hogy egy papi életben elfér egymás mellett a szeretet és áldozat misztériumának megünneplése és ugyanennek a szeretetnek rendszeres sértegetése az által, hogy az áldozat helyett az önzés lesz életünk gyakorlati törvényhozója.

Talán leghétköznapibb veszély az, hogy a pap lelke a véletlenül a Kálváriára kerülő bámméskodókhoz fog hasonlítani. Az a bosszankodó legionárius, akinek éppen esedékes kimenőjét vonták vissza a rendkívüli zavargá-

sok miatt; az a kíváncsi, aki most érkezett Jeruzsálem falai alá s megállt egy percre a csödület láttára...

Elgondolkoztató...

S ha nem is kellene magunkat vádolnunk e téren, de imádkozunk és engeszteljük azokra a testvéreinkre gondolva, akik számára a szentmise ma már csak egy napirendi pont, megszokott reggeli program. Akik ha nem ébrednek túl későn s még meg is borotválkozhattak, akkor 25 perccel ébredés után a sekrestyében tartózkodókkal nyájaskodva kezdik gallérjukba gyűrni a humerálét. Akik, miután levették a szent ruhákat vagy közvetlenül, vagy az imaszámolyon elvégzett néhány rituális mélylélegzés után mennek reggelizni, vagy éppen folytatják a közvetlenül a szentmise előtt abbamaradt beszélgetést.

Ezt a lelket nem a hite, a hivatása, a szíve és vágyai, hanem napirendje, a ruhája, vagy a foglalkozása vitte a Kálváriára.

Vigasztalódjunk. A jobb latort sem saját elgondolása és tervei vitték az első nagypénteken Krisztus közelébe: mégis megtért. Átnézett arra a vele együtt haláltusában megfeszült másik Euféltre és valami megragadta a lelkét. Nekünk papoknak nem kell „átnéznünk”, nem kell kifelé tekintenünk, csak hittel magunkba néznünk, hogy a kegyelem ránk tudjon törni: Istenem!... hát Krisztus vagyok! Egyesszám első személyben beszéltem és az Ő erejével csodát műveltem! Ott álltam, hol a világtörténelem értelmének forrása fakad!...

Végül odakísérték Jézust mások is: Édesanyja, Magdolna, Szt. János és a szent asszonyok... Menjünk oda mindegyikhez külön-külön, kérdezve őket, mi vitte őket oda, mi adott erőt nekik arra, hogy ott kitartsanak?...

II. AD ALTARE DEI...

Lelkünk az Opus Operatum világában

Ha visszagondolunk tudatos lelkiéletünk első nekilendüléseire, nem lesz nehéz visszaemlékezni első nehézségeinkre sem. Ezek között egyik legfájóbb volt az, ami minden bizonnyal máig is elkísért legtöbbszörünket:

PONDUS PROPRIAE ACTIONIS GRAVAT...

Mintha ennek a régi szép könyörgésnek klasszikusan tömör szavai a 20. század emberét jövendölték volna meg. Ránknehezedett a saját életünk terhe. Sőt merész megfogalmazással azt mondhatnánk: ránknehezedett a létünk és cselekedeteink közötti birtokviszony terhe: hogy az én, ez a tisztulatlan, annyi bajt okozó én az, aki cselekszik... Tele vagyunk reflexióval. Mindent felkutattunk, mindenütt vájkálunk, s amit előásunk, az rendszerint elkészerít.

Csupa szakadék tátong bennünk: gondolataink, érzéseink és sza-

vaink és tetteink; mai fogadkozásaink és holnapi megvalósítások között. I-máink objektív értékéről, szándékaink természetfölötti tisztaságáról, éle-tünk és papi munkánk valóban Istennek kedves voltáról: ki győz meg ben-nünket? Sokszor oly fáradtan tapogatódzunk a sötétben, hol - úgy érezzük - mindent átsző a kényelmesség, az önzés, az anyagiasság, vagy éppen a jellegzetes rátarti papi gög finom hálója. Ki ne ismerné közülünk a fájdal-mat, mikor küldetésünk miatt hirdetnünk kell valamit, amiről való meg-győződésünket éppen a legnagyobb lelki sötétség és kísértések bizonytalan-sága döngeti?

Egészen bizonyos, hogy ez a lelkiállapot a legalkalmasabb kontraszt-háttér, amelyből megérthetjük a szentmise legnagyobb ajándékát nemcsak a bűnös emberiség, hanem a mi papi munkánk. sőt papi lelkünk sorsa számára is.

OLTÁRKŐ

Az isteni irgalom, amely előszeretettel hajlik le a tegelesettebbek, a legalázatosabbak felé: ilyenkor szokott megkeresni minket. S egyszerre, egy felismerés élményszerű boldogságában képes leszek ledobni magamról a PROPRIA ACTIO szennyes bizonytalanságának rongyos kölönceit és oda-lépni - ad ALTARE DEI. Egy darab szikla, keménység, letagadhatatlanság szimbólikusan felemelve a fölé a szint fölé, amelyen lábunkkal az élet sa-rát dagasztjuk. Oltár - kő.

Szikla és semmi egyéb. Felszentelték, hogy a maga léttelenségében is beszédes lehessen számunkra a természetfeletti síkján. Egy darab kő, amely az elemek egyszerűségével lenyűgöz minket. Mintha annak a világnak üzenetét tolmácsolná, amelyben a Teremtő nevénevezi a dolgokat - s ezzel tartja létben őket.

E szikla közelében talán nekünk is könnyebb lesz egyszerűvé válni: mintha egy tömbből faragtak volna meg minket is. Itt semmi egyebek nem vagyunk, mint teremtmények. Teremtmények a maguk mivoltának legjellegzete-sebb magatartásában: feltekintve a Teremtőre s nyújtva Neki a hódolatot, teremtményvoltunk elismerését: az áldozatot. Valljuk, hogy Övé az élet. S Ő élte, az Ő kezében minden olyan egyszerű lesz!..

Ebben a kristálytisza légkörben a legtöbbet mond számunkra egy tökéle-tes bizonyosság: Ez az a hely, melyre az Isten kegyes szem-mel tekint. Azt, aki onnan tekint Rá, ahová Ő állította, aki azt adja Neki, amit Ő vár el tőlünk: azt nem utasíthatja vissza.

Petra autem erat Christus. Az Oltár is mindazt jelenti számunkra, amit Krisztus és az Ő áldozata. Minden Oltár a Kereszt ragyogó árnyéka alatt áll. Vessünk egy pillantást az Oltár körül elterülő világra. Az itt elénk táruló távlatok elárulják a világot magához ölelni akaró Krisztus Szívének szere-tétét. A pogány kultuszokban egyik-másik nevesebb szentély sérthetetlen-

séget adott az oda menekülőknél. Amikor az Oltár, a Kereszt árnyékában elterülő világot s annak távlatait szemléljük - ezekért halt meg Krisztus! - lehetetlen nem látnunk a különbséget. Ott egy szűk szentély nyújtja oltalmát azoknak, akiknek szerencsésen sikerül bejutniok. Itt mintha a szentély tárult volna ki s fogadná be az egész világot.

A CANON TÁVLATAI

Gondoljuk egyszer végig ezzel a szemmel a szentmise Canonját. Kezdjük a tér dimenziójának távlatával kitérni az üdvösség után sóvárgó vágyainkat mindazokra, akik velünk együtt és egyszerre hordozzák szerte a világon a viator vándorbotját: Krisztus földi Helytartójára, a püspökönkre, minden hívőre, szeretteinkre, a szentmisénken jelenlevőkre. A tér távlatai után az idő következik. A Communicantes mintha az Egyháztörténelmet akarná visszapergetni lelki szemünk előtt. Mintha minden szent vértanú odahozná a maga szenvedésekben győzelmes hitének szikláját, hogy beépítse ebbe az egyetlen Oltárba, az „Isten Oltárába”... Majd folytatjuk ezt a kozmikus világjárást vissza az időben: benyitunk az Utolsó Vacsora termébe, az Oltár „alapkőletételéhez”. Egységünk oly bensőséges lesz Krisztussal, hogy az Ő nevében egyesszám első személyben beszélünk. A történelem, az emlék és emlékezés jelené válik. Mert még tovább haladva rádöbent bennünket a Canon, hogy a Kálvária történelmi drámájából misztérium lett. Azt jelenti ez, hogy lehullik róla az idő és hely korlátja, hogy az első nagypénteki jeruzsálemi „események”-ből a teljes Krisztus kifürkészhetetlen szeretetének és diadalának misztériuma lett. Itt a szenvedés „beata” passio s itt a Krisztus nemcsak a szenvedést, hanem a feltámadást, a mennybemenetelt, az Ő egész életét jelenti... A következő ima visszavisz az előképek világába. Az irány eddig mindig ugyanaz. A mából az Egyház történelmén és forrásán, az Utolsó Vacsora termén keresztül visszaérkeztünk az Oszövetségbe. De ha meggondoljuk, hogy az üdvörtörténet korszakokat jelentő eseményei és áldozatai csak előképei voltak a mi Oltárunk Feláldozottjának! S végül e kozmikus száguldás elvisz az égi szentély legbensejéig, ahol Krisztus az égi Oltár előtt semper vivens ad interpellandum pro nobis az Atya elé tárja minden érdemét, szent Sebeit... S végül, hogy ebből a „cum affectu totius universitatis” végzett főnséges imánk teljességéből semmi ki ne maradjon, leszállunk a tisztítóűzbe is, hogy elvigyük a szenvedő Egyháznak is a „küzdő” és „megdicsőült” testvérek résztvevő szeretetének üzenetét - s csak utána térünk magunkhoz, „bűnösökhöz”, hogy a Doxológiával befejezzük imánkat.

Kell-e valamit mindehhez hozzátenni, annak megértéséhez, milyennek kell lennie a papí szívnek, amelyet ennek az Oltárnak közelsége ra-

gyog be. Ott állunk nap nap után a világtörténelem értelmét és középpontját jelentő esemény színhelyén, lelki szemeink távlatai a végtelent ölelik át: lehetséges-e elveszнем önmagamban, kicsiségemben, emberi problémáimban?

Az Oltár áldozat helye. A bűnös és az Isten találkozásának helye. S miután láttuk, hogy hogyan akarja ez az Oltár maga köré gyűjteni az egész világot, nézzük meg a Főpapot is.

IMMACULATA HOSTIA

Amint már láttuk és kiemeltük, elmélkedő lelkünk az Áldozat és annak Objektivitásán keresztül akarja megcsodálni az Atya legnagyobb ajándékát s szeretetének legnagyobb zálogát. Ez a legfőbb vigasztalás a bűnös ember számára: Krisztus személyesen beszélt rólam és érdekeimben személy szerint az Atyával. . . Ott állunk papi életünk legfőbb gesztusainak egyikében az Offertoriumban felemelve a paténán az ostyát: Suscipe. . . hanc immaculatam hostiam. . . S rátekinünk.

Lehetetlen, hogy meg ne rázzon bennünket a gondolat, - nem! - a bizonyosság, hogy e pillanatban tekintetünk oda irányul, ahová az Atya tekintete. Az Övé végtelen kegyességgel és irgalommal, a miénk bűnbánattal és reménységgel. Ez a legnagyobb magasztalás, amelyet a földön elérhetünk az Isten felé való zárándoklásban. Isten szemébe nem tekinthetünk, hogy meg ne haljunk: de oda tekinthetünk, ahová Ő tekint. Krisztus áldozatának ártatlansága az a pont, hol találkozzát ad egymás számára a bűnös ember és az isteni Szentség.

AZ EGYETLEN ORVOSSÁG

A mai ember, mint ahogy a mi saját nyomorúságainkról is elmélkedve láttuk, úgy látszik, el akar veszni vagy a saját hatalmának gögijében vagy a saját kiszolgáltatottságának és tehetetlenségének kétségbeesésében vagy ami a legrosszabb, egy fáradt rezignáltság közönyében.

Az egyetlen orvosság erre az állapotra: hit a megváltásban, Krisztus végtelen érdemeiben, az „Ipse prius dilexit nos” evangéliumában. Még lelkiéletet élő és buzgó lelkek is sokszor beleesnek abba a hibába, hogy azt képzelik hogy a kezdeményező feladat a lelkiéletben rájuk hárul. Jézus szent Szíve arról akarja meggyőzni a világot, hogy szolgáltassa ki végre magát az isteni Szeretetnek, higgye el, hogy Isten nagyon szereti s hogy ez a szeretet minden emberi cselekedetet, történetet, elhatározást, fogható földi tényeket elhomályosít a maga transzcendentális valóságával. Mondhatjuk nyugodtan: az egyetlen valósággal!

III. AD DEUM QUI LAETIFICAT... Papi communio - örvendező papi élet

Felolvasok néhány sort egy nekem írt levélből:

„Érdekes megállapítani, hogy boldog papi emberrel az ember alig találkozik. Hogyan kívánjátok, hogy a fiatalság ma felétek fusson, mikor boldog embert, kiegyensúlyozott, megelégedett embert, ragyogó, nyílt arcú embert alig találni köztetek? Mindegyiketeknek van egy „tíkk”-je, amelyik előbb-utóbb elárulja, hogy nem vagytok kiegyensúlyozott emberek. Ezzel én nem azt akarom mondani, hogy a „kiegyensúlyozottság” életcél, de ha én pápa lennék, inkább eltörölném a celibátust, mint megengedném azt a tízezer és tízezer magával meghasonlott embert, akik előbb vagy utóbb kiugranak. De ezen nem is lehet csodálkozni...”

Bármennyire is igazságtalan a vád ebben a durva és túlzott formában, alkalmat ad arra, hogy szigorú lelkiismeretvizsgálatot tartsunk egy kérdést illetően: mennyire sugárzik életünkben, hogy barátai, bizalmasai vagyunk az élet Királyának? Kétségtelen: annyiban sugárzik, amennyiben azok vagyunk.

BOLDOG PAP VAGYOK-E?

Hányszor hallani világiaktól, hogy ennek vagy annak a papnak állandó nevetése, jókedve erőltetett, benső kiegyensúlyozatlanságot takar, - hogy ennek vagy annak a kenetessége hántó és fárasztó. Kortársaink vannak annyira jószeműek, finom idegrendszerűek, hogy azonnal megérik, magatartásunk őszinte-e vagy pózolás csupán. Jól értsük meg: nem arról van szó, hogy emberi hatásaink lemért tapasztalatai alapján kineveljük magunkban a szimpatikus pap típusát, kidolgozzunk egy optimális magatartást, amellyel a legtöbb embert tudjuk magunkhoz vonzani. Hanem, hogy hivatásunkkal szembeni felelősségünktől vezetve megfeleljünk a kérdésre: boldog pap vagyok-e, vagy fáradt, hogy ne mondjam, csalódott? Hogy, ha így van, meglássam miért van így. S meglássam, mit tehetnék annak érdekében, hogy ne így legyen.

A tárgykör túlságosan nagy, egy teljes nyolcnapos lelkigyakorlat kellene ahhoz, hogy csak a kérdéshez tartozó leglényegesebb pontokon végigmenjünk. Így most nem is lehet céлом kimerítő választ adni, s nem is a keresés, az indukció, hanem inkább az intuíció által próbálom a kérdést megközelíteni, egy alapvető, tán a legalapvetőbb gondolatot ragadva meg.

KRISZTUSSAL VALÓ COMMUNIO

A kiválasztott szempont szervesen kapcsolódik alaptémánkhoz, a szentmise tárgyalásához. Így fogalmazhatnók meg: merem-e hinni azt, hogy életem értelme és beteljesedése a megváltó Krisztussal való communio, megváltói művében való szerves részvétel. Ez az állítás aszketikus műveltségünk ijesztően ismerős fogalmait idézi, hisz - az aszketika terminológiájára fordítva a mondatot - ezt jelenti: komolyan tudjuk-e venni, hogy papi hivatásunk eleve arra rendelt bennünket, hogy személyesen is eljussunk a *via unitiva bensőséges egyesüléséig*. Hagyjuk most azt a közismert okoskodást, amely abból a teológiai igazságból, hogy a papi karakter független az egyéni életszentségtől, próbál gyakorlati következtetéseket levonni. Merjünk szembenézni a Krisztus Szívéből áradó bizonyossággal: ha Krisztus rajtunk keresztül akar egy jó hírt az emberiséggel közölni, nem nyilvánvaló-e egyben az az akarata is, hogy e hír jó és boldogító voltáról elsősorban mi legyünk meggyőződve személyesen? S ez nem csupán értelmi meggyőződést jelent. Nem, mert a jó hír a szeretet vonalán fut, s a szeretetet nem lehet definiálni, csak élni. S a szeretet boldogító voltáról nem lehet értelmileg meggyőződni, hanem csak tapasztalatilag. „Nec lingua valet dicere, nec littera exprimere, expertus potest credere, quid sit Jesum diligere.” Lehetetlen vonzóan hirdetni Krisztus evangéliumát, ha magunk nem vagyunk azok, amiknek Ő hívott minket: *jam non dicam servos, sed amicos meos...*

Kissé hozzászoktunk ahhoz, hogy a tökéletességet mint egy hosszú és fáradtságos aszketikus életút gyümölcsét tekintjük. S ez igaz is, de most próbáljuk meg ugyanezt a tökéletességet más megvilágításban szemlélni, - Isten végtelen szeretetének, velünk való egyesülése vágyának oldaláról.

Az isteni szeretet módjának és mértékének törvénye számunkra az Oltáriszentségben realizálódik. Képzeljünk magunk elé egy iktív helyzetet. Krisztus - mondjuk Lázár feltámasztása után - döntő megbízatást ad apostolainak: „Néhány nap múlva én elmegyek az Atyához. Rátok hagyom lelki örökségemet: alkossátok meg Isten országának törvényeit, amelynek magatok lesztok első szolgálói és hirdetői. Együtt voltatok velem három évig. Ismertek, és általam megismertétek az Atyát. Most magatokra hagylak titeket egy hétre, beszéljétek meg a dolgokat. Meglátom mire juttok.” Nem hiszem, hogy a kafarnaumi beszéd ellenére is eszükbe jutott volna számunkra kérni az Oltáriszentséget, nem is beszélve a Keresztáldozatról. S itt mutatkozik meg a törvény, amelyet az Oltáriszentség realizál: Isten szeretete a lehető legváratlanabb, emberileg legelképzeltetlenebb utakon jön felénk.

AJÁNDÉK MINDEN SZENTMISÉBEN

Legyünk meggyőződve arról, hogy megengesztelődésünk művében minden kezdeményezés Isten végtelen szeretetéé. Bármennyire is tapintatos ez a szeretet, bármennyire tiszteletben tartja is szabadságunkat, s nem akarja ránkerőszakolni magát, - ott, ahol a legkisebb készséget, fogékonyságot, jószándékot, keresést látja, ott zavarbahozóan üldöző, szinte - tisztelettel mondjuk - tolakodó. Melyik emberi elmében tudott volna megszületni a gondolat, hogy az Isten kenyér alakjában ehető legyen, hogy titokzatos módon, az étel asszimilációjának analógiáját követve, materiális kapcsolat révén lelkünket táplálja? - Inne nézve a tökéletesség, az egyesülés, a „via unitiva” problémája nem probléma, hanem egyszerűen isteni tény, ajándék minden szentmisében.

Az élet egyedüli értelme, egyedüli célja az, hogy az Atya bennünk Fiát ismerje fel. Örökké tartó boldogságunk mértéke Krisztushoz való hasonlóságunk mértéke. Amit a tisztítóüznek ki kell égetnie belőlünk, az a Krisztushoz nem illő, Belé nem férő magatartások kacatja. Nem szállva vitába egyeseknek a misztikáról alkotott véleményével - vannak, akik csak tréfás összefüggésben említik ezt a szót -, Bemanossal le kell szögeznünk, hogy az égben extatikusok leszünk mindnyájan, boldog beérkezettek az unio birodalmába. - S íme: a szentáldozás pillanatában Krisztus egészen a miénk, összes érdemei, keresztáldozata, Vére s ezzel szerzett minden kincse, mintha akkor és egyedül értünk halt volna meg. E pillanatban a mennyei Atya kétségtelenül Szent Fiát látja meg bennünk. Ez az egyesülés az örök életnek, az idő értelmének és céljának ingyenes, titokzatos, ugyanakkor mégis valóságos elővételezése.

Erre a végtelen krisztusi szeretetre támaszkodva bátran mondhatjuk, hogy e pillanatban számunkra az életszentség nem távoli kékes csúcsok ígérete, hanem jelenlevő valóság.

A „BUZGÓ” SZENTÁLDOZÁS

Hogy az egyesülés ontológiai valósága egészen átjárjon bennünket, annak egyetlen feltétele van csupán: az, hogy a szentáldozás „buzgó” legyen. S itt ne támasszunk emberfeletti feltételeket. Gyarlóságunktól telő hit, alázatosság, - főleg alázatosság! -, szeretet, Isten akaratának őszinte keresése, - ennyi elegendő. Tulmagas követelményeket állítva könnyen circulus vitiosus-szá válik a gondolatmenet: a szentáldozás megadja az életszentséget, - akkor, ha már előtte megvolt az előkészületben. Nem szükséges több, mint jószándékú, alázatos készület: „jöjjetek úgy, amint vagytok...”, s utána fölemelkedünk az életszentség párperces előlegezésének magaslatáig.

Modern hagiográfiánk eljutott oda, hogy a szenteket embereknek

látjuk. Bátran és tiszteletlenség nélkül megállapítjuk, hogy ez és ez szent volt, de ekkor meg ekkor nem volt az. Nos, ez megfordítva miránk is áll: én ugyan nem vagyok szent, de a szentáldozás peicében, Jézussal együtt, - akkor az vagyok.

AZ ÉLETTÉ VÁLT SZENTMISE

Ahogy az üdvözülteket, Krisztussal egészen egyesülteket beati-íak, boldogultnak nevezzük, - úgy földi boldogságunk mértéke is az lesz, hogy mennyire sikerül kiárasztani egész napunkra ennek az elővételezett üdvösségnek, a Krisztussal való reggelenkénti egyesülésnek hatását. Igen sokszor - ha a megszokottság, felületesség megakadályozza is, hogy ezt észrevegyük, - alighogy magunkhoz vettük Urunkat, azonnal megbilincseljük Őt, lelkünk, életünk egy félreeső zúgába szorítjuk, vagy egyenesen, mint hivatlan vendéget, kizuszkoljuk életünkéből. Ez esetben nem csoda, ha egyedül maradunk, ha papi életünk örömtelen, belsőleg megoldatlan marad. Valósággá kell tennünk a szentmisénkben velünk egyesülő Krisztust a magunk számára. Valósággá subiective, a magunk számára, hisz az egyesülés ténye a hanyag szentáldozás esetében is objectiv valóság, csak éppen meddő, nem életető valóság. Ez az életté vált szentmise kiengensúlyozott papi életünk fundamentuma.

De ezen túl észre kell vennünk egy másik veszélyt is: úgy beletemetkezünk a lelkekért való harcba, hogy közben elfelejtjük, hogy Jézus Szent Szívének szándékai szerint talán mégiscsak mi volnánk elsősorban hivatva arra, hogy a Magát táplálékul kínáló Úr ígéletét ne csak hirdessük, hanem életünkben is magunkévá tegyük: „Aki eszi az én Testemet és issza az én Véremet, bennem marad és én őbenne.” Az életszentségre való hivatásunk titka ez: manere, maradni Benne, állandóan, elválaszthatatlanul. Ha tevékenységünk apostolkodása mellé vagy inkább forrásaként odaállítanánk lendületes, reménységtől biztos szárnyalásunkat az Üdvözítővel való bensőséges barátság felé, biztos, hogy hamarosan krisztusivá tennénk magunk körül a világot.

Találhatunk-e biztosabb zálogot arra, hogy életszentségünkhöz fűzött reményeink nem ábrándokat kergetnek, mint mindennapi szentmisénket és benne szentáldozásunkat? Ismételjük meg így a kérdést: melyik nagyobb, nehezebben elképzelhető abszurdum: az, hogy mi szentek leszünk, vagy az, hogy az Isten Fia Kenyérre válik? Kétségtelenül a második. Öleljük át nagy hittel, alázatos szeretettel aényt: e nagyobbik abszurdum eszköze, forrása lett a másik - megengesztelődésünk - minden emberi remény ellenére való megvalósulásának. Tegye Isten végtelen irgalma az egyik „lehetetlenség” révén mind teljesebbé ezt a másikat!

Lékai Ányos SOCist

XXIII. JÁNOS PÁPA ENCIKLIKAJA A PAPI LELKISÉGRŐL az arsi szent plébános halálának 100. évfordulójára (2.rész)

Nem akarunk ennél a tárgynál tovább időzni, de helyénvalónak tartjuk mindazokat buzdítani, akik a katolikus papság tiszte révén lelki gyermekeink lettek, hogy szívükben ápolják és növeljék azt a szeretetet, amely őket mind erősebb kötélekkel fűzi az Anyaszentegyházhoz. Vianney szent Jánosról feljegyezték, hogy annyira együttélt az Egyházzal, hogy egyedül érte dolgozott és szolgálatában magát úgy elemésztette, mint amikor az izzó parázsra pelyvát szórnak. Mivel Jézus Krisztus papságában részesültünk, gyűjtsen lángra és emésszen fel minket is az a láng, amely a Szentlélektől származik. Amik vagyunk és amink van, az Egyháznak köszönjük. Az ő nevében és az ő tekintélyével munkálkodjunk. A ránk bízott feladatokat végezzük el becsületesen. A testvéri egység kötelekeivel egybefűzve oly tökéletesen szolgálunk neki, amint azt megérdemli.

II. Imaélet és eucharisztia

Vianney szt. János, aki annyira gyakorolta a vezeklést, arról is meg volt győződve, hogy „a papnak elsősorban az imaéletnek kell szentelnie magát”(Arch. Secr. Vat. 227 k. 33). Ismeretes dolog, hogy miután olyan plébánia élére állították, amelyben a keresztény élet egészen el lanyhult, éjjelente hosszú és vigasztalással teljes órákat töltött el az eucharisztikus Jézus imáadásában. Az oltárszekrény mintegy forrás volt, amelyből állandóan természetfeletti erőt merített. Ebből táplálta saját jámborságát, itt biztosította apostoli tevékenységének sikerét. E szent férfiú idején Arsra lehetett alkalmazni azokat a szép szavakat, amelyekkel b. e. Elődünk XII. Pius a keresztény plébániát jellemezte: „Központja a templom, a templom közepén az oltárszekrény, jobbról-balról a gyóntatószék. Ott fakad a keresztény nép természetfeletti élete és egészsége.”(Discorsi e Radiomessaggi di S. S. Pio XII, 14 k 452.)

Az ima az arsi szent plébános életében és tanításában

Korunk papjainak, akik a külső tevékenység hatékonyságát néha keletlenül jobban ki szokták emelni és lelkük kárára könnyen elmerülnek a külső hivatalos teendőkben: időszerű és üdvös a kitartó imaélet példája, amelyet az a férfiú adott, aki egészen a lelkek inségének enyhítésére szentelte magát. „Ami minket, papokat az életszentség elérésében akadályoz, szokta mondani az arsi plébános - az az elmélyülés hiánya. Nem akarjuk lelkünket a külső dolgoktól elvonni, így aztán nem tudjuk, tulajdonképp mit kell tennünk. Buzgó elmélkedésre, állandó imára. Istennel való belső

összeköttetésre van szükségünk." Életrajza tanúskodik arról, mennyire állhatatos volt az imában, amelytől sem a gyóntatás terhe, sem a többi lelkipásztori teendők el nem vonták. „A legnagyobb elfoglaltság közt sem szakította félbe az Istennel való beszélgetést.” (Archiv. Secr. Vat. 227 k. 131.) De idézzük őt magát, hiszen ékesszólása kimeríthetetlen volt, amikor az ima hasznáról és áldásairól beszélt. „Koldusok vagyunk - mondotta - mindent Istentől kell kérnünk.” (U. o. 1100) „Hány embert tudunk imáinkkal visszatéríteni Istenhez!” (U. o. 54.) Azt is szokta mondogatni: „Az Istenhez intézett forró ima a földi boldogság netovábbja!” (U. o. 45.) Ebben a boldogságban neki bőven volt része: természetfeletti fénytől megvilágosított lelkét a mennyiek felé irányította; gyermekien tiszta lelkével a megtestesült Ige titkától a legmagasabbhoz, a Szentháromsághoz emelkedett fel, akit annyira szeretett. A zarándoktömegek, amelyek őt a templomban körülfogták, megéreztek, hogy kitör valami ennek az alázatos papnak titkos belső életéből, amikor lángoló kebléből ilyen szavak áradtak: „Milyen boldog úgy az élet és milyen boldog úgy a halál, ha tudjuk, hogy Isten szeret minket! Istennel összeköttetésben vagyunk, Isten színe előtt járunk, Istennek élünk.” (U. o. 29).

A pap első sorban az ima embere

Nagyon kívánjuk, Tisztelendő Testvérek, hogy a gondjaitokra bízott papokat Vianney szt. János életpéldája teljesen meggyőzze arról, mindenképpen azon kell lenniök, hogy a buzgó imaéletben kitünjenek. Legyenek meggyőződve arról, hogy ez lehetséges, még ha néha kellenél több apostoli munka terheli is őket. Ehhez azonban az szükséges, hogy életük egészen a hit tanításához igazodjék; csak ezzel a hittel eltelve volt Vianney szt. János képes rendkívüli eredményt felmutatni. „Mily csodálatos ennek a papnak a hite! - kiáltott fel egyszer egyik paptársa -, akkora, hogy az egyházmegye összes híveit gazdagokká tehetné.” (U. o. 376)

Ezt az Istennel való állandó összeköttetést főleg azok a papi áhitatgyakorlatok hozzák létre és őrzik meg, amelyek közül a fontosabbakat az Egyház igen bölcsen elő is írta. Ezek a napi elmélkedés, a szentséglátogatások, a szentolvasó elmondása és a gondos lelkiismeretvizsgálat (CIC can. 125). A breviárium elmondására egyházi rendjük súlyosan kötelezi a papokat (can. 135). Sokszor talán ezen előírások egyikének vagy másikának az elhanyagolása okozza, hogy az egyházi férfiak elmerülnek a külső dolgok tömkelegében, lassankint elvesztik a szent lelkesedést, és végül is a földi élet kísértései közt súlyos veszélybe kerülnek, mert hiányzik a lelki élet oltalma. Vianney szt. János bár a legnagyobb odaadással fáradozott mások lelki üdvösségén, a magát sem hanyagolta el. A legnagyobb fokban törekedett személyes életszentségre, hogy másokat is minél könnyebben arra

vezethessen. (Arch. Secr. Vat. 227 k. 36). Hogy tehát X. szent Pius szavaival éljünk: „Legyünk teljesen meggyőződve arról, hogy a papnak, ha állásához és hivatásához méltón akar élni, legnagyobb odaadással kell az imaéletet ápolnia. . . A papnak sokkal nagyobb gonddal kell Krisztus szavára hallgatnia, mint másoknak: Szüntelenül kell imádkoznia. Ezért ajánlotta szent Pál oly nagy nyomatékkal: „Legyetek állhatatosak és éberek az imádságban és hálaadásban. Szüntelenül imádkozzatok.” (Exhort. „Haerent animo” Acta Pii X. IV 248-249) Azonkívül szívesen magunkévá tesszük közvetlen Elődünk szavait, amelyekkel pápasága elején mintegy jelszót adott a papoknak: „Imádkozzatok, mindig többet és mindig bensőségebben imádkozzatok!” (Sermo 24. Jun. 1939, AAS 31 (1959) 249).

A szent plébános eucharisztikus lelkisége

Vianney szent János buzgó imaéletének megkülönböztető jellege volt, hogy főleg az Eucharisztia felé irányult. Azt lehet mondani, hogy életének utolsó harminc évét csaknem kizárólag a templomban töltötte. Szinte hihetetlen, mily forró áhitattal viseltett a szentségi színek alatt rejtőző Krisztus iránt. „Itt van - mondogatta -, aki annyira szeret bennünket. Miért ne szeressük mi is Őt?” (Arch. Secr. Vat. 227 k. 1103) Valóban lángoló szeretettel övezte az imádandó Oltáriszentséget. Lelkét bizonyos égi erő ellenállhatatlanul az oltárszekrény felé vonzotta. Híveit így tanította imára: „Egyáltalán nincs szükségünk sok szóra, hogy helyesen imádkozzunk. Híszsük, hogy az oltárszekrényben jelen van a jó Isten. Kitárjuk Előtte lelkünket. Örülünk, hogy maga elé bocsát minket. Ez a legjobb imamód” (U. o. 45). Semmit sem mulasztott el, hogy a hívek tiszteletét és szeretetét a szentségi Jézus iránt felkeltse és őket az Oltáriszentség vételére buzdítsa. Az áhitatban maga járt elő jó példával. „Hogy valaki erről meggyőződjék, - vallották a tanúk - elég volt őt misézni látni, vagy térdhajtását megfigyelni, amikor átment az oltárszekrény előtt.” (U. o. 459)

Az Eucharisztia jelentősége a pap életében

„Vianney szent János példája - mondotta feledhetetlen Elődünk, XII. Pius - a mai korban is hat.” (AAS 48 (1956) 579). A legszentebb Oltáriszentség előtt végzett hosszas papi imának oly méltósága és hatékonysága van, hogy azt a pap semmi más módon el nem érheti, sem nem pótolhatja. Amikor a pap Krisztus Urunkat imádja, Neki hálát ad, vagy elégtételt nyújt saját és mások bűneiért, ha végre a rábízott ügyes-bajos dolgokat forró imában Istennek ajánlja, mindannyiszor növekszik a szeretetben isteni Megváltója iránt, akinek hűséget fogadott és az emberek iránt, akiknek lelkipásztori gondjait szenteli. A lángoló, a buzgó, a tevékeny eucharisztikus jámborság a pap lelki tökéletességét ápolja és táplálja, és elárasztja apostoli hivatásának gyakorlatában azzal a természetfeletti erővel, amellyel Krisztus

derék munkatársainak rendelkezniök kell. Nem hagyhatjuk említés nélkül azt a jótékony hatást sem, amely magukra a keresztyény hívőkre árad, amikor tanúik lehetnek papjaik jámborságának és példájuk követésére buzdulnak. Jól jegyezte meg b. e. Elődünk, XII. Pius, az Öiök Város klérusához intézett beszédében: „Ha azt akarjátok, hogy a rátok bízott hívek ájtatosan és szívesen imádkozzanak, szükséges, hogy ti járjatok elő a templomban jó példával: hogy lássanak titeket imádkozni. Az a pap, aki az oltárszekrény előtt térdénállva, illő testtartással, kellő figyelemmel Istenhez imádkozik, remek példát ad a keresztyény népnek, azt serkenti és hívogatója hasonló, buzgó ájtatosságra” (Alloc. 13. Mart. AAS 35 (1943) 114-115). Ezek voltak a fiatal arsi plébános erőforrásai apostoli hivatásának betöltésében. Ez minden körülmény közt hatékony marad.

A pap és a szentmise

Sohasem szabad felejtetünk, hogy a szentmise az eucharisztikus ima legkiválóbb formája. Annál behatóbban kell ezt megfontolnunk, Tiszteendő Testvérek, mert itt van a pap lelkiéletének a legfontosabb erőforrása.

Nem szándékozunk most az Egyház osi tanítását kifejteni, amely a papságról és az eucharisztikus áldozatról szól. B. e. Elődeink, XI. és XII. Pius fontos és kiváló körleveleikben foglalkoztak ezzel a tárggyal. Mi csak arra buzdítottunk titeket, gondoskodjatok arról, hogy ezeket a körleveleket a rátok bízott papok és hívek minél jobban megismerjék. Így majd megszűnik egyesek bizonytalansága, és a kelleténél merészebb állítások, amelyek itt-ott elhangzottak, kellő eligazítást nyernek.

Nagyon üdvösnek tartjuk, ha körlevelünkben itt rámutatunk arra, mennyire joggal lehet az arsi szt. plébánost a papi kötelességek hőies teljesítésében a lelkipásztorok elé példaképpül állítani és égi pártfogójuknak nevezni. Ha igaz az, hogy a pap azért részesült az egyházi rend szentségében, hogy az oltárnak szolgáljon, és ezt a hivatalát az eucharisztikus áldozattal töltsse be: akkor éppúgy igaz az is, hogy az eucharisztikus áldozat Isten szolgája részére egész életén át a személyes életszentség és önfeláldozó apostoli tevékenység kiinduló pontja és forrása marad. Mindezek igen jól megvalósultak Vian ey szent Jánosban.

Ha mindent tekintetbe veszünk, hol van a papi tevékenység csúcspontja, ha nem abban, hogy mindenütt, ahol az Egyház él, az oltár köré gyűjtse a hívő népet, amely a szent keresztségben újjászületett és bűneitől megtisztult? A pap szent hatalmával bemutatja a szent áldozatot, amelyben Jézus Krisztus felújítja azt az egyedülálló önfeláldozást, amelyet az emberi nem megváltására és a mennyei Atya dicsőségére a Kálvárián bemutatott. Akkor a keresztyények a pap közvetítésével egy szívvel-lélekkel

áldozzák a felséges örök Istennek az isteni áldozati Bárányt és magukat is felajánlják „élő, szent, Istennek tetsző áldozatul” (Róm. 12, 1.). Ott kapja az Isten népe az oktatást a hitben és a parancsokban, ott táplálkozik Krisztus testével, amely természetfeletti életet ad neki és azt növeli, és ha kell, egységében megerősíti. Ugyanott növekedik lelkében az egész világon, minden korban Krisztus titokzatos teste, az Egyház.

Vianney szent János, aki idejét évről-évre mindinkább az isteni igazságok hirdetésére és a lelkek tisztogatására fordította, és minden lelkipásztori tevékenységében Isten oltára felé irányította tekintetét, megérdemli, hogy emiatt életét egészen kiváló papi és lelkipásztori életnek minősítsük. Az arsi templomba tömegével és szívesen özönlöttek a bűnösök, mert oda vonzotta őket a szent plébános híre. Sok pap viszont nagy nehézségekkel küzdök, hogy a reábizott népet maga köré gyűjtse és szinte hithirdető módra a keresztény hit alapelemeire oktassa. Ez a szükséges és néha terhes lelkipásztori tevékenység azonban ne akadályozza a papokat abban, hogy szemüket a magas célra irányítsák, amelyre törekedniök kell, és amelyet Vianney szent János egyszerű falusi templomában el is ért a lelkipáztorkodás legfontosabb feladatainak odaadó elvégzésével.

A szentmise a személyes papi-életszentség forrása

Különösen meg kell jegyeznünk: bármit is gondol, határoz és tesz a pap, hogy szentté legyen, arra a mintaképet, és a természetfeletti erőt az eucharisztikus áldozatból merítse, amelyet bemutat. A Pontificale Romanum buzdítása neki szól: „Agnoscite quod agitis: imitamini quod tractatis.” Idevalók közvetlen Elődünk szavai, amelyeket „Menti Nostrae” kezdetű körlevelében olvashatunk: Megváltónk egész életét önmaga feláldozására szentelte: váljék a papnak az élete is, aki Krisztus képét hordozza, Ővele, Őbenne és Őáltala kedves áldozattá. Ne csak bemutassa, hanem bizonyos lelki módon élje is az eucharisztikus áldozatot. Így merítheti abból azt a természetfeletti erőt, amely őt lelke legmélyén átformálja és az isteni Üdvözítő engesztelő életének részesévé teszi...“(AAS 42 (1950) 666-667) „Kell, hogy ami az áldozati oltáron történik, azt a papi lélek magára vonatkoztassa. Amint Jézus Krisztus önmagát feláldozza. úgy szolgálja is áldozza fel magát Vele együtt. Amint Jézus engesztelést nyújt az emberek bűneiért: úgy kell a papnak is a keresztény aszkézis magaslati-útján önmaga és embertársai lelki megtisztulásához eljutnia.”(U. o.)

Ezt a fenséges tanítást tartja szem előtt az Egyház, amikor anyai buzdítással arra serkenti papjait, hogy az aszkézist ápolják és hogy az eucharisztikus áldozatot a legnagyobb tisztelettel mutassák be. Ha a papok a szentelésben kapott első szeretetet elvesztették. ezt ugye annak kell tulajdonítani, hogy nem voltak egészen tudatában annak a kölcsönhatásnak, a-

mely önátadásuk és a szentmiseáldozat között fennáll. Vianney szent János ezt tapasztalatból tudta és ezekkel a szavakkal fejezte ki: „Ha a papok erkölcsi élete ellanyhul, az onnan származik, mert nem miséznek figyelemmel és áhítattal.” Kiváló erénygyakorlata volt „magát a bűnösökért engesztelő áldozatul felajánlani.” (Arch. Secr. Var. 227 k. 319) Azért könnyezett, „amikor azokat a szerencsétlen papokat látta, akik a hivatásukhoz szükséges életszentségnek nem felelnek meg.” (U. o. 47.)

Atyai szeretettel buzdítjuk papjainkat, hogy időközönként vizsgálják meg magukat, hogyan mutatják be a szent áldozatot. Milyen érzülettel és testtartással járulnak az oltárhoz és milyen lelki hasznot igyekeznek onnan meríteni. Serkentse őket erre ez a jubileum, amelyet ennek a kiváló és csodálatos papnak a tiszteletére szentelünk, aki „a szentáldozat bemutatásának vigasztalásából és boldogságából” lángoló lelkesedést merített az önfeláldozásra. Szent közbenjárása - bizvást reméljük - bőségesen ki fogja esdeni a szükséges megvilágosítást és erőt.

(Következő számunkban folytatjuk.)

XII. PIUS PÁPA BESZÉDÉBŐL 1948 MÁJUS 30.

Dícsértessék az Úr Jézus Krisztus! Kedves jó magyar gyermekeink! Az Eucharisztikus Kongresszus emlékében szeretettel köszöntünk benneteket - kezdte magyar nyelven rádiószózatát a Szentatyja, majd latin nyelven folytatta:

Tíz éve már, hogy Budapesten minden nemzet részvételével megtartott Eucharisztikus Világkongresszust, mint boldogemlékű Elődjünk, XI. Piusnak bíboros legátusa vezettük. Mindig kellemes és kedves nekünk a visszaemlékezés azokra a felejthetetlen ünnepi napokra, amikor a Duna két partján fekvő világszép városban a világ minden tájáról összesereglett mérhetetlen embertömeg az Oltáriszentség színe alatt rejtőző isteni Megváltó előtt ünnepélyes hitvallást tett. A szent szertartások fénye, főnséges gyűlései, a beszédek, az ájtatosságok és énekek változatos gazdagsága a hitnek és Megváltónk iránti hódolatnak olyan megnyilvánulásai voltak, amelyhez foghatót szinte sehol másutt a világon nem tapasztaltunk.

Ámde ez a hit és áhítat nemcsak külső és mulékony megnyilatkozásokban tört elő, hanem forrása és kiindulópontja lett annak a lelki erőnek, amely Tieteket a világot emésztő gyászos években és a háborút követő időkben fenntartott, fölemelt, most pedig a Boldogasszony évének megünneplésére serkentett.

EUCHARISZTIÁNAK SZENTELT ÉLET

Eymard Péter Julián, az Oltáriszentségről nevezett papok kongregációjának alapítója.

Életfeladata volt az eucharisztikus lelkiséget előmozdítani. Mielőtt azonban ezt a hivatását és a megvalósítás útjait-módjait felismerte, sok nehézséggel kellett meggyürkőznie, rengeteg megaláztatást vállalnia.

Péter, egy falusi kovács fia, 1811-ben született Grenoble közelében. Anyja nagy tisztelője volt az Oltáriszentségnek. Mindennap végzett szentséglátogatást, és arra rendesen gyermekeit is magával vitte. Az anya élő hite hamarosan megragadta a kis Pétert is. Ha sehol sem találták, akkor biztosan a templomban volt és imádta a Legfölségesebbet. A vallási szempontból koraérett fiúcska már öt éves korában a szentáldozáshoz akart járulni, és kijelentette, hogy pap akar lenni. Csak 12 éves korában bocsátották az első áldozáshoz. Erre való előkészületül elzarándokolt a Szent Szűz egy távoli kegyhelyéhez.

Bár Péter kimondottan a papi pályára érzett hivatást, atyja mégis azt akarta, hogy kovács legyen. Barátai a szünidőkben tanították a latin nyelv elemeire. Végre, mikor a fiú már 17 éves volt, atyja elküldte a grenoblie-i latin iskolába. A következő évben az Oblátusok újoncházában találjuk. Itt akkora buzgalommal látott hozzá a szerzetesi élethez, hogy megbetegedett és el kellett hagynia az újoncházat. Alighogy felépült, a grenoblei semináriumban jelentkezett. Bár plébánosa nem éppen fényes bizonyítványt állított ki előképzetségéről, a felvételi vizsga mégis jól sikerült. Három év múlva pappá szentelték. Ha a körülményei engedték, két órán át készült a szent áldozat bemutatására és ugyanannyi ideig végezte a hálaadást. Magától értetődő, hogy aki ennyire át volt harva a szeretet Szentsége iránt való áhitattól, az a lelkipásztorkodásban is a legszebb eredménnyel dolgozott. Ezért püspöke csak nehezen bocsátotta el az egyházmegyéből, hogy a Maristák közé léphessen.

P. Eymard a rendben kiválóan működött. Lyoni tartományfőnök, majd újoncmester, és helyi előljáró lett. Ahol csak dolgozott, mindenütt felvirágoztatta az Oltáriszentség iránti áhitatot és ezzel együtt alattvalói lelki életét. De még többet kellett tennie. A fourvière-i kegyhelyen világosan felismerte, hogy Isten egy rend alapítását kívánja tőle, amely-

nek főcélja a legméltóságosabb Oltáriszentség tiszteletének a terjesztése legyen. Tervét a domokosok általános főnöke utján IX. Pius pápa elé terjesztette, aki elismerően nyilatkozott róla. Több kiváló egyénnel megbeszélte az ügyet és így kötelességének tartotta, hogy az állhatatlanság látszatát vállalva rendjét elhagyja.

Alapításával először Párizsban próbálkozott. A legtöbben nem helyeselték és első társai elhagyták. Végre 1857-ben egy kis rendházat sikerült létrehoznia és nemsokára megkapta Róma előzetes jóváhagyását is. Munkája elsősorban a papság eucharisztikus áhitatának a fokozására irányult. Megalapította az eucharisztikus papi egyesületet, amely az egész katolikus világon elterjedt. Mint eucharisztikus hitszónok fáradhatatlanul járta Franciaországot, hogy a híveket is közelebb hozza a kat. istentisztelet központjához. Sokat apostolkodott a gyakori szentáldozás érdekében is. Nők számára is létesített egy társulatot „A legméltóságosabb Oltáriszentség szolgálói” címmel.

P. Eymard 1868-ban halt meg. Amikor 9 év múlva testét átszállították Párizsba, azt teljesen épnek találták. Élete és működése bizonyítja annak, hogy az Oltáriszentség valóban a szentség forrása. Boldoggáavátása egészen különlegesen ajánlja az Oltáriszentség tiszteletét és tiszteletének a terjesztését a figyelmünkbe.

B.

BANGHA BÉLA LELKISÉGE

A naplóját kellene ismernünk, hogy megtudjuk azt a legbensőbbet, azt az egészen személyi tartalmat, az egyszer való, titokzatos magvát annak a keresztény és papi léleknek, aki páter Bangha volt. Ez elsősorban az i má d s á g b a n nyilatkozik meg és e kis írásban azt adjuk közre, amit erről innen-onnan sikerült gyűjtenünk. Amikor Prohászka naplója, a Soliloquia megjelent, Bangha ismertette a Magyar Kultúrában. Sokan csodálkoztak e cikkeken, mert úgy érezték, mintha Bangha nem tudná megérteni Prohászka lelkét. És ebben sok igazság volt, hiszen Bangha valósággal megdöbbenett attól, hogy a naplóban nyomát sem találta a szellemi küzdelemnek, amely abban a korban uralkodott. Sokak szerint a páter legjobb írása a Nagy kérdések útján című könyve. Ha ezt összemérjük a Diadalmas világnézettel, nyomban kitűnik, mennyire különbözött a két lélekalkat egymástól. Prohászka egész valója a szemlélődést igényelte s habár a gondolkodás mestere volt, sohasem tudott megnyugodni benne, mivel neki az élő való-

ság kellett, aminek a fogalmi megismerés csak halvány vázlata. Mindketten az akkori jezsuita iskolába jártak, mindketten tökéletesen felszerelték magukat annak szellemi fegyverzetével és így szálltak harcba koruk tévedéseivel, de mindegyiknek más volt a harcmodora, amint sajátos lelki alkutuk parancsolta. Bangha lelkében tombolt a külső csatazaj, míg Prohászka belső várkastélyába nem tudott behatolni, mivel ott a Végtelennel tárglgó szív csöndje honolt.

Bangha is szenvedélyesen tudott imádkozni a szobájában éppúgy, mint az utcán és villamoson, de a szemlélődésre nem volt különös hajlana. A madárfészek titka sohasem ragadta meg, ellenben megbűvölte a Niagara fősége és arról olyan szónoki költeményt írt, amely hallgatóit térdre zuhantotta. Egyszer a dunakeszi villán végezte évi lelkigyakorlatát, én ugyanakkor pihenés végett kerteszkedtem ott és akaratlanul is észrevettem, hogy az egyik elmélkedése több óráig tartott. Nyolc nap után kijött a csendből és megkérdeztem tőle, miért tart nála olyan sokáig az elmélkedés. Megmondtam neki a napot, amikor ezt megfigyeltem. Ő azt válaszolta: akkor az örökkévalóságról elmélkedtem és ez mindig annyira megrendít, hogy akkor az időt és fáradságot nem érzem, mert semmivé lesz az igazság súlya alatt. Ő egészen abból a fajtából való volt, akiről azt mondják: „in actione contemplativus”, a cselekvésben él szemlélődő életet. Többször hangoztatta, tehát ez volt az alapvető álláspontja: a földön annyi a tennivaló, hogy itt nem érünk rá kedvünkre időzni a csöndben, hiszen az örök életben úgyis ez lesz a foglalkozásunk. Pompásan igazolja ezt Szeghy Ernőnek egyik kedvesen gonoszkodó megjegyzése. Valamelyik évben meghívták a pátert a győri karmeliták, hogy nagy szent Teréz ünnepén beszéljen a templomukban. Ernő atya előre megmondta: Ismerem Banghát. Szentüinkről csak néhány szava lesz, ellenben óriási beszédet fog mondani az imádságról. Pontosan úgy is történt.

Külsőleg mindig nyugodt volt, sőt azt mondhatjuk, már roppant testi és szellemi ereje sem engedte meg, hogy izgatott legyen, de állandóan magas feszültségben volt az apostoli láztól, mert ez volt egyéniségének lényege. Vezérnek született, a tömegek urának és jóformán minden beszédje, írása mozgósítást parancsoló riadónak készült. Az idővel bámulatosan tudott gazdálkodni és csak azért szórta szét magát annyira, mert mindenütt alkotni akart, ahol a lelkek insége követelte. Ha Bangha csak egy vonalon marad és fékezni tudta volna apostoli lázát, minden bizonyosan világhírű nagyság lett volna, akár a szónoklat, akár az irodalom vagy a szervezés terén. Hallatlanul könnyen dolgozott már azért is, mivel olyan emlékező tehetsége volt, mint kevés embernek. Idősebb korában is hosszú részeket tudott hibátlanul ismételni Homerosból és játszva tanulta a

nyelveket. Rómában tartott latin ünnepi beszédeivel megbűvölte az egyetemek népét és a szentévb en oda áramló tömegeknek egyszerre négy-öt nyelven magyarázta az Örök Város csodáit. Ott kötött mély barátságot a francia Villerrel és ez mondta róla: ez az ember nagy volt a kis Magyarországnak, aztán Rómába hívták, de ott is szertelenül nagynak bizonyult.

Ennek ellenére mégis azt kell mondani: Bangha szemlélődő lélek volt, csak ez az imádság nála egészen sajátos formát öltött. Látását hallatlanul kiélezte az apostoli láz s azért folyton imádkozott vagyis teljes egyesülésben volt Krisztussal, mivel az Ő barátsága hajszolta a lelkek szolgálatára. Ebből eredt rengeteg bánata, keserősége és öröme. Mint az Isten kémje, vonaton és utcán szemesen figyelte, mit olvasnak az emberek és hogyan terjed a jó vagy a rossz sajtó. Kihallgatta a nép társalgását, mennyire van abban még keresztény gondolkodás és ha a vidéket nézte, első kérdése volt, van-e ott elég templom. E roppant szenvedély adta meg egyéniségének azt a csodálatos egységet és erőt, amely aztán milliók fölé emelte és mindég mélyebbé tette benne a jézusi barátságot. Mennyire uralkodott ez egész valóján, legjobban kitűnik a következő esetből. Amikor meglepte végzetes betegsége, az orvos előírta neki a kártyajátékot, amihez persze a jezsuiták között ritkán talált társakat, főleg a pesti házban. Egyszer augusztus 14-én szerencsés napja volt a dunakeszi villán, mert hárman is voltunk vele és buzgón iparkodtunk jó délutánt szerezni neki. Ő a játék közben gyakran nézte az óráját, aztán adott pillanatban bocsánatot kért, hogy rövid időre távozhasson. Amint visszatért, igen komoly volt az arca és mi azt hittük, talán orvosságot szedett, mivel rosszul érzi magát. Meg is kérdeztük tőle, nincs-e valami baja. Ő fátyolos szemmel válaszolta: Ma ennyi éve ebben a percben léptem be a nagyszombati újoncházba és az évfordulón ilyenkor mindig elmegyek a kápolnába megköszönni a hivatalos kegyelmét. Ebben a kis tényben mutatta meg Bangha Béla a szívét igazán és egészen.

Az ő szemében Jézus elsősorban a századok halhatatlan királya, a jövőndő kor atyja volt, akit egyszer az egész világnak uralnia kell. A középkorban lépett annyira előtérbe a megfeszített Krisztus alakja és akkor lett a vérrel, sebbel borított Istenember az áhitat középpontja, amikor a kereszténység uralkodó hatalom volt a közéletben. Az ősegyház viszont Krisztusban főként a Pantokratort, a győzhetetlen, mindenható uralkodót imádta. Bangha is hasonló szemléletben élt, ami különben is szent Ignác fiában egészen érthető, hiszen a lelki gyakorlat középpontjában a Krisztus királyságáról szóló elmélkedés áll. Az volt a szomjú vágya és folyton sarkaló álma, hogy az egész élet Krisztus uralma alá kerüljön és ezzel föl szabaduljon a bűn rabságából. Böven lehet vitatkozni Bangha utolsó művé-

ről, amelynek „Világhódító kereszténység” címet adta. De egy tény bizonyos, óriáshoz méltó volt a szándék, amely a könyvet sugalmazta. Súlyos beteg volt már, amikor ezt írta és akkor vallotta be: már az egyetemi években élt benne a terv, hogy ezt a kérdést kidolgozza, de csak a halál előtt volt rá érkezése.

Azt akarta, hogy Krisztus uralkodjék a világon és mivel a földön látható Krisztus az egyház, ezt is szenvedélyesen szerette. Történelmét állandóan tanulta, gyöngesége kínozza, vereségei miatt vérzett a lelke és minden sikere édes mámmorral töltötte el. Talán legszebb órája volt, mikor az eucharisztikus kongresszuson az éjjeli imádásra és misére gyűlt tömeget a magasból nézte. Azon az éjszakán néma boldogságtól sírt a szíve, amint Mihailovich Zsigmondnak bevallotta: ezért a szépségért érdemes volt harcolni és dolgozni.

Igen megkapó volt Bangha fejedelmi alakját az oltárnál látni. Egyénien, de főnségesen tudott misézni. Az is csupa lendület volt, mondhatnám valóságos imádkozó szónoklat, a nagy Királynak bemutatott győzelmes hódolat. Előtte egy órán át elmélkedett, de ehhez könyvet nem igen használt. Térdelve nem igen látták és a mise után a hálaadást is föl-alá járva végezte. De akkor szinte hangosan imádkozott, fölindultan és hevesen, és nem volt szabad közeledni hozzá. Egyik évben a szegedi villán végezte lelkigyakorlatát és minden reggel egy pillanatra bementem hozzá megkérdezni, mire van szüksége. Valamelyik nap lecsukott szemmel csak ennyit válaszolt: Barátom, én az örök üdvösséget kívánom, mert minden más csak szemét.

Hatalmas szervezetét öt évig örölte a fehérvérűség, amíg végzett vele. Betegsége alatt nem panaszkodott, pedig egy időben egész testét gennyes fekély borította és akkor is könyvet írt az ágyban. Közben pedig a kegyelem érlelte a lelkét és szinte érezni lehetett nála, milyen finoman vezeti Krisztus hű barátját a Golgotára. Utolsó napjaiban mondta: Ó, nem a katolikus akció, nem a sajtó és tudomány, hanem Krisztus keresztje váltotta meg a világot. A végső lázrohamban angolul prédikált és így fejezte be: Glory be to God - dicsőség legyen Istennek.

Varga László SJ.

Április 29-én volt húsz esztendeje, hogy Magyarország nagy apostola, Bangha Béla SJ (1880-1940) meghalt. Minden további megemlékezés helyett álljanak itt azok a szép szavak, amelyekkel a Jézus Társasága nekrológiát megnyitotta:

„Die 29 aprilis in pace quievit eximius Christi miles P. Adalbertus Bangha, quem Exc. mus Episcopus Glattfelder eius orationem funebrem pronuntians, cum clarissimo Hungariae apostolo Cardinali Pázmány conferre non dubitavit.”

BÁRÁNYOK ÉS FARKASOK

„Elküldelek titeket, mint bárányokat a farkasok közé...” mondta az Úr Jézus apostolainak. Egy ilyen „báránynak” az életéből szeretnék pár pillanatsfölvételt leközölni. Mivel a „bárány” és a „farkasok” is élnek, a nevetek elhallgatom. Budapesten történt, a színhely egy nagy gyár, idő az ötvenes évek első fele.

Az egyik népes műhely irodájában 40 év körüli férfi jelentkezik munkára. Felveszik az adatait. - Mi volt a foglalkozása, mielőtt a gyárba jött? - kérdi a tisztviselő. - Teológiai tanár - volt a válasz. A nevében is ott a doktor. Természetesen még aznap megtudta mindenki, hogy pap került a műhelybe. Se vége se hossza nem volt a viccelődésnek és találgatásnak. Először beosztása nem volt nehéz, de kevés pénz járt érte és egészségtelen helyen kellett tartózkodnia. Jó pár hónap múlva megüresedett egy másik munkahely, jobb pénzü és egészségesebb. A tisztviselő megajánlta a „bárányt” és elhatározta, hogy megszerzi neki az új munkahelyet. Az elvtársnőt valamikor katolikus templomban keresztelték és a párttagságát azzal akarta elenyésztetni, hogy ahol csak tudott, segített az embereken. A művezető azonban olyan párttag volt, akit kálomista templomban kereszteltek. Vallásából csak a vastagnyakúságot őrizte meg, de azt alaposan. Az elvtársnő azonban nem ijedt meg ilyen kis nehézségtől. A „bárányt” tudtán és beleegyezésén kívül egyszerűen átminősítette református papnak. Minden további nélkül megkapta az új munkát. Egy kb. 20 tagból álló brigádba került. Ezeknek a „farkasoknak” fele rendezetlen házasságban élt, hazudni, lopni valamennyi remekül tudott. Az Úr Jézus azonban megígérte, hogy „megadatok nektek abban az órában, hogy mit mondjatok...” Meg is adta. A „bárány” igen hallgató, mélabúra hajlamos egyén volt. De ezekkel a „farkasokkal” olyan jól elviccelődött, vitatkozott, hogy rövidesen jó barátok lettek. Persze a templom küszöbét azért nem igen koptatták, de a papokról alkotott véleményük megváltozott. Egy kis eset erre vonatkozólag:

Többek között az volt a munkája, hogy a javításra behozott kis gépeket átvegye. Egyszer egy hiányzó alkatrész miatt parázs vita támadt a gép gazdája és a csoportvezető között. Az utóbbi a „bárány” állítása alapján védte az igazát és így vetett véget a vitának: „Ez pedig így igaz komám, mert akitől tudom, az nem egy nyavalyás csavarért vagy a mi szép szemünkért, de a világ valamennyi kincséért sem eresztene ki a száján hazugságot.”

A műhelyben kb. 140 ember dolgozott. Kevés kivétellel valamennyinek megnyerte rokonszenvét, mikor egy háromgyerekes tudóvész munk-

kás részére gyűjtöttek és ő a kevés segédmunkási fizetéséből 20 Ft-ot adott. A rokonszenv rövidesen hangos demonstrációban is megnyilvánult. A kevés kivétel között akadt ugyanis egy öreg, harapós „ordas”, aki valami véleménykülönbség miatt erősen fúrta a „bárányt”. Járt a felsőbb pártszerveknél, hiába. Próbálkozott a munkásoknál, még inkább hiába. A vége az lett, hogy a műhely bojkottálta az öreget, senki nem állt vele szóba, a párttitkár pedig így oktatva ki: „Ne furkálódj, Öregapám! Mit gondolsz, hol élünk? A népidemokráciában tisztességes embernek nem lehet baja a múltja (!) miatt!” Nem is lett. Békésen éldegélt a „bárány” két esztendeig a „farkasok” között. Ekkor jött a hír a püspöktől, hogy sikerült az illetékes szervek előtt tisztázni a „bárány” ügyét és így pástorrá léphet elő.

Elérkezett a búcsú napja. Előbb leállították a munkát. Ilyen népes röpgyűlést még nem látott a műhely, mint ez volt. Elhangzott vagy öt beszéd, a „bárány” válaszolt rá. A szemtanúk szerint csak temetésen lehet annyi orrfúvást és szipogást hallani, mint itt. Bizony a „báránynak” is megcsuklott a hangja. Emlékeül egy kis fúrógép-modelt kapott. Igen ám, de hogy viszi ki? A portán a rendészek elveszik tőle és kész a botrány! Az egyik főfarkas megsajnálta: Add ide. Szentatyám, majd kilopjuk mi Neked, ehhez Te úgysem értesz! - Ki is lopták.

Azóta a „bárány” egy dunántúli faluban, Budapesttől 150-200 km-re plébánoskodik. Volt munkatársai néhányszor már lemotoroztak hozzá, mondván, hogy jó bora van a Szentatyának! Gondolom, azt közelebb is találtak volna.

Igy vándorolgatnak a bárányok a farkasok között és nyomukban itt is, ott is halkul a farkasüvöltés, mert a „szél ott fú, ahol akar!”

K. n.

P. Köhler Ferenc CM, úrja Franciaországból (Belletanche par Borny):

Nagyon köszönöm, hogy rám is gondolt ismételten úgy a kiadványai, mint a müncheni papi összejövetelre való meghívás útján. Szeretném bizony személyesen is tolmácsolni köszönetemet, de aligha lesz alkalmam már ez életben: erősen mutatkoznak az öregség jelei, hiszen 74 éves vagyok. A nyáron szép csendesesen Párizsban bemutatott aranymisém után egy elég súlyos sérvoperáción estem át és bár a jó Isten nagy kegyelméből felépültem, de szellemi erőim bizonyos mértékben meggyengültek. Így a legfőbb törekvésem jól elkészülni utolsó óráimra. A MPE kiadványok ezt a készülést igen előnyösen mozdítják elő. Azért kérem további megküldésüket.

Központi gondolatai

A kongresszus alapján az Oltáriszentségnek a lényegét és jelentőségét akarja kidomborítani. Ehhez hozzátartozik az Úr szenvedéséről, haláláról és feltámadásáról való megemlékezés. Hogyan érzékelteti a kongresszus ezt velünk? Úgy, hogy felbontja részleteire a Megváltó földi életének utolsó eseményeit és a részleteket mintegy megnagyítva vetíti elénk.

Augusztus 4. csütörtökön a nagycsütörtöki eseményekre emlékezünk: a lábmosásra, az Úr alázatosságára és felebaráti szeretetére, amely ezen a napon az Oltáriszentség és a papi rend megalapításában érte el a csúcspontját.

Augusztus 5. péntek a nagypéntek mása lesz: az Úr szenvedésének és halálának a napja. Az Oltáriszentség és a szentmise: áldozat. Ez a keresztény ember földi sorsa is: csak a keresztút, az áldozat önkéntes vállalása visz el minket az örök élet feltámadásához. Ez bünbánatot tételez fel, hiszen a bűn vitte Krisztust a keresztre.

Augusztus 6. szombaton már kezdjük élvezni a megváltás gyümölcsét, ahogy a húsvéti vigília szertartása kiemeli: a keresztségben mi is meghaltunk a bűnnek és a Szentlélek kegyelmében új életre támadtunk az Egyházban. Megújítjuk keresztségi fogadalmunkat és az égő gyertyák esztünkbe juttatják, hogy Krisztus hitének a világossága van hivatva egész életünk minden szabad elhatározását irányítani.

Augusztus 7. vasárnap, az Úr feltámadásának a napja. A hívek közös áldozáson vesznek részt: az Oltáriszentség mindnyájunk feltámadásának a záloga.

A szentmisét ezeken a napokon különböző liturgikus formákban mutatják be a hívek különböző fokú és módú aktív részvétele mellett, hogy a kongresszus vendégei lássák a gazdag változatok lehetőségeit. Az ünnepélyesség célja egyben a vendégek megtisztelése is, de csak második helyen az istentiszteleti főszezpont után, ahogy a felebaráti szeretet is az istenszeretetnek van alárendelve.

A kongresszus jelszava: A világ életéért! Ezért szenvedett, halt és támadt fel az Úr és ezért adja magát nekünk az Oltáriszentségben. Ezt az isteni életet éli és adja tovább az igazi keresztény. Az önmegszentelés mellett van tehát a kongresszusnak apostoli és misszionáriusi jelentősége is: ki-

indulópontja akar lenni egy fokozottabb istenibb és emberibb, mert több isteni igazságossággal és szeretettel telített életnek.

Német Béla SJ.

A MÜNCHENI EUCHARISZTIKUS VILÁGKONGRESSZUS HIMNUSZA

A müncheni Eucharisztikus Világkongresszus ünnepi himnuszának szövegét a konvertita-íróő Gertrud von Le Fort írta, zenéjét Joseph Haas szerezte.

Uram, földünkön borzadály fut végig,
Remegés fut át az idő minden útjain,
Ki ment meg bennünket, ha eljön a halál?
Ki zárja a szép földet karjaiba, zuhanáskor?
Az Úr megmenti életünket, ha meghalunk,
Nem hagyja el a szép földet zuhanáskor,
Fényévek mérik szeretetét
És irgalma nápkórusok szerint -
A fekete és fehérszínű emberek az ő gyermekei,
Minden nép Óáltala egy!
Meg kell halnotok, emberek fiai?
Az égből szállt alá, aki megment benneteket -
Aki Teremtőtök, az lett testvéretek -
Ó, maga az É.ő, leketek tápláléka lett!

Gyermekkórus:

Gyenge hangocskánkkal
Dicsőítjük az Örök Titkot!
Énekelünk: öröm és újra öröm
Istenben az élet örök!

Kórus:

Minden népek hangjaival
Dicsőítjük az örök Titkot!
Énekelünk: öröm és újra öröm
Istenben az élet örök!

Központi eseményei

Július 31., vasárnap: Wendel József, müncheni bíborosérsek megnyitja a világhátkongresszust. Aug. 1, 2. : d. e. szentmisék (a modern liturgia bemutatása), d. u. ünnepélyes istentiszteletek és szentórák

Augusztus 3., szerda:

9 ó. A bíborosérsek miséje gyermekek és szülők részére. Korai szentáldozás.

20 ó. A kongresszus ünnepélyes liturgiai megnyitása mint „Statio orbis catholici” a pápai legátus által.

A következő napok liturgiája a nagyhét és húsvét szellemében folyik le.

Augusztus 4, csütörtök:

- 9 ó. Az egyes népcsoportoknak kijelölt templomokban főpapi-szentmisék „Eucharisztia és keresztény szeretet” vezérgondolatával. Agapek, szeretetlakomák a plébániákon. Több plébániatemplomban papszentelés. - A magyar programot lásd folytatólag.
- 15.30 ó. Előadások népcsoportok szerint a következő témákkal:
Eucharisztia és eucharisztikus lelkiség
Egység és béke, mint az Eucharisztia gyümölcse
Eucharisztia a keresztény élet középpontja
Eucharisztia és karitás
- 20 ó. Közös szentmise. Prédikáció: Eucharisztia és papi méltóság. Lábmosás. Újmisések áldása.

Augusztus 5, péntek:

- 9 ó. Szentmisék a kijelölt templomokban. A szentbeszéd „Eucharisztia és Mária” gondolatát ölelik fel.
- 12-15 ó. Eucharisztikus engesztelő ájtatosság Dachauban.
- 15.30 ó. Előadások népcsoportok szerint.
Papok részére: „Az új élet szolgálói”, „Kultusz és kultúra”: a teológiai kongresszus megbeszéléseinek összefoglalása.
- 20 ó. A szentkereszt ünneplése.

Augusztus 6, szombat:

- 9 ó. Szentmisék a plébániatemplomokban. A szentbeszéd témája: Hétfő és a vasárnap megszentelése.
Az akadémikusok miséjénél a vezérgondolat: A világ rendjének megőrzése az Oltáriszentség ereje által.
- 10 ó. Az ifjúság imaórája az egységért
- 15 ó. Ifjómunkások órája Cardijn prelátus vezetésével
- 19.50 ó. „Consecratio mundi”. Görögszertartású főpapi mise.

Augusztus 7, vasárnap:

- 9.30 ó. A kongresszus főistentisztelete: legátusi mise. A szentbeszéd témája: Eucharisztia és az idők telje.
A Szentatya szózata. Közös szentáldozás. Eucharisztikus körmenet.
- délután Nemzetek Találkozója.

A Magyar program

Augusztus 4. délután érkezés
csütörtök

20 ó. A kongresszus színhelyén, a Theresienwiesen közös szentmise a következő vezérgondolattal: Eucharisztia és papi méltóság

Augusztus 5. Reggel 5 órától kezdve misézési lehetőség a „magyar templomban”: szent Bonifác bencés plébániatemplom, München, Karlsstrasse 22 szám alatt.

9.30 ó. Magyar főpapi mise Dr. László István burgenlandi püspök, magyar apostoli vizitátor úr pontifikálásával. A szentbeszédet tartja P. Varga László SJ belgiumi főlelkész. A szentmise előtt és alatt magyar gyónási lehetőség.

11 ó. Magyar Papok Találkozója: München, Luisenstrasse 27 szám alatt lévő Rätenhausban Dr. László István püspök úr elnöklétével.

A Találkozó programja:

- 1) Dr. Ádám György németországi főlelkész köszönti a vendégeket
- 2) Dr. László István püspök úr megnyitó szavai
- 3) Eucharisztia és a magyar pap (Elmélkedés)
- 4) Dr. Zágon József pápai prelátus: A magyar emigráció és a magyar papság a nagyvilágon (Seregszemle munkák és munkások felett)
- 5) Szabó János pápai prelátus: Az Amerikai Magyar Katolikus Liga
- 6) Öry Miklós SJ: Magyar Papi Egység

14 ó. Ebéd a Rätenhausban levő vendéglőben

Utána bekapcsolódás a Kongresszus általános programjába.

KÖSZÖNŐM

Köszönöm, mily röpké szó

És mekkora öröm!

Istenem, köszönöm!

Köszönöm a napsugarat, a kék eget,

Köszönöm, mit adtál, a létet.

Köszönöm, hogy Te vagy és én vagyok,

Áldott tenyeredben meghúzódhatok

J. K.

Eucharisztikus Világkongresszusok

Előző számunkban hoztunk rövid áttekintést az eucharisztikus kongresszusok történetének három szakaszáról. Harmadik (a világkongresszusok) szakaszát a következő kimutatás ismerteti:

éve	színhelye (ország)	pápai bíboros- követ	központi téma
26. 1922	Róma	-	Eucharisztia, a béke forrása a családban, a társadalomban, a világban.
27. 1924	Amsterdam (Holl.)	van Rössum	Az eucharisztikus Békekirály
28. 1926	Chicago (USA)	Bonzano	Euch. és keresztény élet
29. 1928	Sidney (Ausztrália)	Cerretti	Istenanya és Eucharisztia
30. 1930	Karthago (Afrika)	Lepicier	Eucharisztia az afrikai egyházi írónál, főleg szent Ágostonnál
31. 1932	Dublin (Írorsz.)	Lauri	Őseink hite
32. 1934	Buenos Aires (Argent.)	Pacelli	Az eucharisztikus Krisztus királysága
33. 1937	Manila (Fülöpszig.)	Dougherty	Eucharisztikus apostolkodás a missziókban
34. 1938	Budapest	Pacelli	Vinculum caritatis
35. 1952	Barcelona (Spanyol)	Tedeschini	Eucharisztia és világbéke
36. 1955	Rio de Janeiro (Brasil)	Masella	Az üdvözítő Krisztus és eucharisztikus országa
37. 1960	München (Németorsz.)	Testa	Pro mundi vita

A MÜNCHENI EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUS HIREI

A magas egyházi méltóságok sorából eddig 22 bíboros és 220 püspök, köztük sok néger főpásztor jelentette be érkezését a Kongresszusra.

+

Az amerikai magyarok három repülőgéppel jönnek a Kongresszusra. Kettőt a Katolikus Magyarok Vasárnapja szervez, a haramdikát az Amerikai Magyar Katolikus Liga.

+

Dél Amerikából 2.700 egyes-jelentkezés történt a nagy csoportokon kívül. Izraelből 85 személy, Ausztráliából 350 személy jelentkezett. Ausztráliából egy nagy ifjúmnokás csoport jelentette be részvételét: 2000 ifjúmnokás és 1400 ifjúmnokás lány.

BIBLIOGRÁFIA AZ EUCHARISZTIÁRÓL

A MPE 9. számában az imádságról hoztunk kis válogatott könyvészetet. Most az Oltáriszentségről nyújtunk egy kis csokrot. Az összeállításban elsősorban a lelkészkedő papságra voltunk tekintettel.

A/Magyar nyelvű irodalom

Először hazánk tanítómestereitől közlünk kis válogatást: a hitvitázó Pázmány, a misztikus Prohászka, a szónok Tóth Tihamér, az apologéta Bangha és a dogmatikus Schütz műveiből.

- Pázmány Kalauz 11. könyve: Az Oltáriszentségről, ÖM IV 373-488
2 prédikáció Úrnapijára, ÖM VII 120-135
- Prohászka Elmélgedések az evangéliumról (Róma 1950) 690-716
Soliloquia II (Naplója, főleg 1922-től kezdve)
Élet kenyere, Bp 1928
- Tóth Ifjúsági írásában mindig kitér a Eucharisztia nevelő értékére
Az Úr szőlőjében (Bp 1934). A köv. előadások: A pap és az Eucharisztia, Eucharisztia és nevelés, Eucharisztia és ifjúság
- Bangha SJ Eucharisztia (szerk.) Bp. 1937, Az oltár titka
- Schütz SP Dogmatika II (Bp 1937) 443-528
Krisztus jelenléte az Oltáriszentségben. Az Ige szolgálatában 12.sz.
Áldozatelméletek. Az Ige szolgálatában 22.sz.
- Rusznják A keleti egyház miséi, Bp 1915
- Schermann E, A gyakori szentáldozás, Bp 1924
- Petró J. A szentmise története, Bp 1931 (Sz. István könyvek. 90-91)
- A XXXIV. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus Emlékkönyve, Bp 1938, 240 l.
- Belon G. Életünk kenyere. Vigilia 23 (1958) 449-460
- Regös M. Rákóczi Ferenc az Oltáriszentség előtt. Vigilia 25 (1960) 129-137 l.
- Kézi misszálék: Szunyogh X. Ferenc OSB: Latin-magyar misszálé Desclée kiadásában: Latin-magyar misekönyv
Jávör Égon OSB, Vasárnapi misekönyv, Róma 1958.
Magyar misekönyv. Vasárnapi és ünnepi miseszövegek. Fordította és összeállította az Actio Catholica liturg. munkaközössége. Bp 1958

I. ÁLTALÁNOS

- J. Pascher Eucharistie. Gestalt und Vollzug. Aschendorfscher Verlag Münster 1953², 390
- Th. Schnitzler, Eucharistie in der Geschichte. Ein kirchen- und liturgiegeschichtliches Werkbuch, Bachen V. Köln 1959, 153
- H. Fischer Eucharistiekatechese und liturgische Bedeutung. Rückblick und Wegweisung. Patmos Verl. 1959, 237
- Pius XII. Mediator Dei 1946 (Pápai enciklika a liturgiáról)
- A. Piolanti Il mistero eucaristico. Roma 1957²
- D. Bertetto Il magistero eucaristico di Pio XII. Roma 1957
- Th. Merton Der mit dir lebt. Betrachtungen über die Eucharistie. Aus dem Amerikan. Benziger V., Einsiedeln, 1959², 185
- A. Stöger Brot des Lebens. Eucharistie nach dem Neuen Testament. Pfeiffer Verl. München, 1955, 228
- K. Rahner SJ Die Gegenwart Christi im Sakrament des Herrenmahls. Catholica 12 (1958) 105-128
- K. Rahner SJ Das Geheimnis unseres Christus. Die hl. Eucharistie. Sammlung Sigma. 1959, 32
- A. Wimmer Brot für das Leben der Welt. Jugend im Euchar. Jahr und beim Euchar. Weltkongress in München 1960. 1959, 32
- J. Quasten Monumenta eucharistica et liturgica vetustissima. Flor. Patr 7 (1935²). Bonn
- M. \ lobert L' Eucharistie dans l' Art, 2 vol. Paris-Grenoble 1946

II. SZENTMISE, SZENTÁLDOZÁS

- J. A. Jungmann SJ, Missarum sollemnia. Eine genetische Erklärung der römischen Messe. 2 B. Herder, Wien 1958⁴, XXX u. 1294
Megjelent angol, francia, olasz, spanyol fordításban is.
- Th. Schnitzler, Die Messe in der Betrachtung. 2 B. Herder, kis 8^u
I. Kanon und Konsekration, 1960⁶, 296
II. Eröffnung, Wortgottesdienst, Kommunion. 1960⁶, 368
- D. Vandeur Die Messe. Führer zur Heiligkeit. Geisteserhebungen. Aus dem Französ. Credo, Wiesbaden, 1959³, 333. - Franciául, Bruges 1924
- La Messe Les chrétiens autour de l' autel. Desclée de Brouwer. Paris. Német ford.: Die Messe leben! Christen um den Altar. Bonifacius Verl., Paderborn, 183.

- N. G i h r Das hl. Messopfer. Dogmatisch, liturgisch, aszetisch erklärt.
Herder, Freiburg 1922¹⁹
- J. Brinktrine, Die hl. Messe. Schönigh Verl. Paderborn 1950³, 367
- Ch. Journet La messe, présence du sacrifice de la Croix. Desclée. Paris 1957
- Fr. Arnold Die Messe in der Glaubensverkündigung. Kerygmatische Fragen, Freiburg 1953².
- J. Schuster Liber Sacramentorum. Note storiche e liturgiche sul Messale Romano. 8 vol. Torino-Roma
- C. Marmion Wort des Lebens. Tagesgedanken nach dem Missale Schönigh, Paderborn 1952³, 487
- P. Parsch Messerklärung
- S. Chevrot Unsere hl. Messe. Ihr Werden und ihre Auswertung. Benziger Einsiedeln 1953², 416
- G. Kalt Die Feier der hl. Eucharistie. Vom Werden und Sinn ihrer liturgischen Form. Rex, Luzern 1960², 192
- Das Opfer der Kirche. Exegetische dogmatische, moraltheol. Studien zum Verständnis der Messe. Hrg Theol. Fakultät Luzern, Rex 1954, 316
- M. Cochen Erklärung des hl. Messopfers. Kanisius Verl. Freiburg Schw. o. J. 549
- J. M. Reuss Opfermahl-Mitte des Christenseins. Eine pastoraltheol. Untersuchung zur Messfeier. Matth. Grünewald, Mainz 1960, 136
- B. Durst Das Wesen der Eucharistiefeier und des christlichen Priestertums. Neresheim-Rom 1953, 197
- M. Frank Priester im Sonnenlicht der Eucharistie. Ein Büchlein für Priester. Lahn, Limburg 1959, 132
- Dr. Stephan Der Priester am Altar (Übersetzung u. Erklärung des röm. Messbuches für Priester)

III. SZENTSÉGLÁTÓGATÁS ÉS SZENTSÉGI AJTATOSSÁGOK

K. Rahner SJ, Danksagung nach der hl. Messe, Geist u. Leben 32 (1959) 180-189

" Noch einmal: Danksagung nach der hl. Messe. Ein Nachwort, u. o. 442-448

" Über die Besuchung des Allerheiligsten. Geist u. Leben 32 (1959) 260-270

Mind a három mély teol. cikkét közli a kövérkező gyűjtőkötetben is:

K. Rahner SJ, Sendung u. Gnade. Beiträge zur Pastoraltheologie; (Tyrolia, Innsbruck 1959) 201-238 (zur euch. Frömmigkeitserziehung)

- Ugyanebben a kötetben van még néhány értékes lekipásztori fejezet: Messopfer und Jugendaszese, Messe und Fernsehen.
- W. Blust SJ, Wir beten an. Eucharistische Andachten für das Kirchenjahr. Kevelaer, 1960³, 304
- E. Schmidt-Pauli, Vor dem Allerheiligsten. Gebete. Ars Sacra, München 1960, 144
- A. Hamann Eucharistische Gebete der frühen Kirche. M. Grünwald, Mainz 1960
- B. Baur OSB Ich bin der Weinstock, ihr seid die Rebzweige (Erwägungen vor dem Tabernakel)

IV. IFJÚSÁG ÉS GYERMEKEK EUCHARISZTIKUS NEVELÉSE

- Kl. Tilmann, Wie wir die Kleinen in die hl. Messe einführen, 1957 Christofér Verlag
- M. Haller Die Messe. Gehalt und Gestalt. Ein Werkbuch zur liturg. Erziehung (für Jugendarbeit), Pfeiffer, München 1958, 174
- H. Leon Unterm Gipfelkreuz. Jugend erobert die hl. Messe. Arena, Würzburg 1959³, 256
- Eucharistie und Katechese. Beiträge zur euch. Erziehung der Kinder, hrsg. Deutscher Katechetenverein. Freiburg 1958³.
- O. Karrer Liturg. Messbuch für Kinder. o. J. 127 S. Ars Sacra, Wiesbaden
- E. Schmidt-Pauli, Jesus und ich bei der hl. Messe. Messbüchlein für die Kleinen. Ars Sacra, München 1959, 40
- Werkblätter für Jugendpastoral. Vorschläge für Jugendpredigten, Messansprachen, Gruppenstunden. . . Nr. 1: Eucharist. Erziehung. H. Altenberg, Düsseldorf 1959.

V. EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUSOKRÓL

- R. v. Moreau SJ, Die eucharistischen Weltkongresse. Ihr Werden, Wachsen und Wirken. Emanuel Verl., Rottweil 1960, 88, mit 16 Bildtafeln
- H. Graf Eucharistischer Weltkongress 1960. Einführung in die Grundgedanken, Erläuterungen des Verlaufs. München 1960
- J. A. Jungmann, Gewordene Liturgie, Innsbruck 1941
- Enciclopedia Cattolica IV (Roma) 350 ss
- A Kongresszusra való előkészületül több német folyóirat eucharisztikus külsőszámot adott ki. Igen értékes a Lebendige Seelsorge euch. száma: Heft 1. 1960.

A FRANCIAORSZÁGI MAGYAR KATOLIKUS MISSZIÓK HELYZETE

Franciaországban jelenleg körülbelül 20.000 magyar él. A legnagyobb csoportok az iparvidékeken laknak: Párizsban és környékén közel 10.000, Lotharingia és Eizász vidékén vagy 4000, Lille körül az északi megyékben 3000, Lyon-Grenoble tájékán és délen 2000, végül az ország többi részén szétszórva kb. 1000.

Több emigrációs hullám több „réteget” rakott. A „régiek” egy árnyalattal többen vannak, mint az 1956-os „újmenekültek”.

Ezzel a 20.000 magyarral, akiknek 60-70 százaléka katolikus, összesen 6 lelképásztor foglalkozik. Ha valaki tudja, hogy Franciaország a maga 551.006 négyzetkilométerével Oroszország után Európa legnagyobb kiterjedésű országa, és tudatában van annak, hogy az utazásra fordított idő mennyire le tudja csökkenteni a tényleges apostoli munkára fordítható időt, az megérti, milyen emberfeletti feladatokkal kell megbirkóznia ennek a hat magyar lelkésznek. Anyagilag teljesen a segélyszervekre (Ospriesterhulp, stb.), a hívek önzetlen hozzájárulására, no meg a Gondviselésre kell hagyatkozniuk, hiszen az Állam és az Egyház szétválasztása miatt semminemű állami támogatásban nem részesülnek. Néha szomorúan szemlélik a többi, jobb megélhetést biztosító országok magyar papi statisztikáit, látván, hogy azokban mennyire aránytalanul több magyar pap lakik. Pedig az apostoli szükségletnek kellene, a papi eszmény szerint, a nagyobb vonzóerőt gyakorolniuk... A túlterhelés miatt egyik-másik lelkész egészségi állapota olyan, hogy rövidebb-hosszabb időre kénytelen a munkából kikapcsolódni.

A ténylegesen magyar pasztorációt végző franciaországi magyar lelkészek névsora a következő:

Párizsi Misszió: P.Rezek Román OSB főlelkész és Gánóczy Sándor lelkész. (Párizs 13.)

Eizászi Misszió: Dr.Fenyvessy Márton (Bitschviller par Thann, Haut Rhin).

Lotharingiai Misszió: Sztojánovits Emil (Algrange, Moselle).

Délfranciaországi Misszió: Fülöp Gergely (Saint Foy-les-Lyon, Rhone).

Északi Misszió: Németh Ferenc (Tourcoing, Nord).

A paphiány tehát a franciaországi magyar Missziók legsötétebb lapja. Emiatt lankad le sokhelyütt a papot nélkülöző hívek vallásgyakorlata, emiatt nem történik meg idejében sok keresztelés és házasságkötés. Pedig a hívek részéről megvan az igény arra, hogy magyar lelkipásztorok foglalkozzanak velük. Bizonyíték erre az újonnan megszervezett lotharingiai Misszió. Itt egyes helyeken, amelyeket kizárólag bányászok és vasmunkások laknak, a magyarok 40-50-60 százaléka is összejön a havonta egyszer tartott szentmisére!

Párizsban minden vasárnap van szentmise a liturgikus újjaszületés szellemében: dísz és szobor nélkül berendezett magyar kápolnában, amelyet egyébként a Szlovén Misszióval használ közösen a magyar Misszió. A pap a néppel szemben misézik, ami nagyban hozzájárul a hívek és a szentáldozat közötti cselekvő-kapcsolat kiépítéséhez. A „ministráció” szövegét az egész nép közösen mondja, a változó részeket a pappal egyidőben egy felolvasó magyarul olvassa. Egyébként népeket énekelnek a hívek. A szentmise alatt áhitatzavaró perselyezés nincs. A résztvevők száma 100 és 200 között váltakozik. A szentáldozáshoz járulók viszont sajnos a jelenlevőknek csupán 10-20 százalékát teszik ki. Számos protestáns testvér is részt vesz a katolikus istentiszteleten.

A hatmillió főváros minden részéről vasárnap reggel nagyon nehéz a kápolnáig eljutni. Sokan a hozzájuk legközelebb eső francia plébániára járnak. Még többen vannak a vasárnap megszentelését teljesen elhanyagoló magyarok. Párizsban a „gyakorló” magyar hívek az összlétszámnak legfeljebb 20-22 százalékát érik el.

Minden csütörtök este világnézeti és kulturális előadásokat tart a Párizsi Misszió a Katolikus Egyetemen (Institut Catholique), amelyre vallás, világnézeti és társadalmi különbség nélkül szívesen eljárnak az egyetemisták és a magasabb színvonalat követni tudó magyarok.

A francia iskolába járó magyar gyermekek számára egy magyar kedvesnővér minden csütörtökön ugynevezett „kis-iskolát” tart, amelyen az anyanyelvre, magyar történelemre, énekekre és versekre tanítja a már franciásan raccsoló aprónépet.

A Misszió reggel fél 10-től csaknem éjjelig nyitva van, meghatározott fogadóórák nincsenek, csak a déli pihenő idején tartanak a lelkészek szünetet. Hetenként három napon egy magyar szociális gondozónő (Assistante Sociale) áll a Misszióban a rászorulóknak rendelkezésére. A szociális és beteglátogató munkát a lelkészekkel közösen végzi.

Egy anyai ágon magyar származású miniszteri tanácsos kezdeményezésére 1957-ben létrejött a „Gólya” nevű lakáshivatal, amelynek szociális bizottságát a Misszió lelkészei, szociális gondozónője és a protestáns

lelkipásztor alkotják. Az alapító áldozatos munkájának köszönhető elsősorban, hogy nem egészen három év alatt több mint 100 menekült magyar családot vadonatúj lakáshoz sikerült juttatni, ami az igen nagy párizsi lakásínséget tekintve szerény, de nem lebecsülendő eredmény.

A franciaországi magyar Missziók közös lapja a CSALÁDUNK, 750 példányban sokszorosított formában jut el a hívekhez. Ennek a lapnak az a célja, hogy a krisztusi családi élet problémáit tárgyalja lelkeségi, pedagógiai, erkölcsi, szociológiai és világnézeti szempontból. Az „Anneau d'Or”, a „Vie chrétienne”, az „Action Populaire” és más francia katolikus folyóiratok cikkeit hozza nem egyszer, magyar adaptációban.

Minden évben megy egy-két csoport magyar Lourdesba. A Chartresi nagy diákszárándoklaton évente résztvevő magyar csoport megszervezése a párizsi Misszióra hárul. A többi szárándoklatok megszervezésében elsősorban a délfranciaországi és elzászi Misszió lelkeszei veszik ki részüket.

A különböző Missziók ezenkívül autóbuszkirándulásokkal, műsoros estékkel és sportolási lehetőség biztosításával próbálják a híveket összefogni.

A legnagyobb gondot a munkásifjúság lelki és erkölcsi elhagyatottsága okozza a franciaországi magyar lelkészeknek. A Missziók lelkeszei, bár helyenként „magyar otthonokat” tartanak fenn óriási áldozatok árán, képtelenek ezzel az egész embert igénylő feladattal megbirkózni. „Messis multa - operarii pauci”...

Minden apostoli szellemű magyar papot szívesen fogadnának a franciaországi lelkipásztorok.

Gánóczy Sándor

Köszönjük ezt az értékes és érdekes beszámolót. A magyar lelkipásztor sokoldalú munkásságát ismerteti. Őszintén rámutat a nehézségekre és a kudarcokra is. Igazi paptestvéri szolgálat, mert távlatokat nyit, problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket nyújt. Mintául szolgálhat a mostani számunkhoz csatolt kérdőív kitöltésére. A „Családunk” című laphoz pedig melegen gratulálunk. Témái, hangja, stílusa igazi családi lappá avatják.

(Szerk.)

SVÉDORSZÁGI BESZÁMOLÓ

Röviden írni szeretnék életem folyásáról ebben az északi hideg környezetben. - Skandinávia legnagyobb városában van a székhelyem. Innen járom a magyar-lakta vidéket Stockholmtól 1300 km-es távolságra é-

szaki irányban, 300 km-es messzeségben délre és szintén 300 km-re nyugati irányban. A röpké két esztendő alatt voltam fenn ötször az északi sakkörön túl, ahol még laknak magyarok elég szép számban. A megtett kilométerek száma meghaladja a 100.000-et. A költségekhez részben a magyarok, de javarészt a püspök úr járul hozzá, aki a rendelkezésemre bocsájtott egy autót is, a gyors és könnyű közlekedés lebonyolítására. Természetesen nem tudok sehol sem rendszeres lelkipásztori munkát végezni. A hiányt pótolják a helybeli katolikus papok, ahol vannak természetesen és a havonta megjelenő kis értesítő, amelyet minden körzetbeli magyar katolikus megkap. Nagy szükség van a bátorításra és a léleköntésre a csüggedőknél.

Mikor Stockholmban tartózkodom, akkor a rendházunk a főhadiszállásom. Sajnos csak hárman vagyunk, de mind a hárman alaposan meg-
rakva munkával. Azért mégis nagyon jó valahová hazamenni. Különben nagyon el lenne az ember veszve ebben a jéggelbélelt országban.

A stockholmi irodám a város közepén van. Két szoba és konyha. Az utóbbit leginkább a magyar összejövetelek alkalmából használjuk. Általában a misék után nem engedem szelnek a híveket, hanem összegyűlünk egy kis tereferére. Ilyenkor, főleg azok, akik messzebről jönnek, megmelegszenek és kotyvasztanak valami ízes fogalávalót. A háziak nem nagyon szívesen nézik, ha egy gyenge századnyi magyar csendesen felvonul. De nem veszélyes, mert nem lehet felmondani, ha este 10 óra előtt van a zaj. Mikor Stockholmban vagyok, akkor megszerkesztem a kis értesítőt, a közelben lévő csoportoknak megtartom a hittanórát, szétküldöm az értesítőket és újból elindulok. Általában hetente visszaérek a bázishoz, hogy lelkileg és testileg kipihenjem magam. Az állandó autóvezetés nagyon leköti és kivesézi az embert, pihenni kell. Lelkileg sem lehet bírni huzamosan a nagy strapát, egy kis felüdülésre van szükség.

A téli idő különösen alkalmas arra, hogy az emberek elveszítsek a kedvüket. Nem is lehet csodálni, mikor novembertől márciusig alig lehet néha napot látni. Ilyenkor az emberek nem nagyon beszámíthatók és ilyenkor - értem a svédeket - elég erősen isznak. Büfelejtő, mondják ők. Igazuk van vagy nincs, nem tudom, de tény az, hogy nekem is nagyon sokszor kedvem lenne „becsavarodni” és meg is tenném, ha nem tudnám, hogy ezt a hajlamot a klíma okozza. Ilyenkor csak egy módszer van: aludni és kávéét inni. Ezt meg is teszi mindenki és a statisztika is mutatja, hogy Európában a svédek vannak elől a kávéfogyasztás listáján.

Most tavasszal, amikor a nap néha megmutatja magát, az emberek szinte isszák a napot. Mintha meg szeretnék állítani, úgy fordítják fejüket az ég felé. Bár az ég Teremtője felé is fordítanak! Nyáron ez a nap-szomj csak fokozódik még.

A svéd nyelv nem nehéz. Nagyon hasonlít a némethez. Így ezen a téren nehézségem nincs is. Igaz, legtöbbet magyarok között foglalom.

A nép különben nagyon kedves. Bár sok a külföldi, de azért még itt-ott azok is előnyben részesülnek.

Vallásilag nagyon gyenge lábon állnak. A templomok állandóan konganak az ürességtől. Kétszer mennek évente templomba: karácsony hajnalán és nagypénteken. Természetesen ez meglátszik a közerkölcsön is.

A lakásviszony aránylag jó. Új és modern lakáshoz hozzájutni nagyon nehéz és nagyon drága. De ha valaki benn van egy lakásban, ugyanolyan nehéz onnan kitenni. A fűtés elsődrendű. Nem is lehetne kibírni, ha a szobákban nem találna az ember egy kis meleget a kinti állandó és zord idő után. Az én szobám nem nagy. Ha valaki be szeretne jönni, nekem ki kell mennem. Aludni azonban éppen elég.

A koszt, az különös. Rengeteg halfélét esznek, különböző ízzel. Még több krumplit, leginkább főve. Nekem nem ízlik, mert a lábam fázik tőle. Ez egy helybeli találmányom, amellyel a háziasszonyt rászoktattam, hogy napjában csak egyszer tegye az asztalra. A tej mindennapi italtnak számít, mondhatnám víz helyett. Szeszessitalt rengeteget fogyasztanak, de csak bizonyos vendéglőkben és csak úgy, ha esznek is valamit. Különben csak itt-ott eldugott üzletekben lehet és nagyon drága áron alkoholos italt venni. De még így is annyi a részeg és borvirágos orrú egyén, hogy európai vándorlásom során összesen nem láttam annyit, mint Svédországban.

Szabad időm, ha van, azzal töltöm, hogy a nyelvet tanulom és az autót teszem rendbe. Nagyon kell rá vigyázni, mert az utakat sóval kevert kavicssal hintik be télen, hogy ne csússzon és ez bizony hamar kikezdi a kocsi alját. Az uták különben nagyon jó karban vannak. Télen is lehet menni, csak természetesen lassabban. Eddig hála Istennek minden nagyobb baj nélkül megúsztam a hosszú utazásokat.

Most készülünk a húsvéti ünnepekre. Rengeteg a szaladgálnivaló. Itt nem a paphoz mennek, hanem a papnak kell a híveket felkeresni.

Azért a tél múlik itt is. Itt-ott már lehet vizet is látni a tengerben. Bár a lelkekbe is így behatolna az örök élet vize és lassan lekopna a nagy jégréteg, ami minden nemes és természetfölötti életet meggyengít. De talán ennek is eljön majd az ideje.

Jó lenne egy magyar pappal együtt dolgozni, de sajnos nem nagyon akad szabad ember, aki segítségemre lenne. Pedig a Nyugat-Svédországban dolgozó paptársam már 73 éves és majdnem akkora területen dolgozik, mint én.

Igy élem napjaimat.

Szentmiséimben megemlékezem a régi arcokról. Cserében én sem kérek mást, mint egy buzgó fohászt az eget Urához, hogy megőrizzen minden testi és lelki bajtól.

Szöke János SDB, Stockholm, Svédország

PAPI REKOLLEKCIÓ

Az ausztriai magyar papság szokásos évi rekollekcióját márc. 7-9-én tartotta Bécsben a Kaiserstrassen lévő lelkigyakorlatosházban. Az elmélkedési pontokat P. Lékai Ányos SOCist (Róma) adta, a lelkipásztori megbeszéléseket P. Őry Miklós SJ vezette.

Nem lesz talán érdektelen egyszer egy ilyen évi országos Rekollekció lefolyását részletesen ismertetni. A közös lelkigyakorlat mellett ez a magyar papság országos találkozója. Tavaly 40, az idén 34 magyar pap vett részt rajta.

A Rekollekció márc. 7. estétől márc. 9. délig tartott. A három nagy elmélkedés (márc. 7-én este egy, márc. 8-án délelőtt és koradélután egy-egy órás gyakorlat) egységes anyaga az idén a szentmise volt. A félórás pontok után közösen végeztük az elmélkedéseket a kápolnában. Az elmélkedést a Vezető a témának megfelelő imádsággal zárta le. A főnapon d. e. 11-12 volt még egy meditált szentóra a kitett Olátriszenség előtt a testvéri szeretetről. Négy kis meditáló pont után 5-7 perces csendes ima következett, amelyet egy-egy eucharisztikus ének zárt le. Ezenkívül 8-án este voltak még elmélkedési pontok ad libitum a másnap evangéliumról. Búcsúzásul pedig kis Lelki útra való t kaptunk ugyancsak a kápolnában a Szűzanyáról.

Az érkezés estéjétől másnap d. u. 4-ig szigorú silentium biztosította az összeszedettséget. Az ebédnél a Papi Lelkiségből olvastunk. Este és napközben volt gyónási alkalom.

Eddig a lelki rész. Egyik résztvevő tanúsága szerint „ropogtak a térdek”. De a lelkek is átmelegedtek az áhitattól és a szívek áttüzesedtek a szeretettől.

+

A lelkipásztori megbeszélésekre két nagy konferenciában gyülekeztünk össze, Márc. 8-án d. u. 4-7 és márc. 9-én d. e. 9-12 óra között. Ez utóbbin Dr. László István püspök, az ausztriai magyarok apostoli vizitátora is meglátogatta az összegyűlt papságot és elnökölt a megbeszéléseken. A főpásztor buzdító szavai mindig jól esnek a magányos öröhelyeken virrasztó lelkipásztoroknak.

A megbeszéléseket idén a szokásos beszámolókat és szervezési problémákat mellőzve teljesen lelkipásztori kérdéseknek szenteltük. Az előre szétküldött program a következő három csoportot ölelte fel:

1. A lelkipásztorkodás rendes útjai a magyar lelkialakra alkalmazva
2. Hivatásrendi nevelés
3. Apostolképzés

A nagy programból 3 kérdést emeltünk ki részletes megbeszélésre: a „magyar misék” liturgikus alakítását és a családlátogatást (márc. 8. délutánján) és az apostolképzést lelkigyakorlat és világnézeti kurzusok által (márc. 9-én d. e.) Mindegyik kérdést egy-egy előre felkért szakember vezette be, ezt követték a hozzászólások. Az igen értékes referátumokat és hozzászólásokat hangszalagra vettük fel. Anyagát a legközelebbi lelkipásztori számban fogjuk feldolgozni és részletesen ismertetni.

A nehéz szellemi munkát gyakorlati kérdések megtárgyalásával mérsékeljük.

P A P S Z E N T E L É S E K

1959 Karácsonyán: Rényes Antal SJ, Róma - Jális Ferenc SJ, Argentína
1960, Lourdesi jelenések ünnepén: Cszizmazia Ernő SDB - Farsang Lajos SDB - Halász István SDB - Havasi József SDB (Olaszország)

Húsvétkor: Szabó János SJ Innsbruck (Ausztria)

Áldozócsüdtörtökön: Hirth Vilmos SVD - Szabó Imre SVD - Zsoldos Imre SVD, St. Gabriel-Mödling bei Wien (Ausztria)

Iskolai év végén: Május 29.én tartotta primiciáját Tamás László egyházmegye Toronto (Kanada) - Június 19. Ádám János SJ, Toronto (Kanada) - Június 26. Müller István szalvatoriánus Passau (Németország) - Június 29. Vay András, Bern (Svájc) - Sziráky József pázmánita, Wien (Ausztria).

Újmiséseinknek testvéri szívvel gratulálunk a papszentelés kegyelméhez és termékeny apostolkodást kívánunk az Úr szőlőjében.

Túrmezei Ferenc, St. Paul Minnesota, USA a következőket írja:

Kedves Atya! Ma kezdődött el a húsvéti szünet. Felhasználom ezt arra, hogy megköszönjem szíves sorait. A Magyar Papi Egységre nagy szükség van. Én itt egyedül vagyok, de mikor a nyáron találkozni fogok magyar papokkal, ajánlani fogom a lapot pártfogásukba. Nem szabadna, hogy olyan nagy anyagi gondokkal kelljen küzdeniök. Paptestvéri szeretettel köszöntöm.

AZ EGYHÁZ HELYZETE HAZÁNKBAN

P. D' Herbigy SJ egyik könyvében olvassuk, hogy egyik szovjet politikus így vázolta korunk áramlatait: „Az emberiség a világcenzalizáció felé halad... Három nagy folyamat készíti elő, három imperializmus, pontosabban három univerzalizmus. Az első a moszkvai univerzalizmus, amely materialisztikus, kommunista és Ázsiára támaszkodik. Ennek szolgálatában áll propagandája minden nép között. A második a nyugati univerzalizmus. Ez is materialisztikus, kapitalista, Amerikára támaszkodik. Szolgálatában áll a bank-internacionálé. A pápa Rómájának univerzalizmusa a harmadik, amely idealisztikus és Istenre támaszkodik. Mi Moszkvában erősen tartjuk kezünkben a fegyvert a nyugati kapitalizmussal szemben. Csak Róma talány még számunkra. Róma ellen még keressük a fegyvereket. Róma nélkül a kereszténység minden formája kapitulálna... Róma a vallás szolgálatába állítja az összes nemzetek propagandistáit, akik sokkal tapasztaltabbak, mint a mieink s így a győzelem kétséges és a harc még hosszú lesz.”

Az az általános támadás, amelyet a vasfüggöny mögött a katolikus egyház ellen megindítottak mutatja, hogy a fegyverek keresése még mindig folyik. A rendszer érzi, hogy a lelkek szentélyében nem ő az úr. Nem bízik a maga lelkeket átalakító erejében. A vallásszabadságot hirdető athesta terror, minthogy nem bír az emberek hitével, megpróbálja az újabb fegyvert: a vallásos szertartások kopírozását. „Az ördög az Isten majma.”

Hazánkban is mindinkább Isten majmaként kezd dolgozni a sátán. Anyakönyvi kerületenkint szertartási bizottságok alakulnak. A párt arra törekszik, hogy az Egyház nélküli ünnepek egységes ceremónia szerint folyjanak. A KISZ szervezeteinek megküldött röpirat szinte a kommunista Rituále.

Nézzük a névadás szertartását. Az úttörők zászlókkal sorfalat állnak. A szülők a sorfal között mennek el gyermekeikkel. Az asztalon vörös takaró, rajta a tömegszervezet „Társadalmi anyakönyve”. Az anyakönyv a szülők fogadalmát tartalmazza, amelyben kötelezik magukat a gyermek szocialista emberré való nevelésére. Az anyakönyv első lapján pedig az áll, hogy a tömegszervezet vezetői segítik a szülőket a gyermek

szocialista nevelésében. A névadásról díszes okiratot adnak. A tanács elnöke beszédet mond s kinyilvánítja a gyermek nevét. A szülők aláírják a fogadalmat. Ezután megkapják a díszes oklevelet. Minden anyának köz-költségen vett virágcsokrot nyújtanak át. A szülők hivatali főnöke is tartozik megjelenni, köszönteni az újszülöttet és ajándékot adni. Közben az énekkar énekel. Utána a szülőket megvendégelik.

A temetésnél szintén odaáll a párt a ravatalhoz. Egy tekintélyes funkcionárius szívhez szóló beszédet mond, s zenével-énekekkel kísérik a temetési menetet. A sírnál az elhunyt közeli barátja vagy munkatársa szónokol. Ezután a zenekar vagy énekkar egy gyászindulóra zendít és ennek hangjai mellett engedik le a koporsót a sírba.

A házaságkötésnél is kivonultatnak énekkart, zenekart, hogy valahogy a nagy lármában feledtessék az oltár szentségét.

A bérnyújtást a kisdobos avatás és az ünnepélyes nagykorúsítási ünnepély van hivatva pótolni. Ez utóbbin a személyi igazolványokat osztják ki nagy ünnepélyességgel. Vajon otthon is gazdasági nyomással kényszerítik-e a szülőket gyermekeik ifjúsági avatására és a marxista esküre, mint Kelet-Németországban, nem tudjuk. De hazai ifjúságunk hite ezen „vörös bérnyújtás” folytán nagy veszélynek van kitéve.

Legújabbán, horribile dictu, már a gyónás pótlására is történnek kísérletek az u. n. bizalmas kibeszélés és tanácsadás keretében.

+

A kommunista egyházellenes támadás legnagyobb erővel az eddig engedélyezett hitoktatás ellen fordul. A vallást és tudományt, hirdeti a párt szóban és írásban, nem lehet összeegyeztetni. A hitoktatás megcáfolja a marxista kommunista világnézeti oktatást. Szellemi konfliktussal, sőt a válság veszélyével jár a kettős nevelés. Határozott támadás folyik a hittankönyvek ellen. E támadások pergőtüzében áll a 4 évvel ezelőtt a Szent István Társulattól kiadott „Alapvető hittan” is. Hogy valamiképp célt érjenek, nem riadnak vissza a szülők fenyegetésétől sem. Szülői értekezleteken, gyári gyűléseken az állandó refrén: a vallásos szülőket fel kell világosítani, hogy gyermekeik érdekében minél előbb hagyják el a hitoktatást. Az egyetemeken kötelező vallásellenes oktatást vezettek be. Egyesek a középiskolák részére is kezdik ezt követelni. Az egyetemeken a kötelező vallásellenes órákon kívül még nem kötelező vallástörténeti szakkollégiumokat is rendszeresítettek.

+

Grósz József kalocsai érsek papságához körlevelet intézett, amelyben többek között ezeket mondja: „Az elmúlt év elején súlyos betegség miatt két hónapot kórházban töltöttem. A sikeres műtét visszaadta e-

egészségemet, úgyhogy a Mindenható jóvoltából az elmúlt év március havában visszatérhettem székvárosomba. Közben felragyogott püspökkészntelése 30. évfordulója, amely alkalommal 130 pap sereglett össze Kalocsára, akik a szentmise alatt azért könyörögtek, hogy az irgalmas Üdvözítő egészségemet visszaadja. Ezért a gyermeki megnyilatkozásért e helyütt mondok köszönetet és mindenkire főpásztori áldásomat adom." A Főpásztor beszámol arról is, hogy a népmisziókon mindenütt nagy tömegek vettek részt. Majd kéri a papságot, mindenütt törekedjék arra, hogy a hívek szívében a régi hit feléledjen és bőséges gyümölcsöt hozzon. A népek apostola ugyanis ezt tanítja: „A hit hallásból ered, a hallás pedig Krisztus igéje által." Mivel Isten igéjének hirdetésére elsősorban a templom szolgál, arra kell törekedni, hogy a hívek vásár- és ünnepnapokon a misehallgatást el ne mulasszák. A szülők példáját kövessék a gyermekek. Az eleven hit azt követeli, - fejezi be a körlevél - hogy az Isten igéje a keresztény családokban minden családtag ajkán és szívében gyökeret verjen és jóillatú erényekben virágozzék ki.

+

Feltűnő egyöntetűséggel jelentek meg a püspökök körlevelei a Felszabadulás 15. évfordulója alkalmából.

Április 5-én a Központi Papnevelőintézetben püspöki konferencia volt Grósz József kalocsai érsek elnökletével. Jelen voltak: Shvoy Lajos pápai trónálló, székesfehérvári, Dudás Miklós hajdúdorogi, Hamvas Andre csanádi, Kovács Sándor szombathelyi, Papp Kálmán győri, Rogács Ferenc pécsi megyéspüspökök, Kovács Vince püspök váci apostoli kormányzó, Legányi Norbert pannonthalmi főapát, Schwarz-Eggenhofer Artur esztergomi, Brezanóczy Pál egri és Klempa Sándor veszprémi apostoli kormányzók, Szántay Szémán István miskolci általános helynök. Az értekezlet liturgikus kérdésekkel foglalkozott és folyó ügyeket tárgyalt.

A Szent István Társulat május 18-án tartott közgyűlésén Grósz József kalocsai érsek mondotta a fővédői beszédet. Az érsek beszédében azt fejtegette, hogy a vallás nem valami természetes fejlődés eredménye, hanem a paradicsomban kapott öskinyilatkoztatás folyamánya. Éppen így semmiféle fejlődés nem magyarázza meg a kereszténységet. Hisz áldozatot, sőt életáldozatokat kíván követőitől. Befejezésül az érsek a következőket mondotta: „Az emberiség sokféle változáson ment keresztül az évezredek folyamán. Megváltozott világszemlélete is. Évezredek át a földet tartotta a világmindenség középpontjának. Azt hitte, hogy a nap a föld körül kering, azután pár évszázaddal ezelőtt felfedezte, hogy a föld a naprendszernek csak egyik bolygója. De ebben a világszemléletben is megmaradt a vallás. Meg fog maradni az atomkorszakban is."

ERDÉLYI HELYZET

A római katolikus egyház elleni harc az utóbbi időben mindinkább kiéleződik. A párt felelős vezetői utasítást kaptak, hogy állítsák össze a katolikus vallásúak névjegyzékét, akik állami vállalatoknál, a közigazgatásban, mezőgazdasági kolhoszokban vannak alkalmazva. Ezeket a személyeket minden rendelkezésre álló eszközzel rá kell bírni a katolikus egyházból való kilépésre. A párt egyik kiadványa így ír: „Az egyház idegen test a szocialista állam kebelében és rendkívül zavarólag hat a politikailag amúgy is elmaradt lakosságra.” A párt minden tagjának kötelessége „elkülöníteni a római katolikus egyházat, gyengíteni annak erejét.” Az ifjúság nevelését még nagyobb mértékben igyekeznek kivenni az egyház kezéből.

Nagy áldás, hogy Erdély Mindszetyje, Márton Áron, visszatérhetett székhelyére, mert még mostani házfogságából is oly nagy tekintéllyel kormányozza egyházmegyéjét, hogy mindenki hűséggel teljesíti akaratát. Erdély békepapjai, az u. n. „vonalas” papok is kevés kivétellel engedelmessé válnak neki.

A kommunista minisztérium körzetenkénti vallásügyi inspektorokat nevezett ki. Ezek szinte havonként látogatják a plébániákat és igyekeznek okot keresni a papok üldözésére, bebörtönzésére. A magyar papok elhurcolása mindig augusztusban éri el a tetőpontját. Aug. 23-án ülik meg évről évre újabb bosszúállással Erdély „felszabadulásának” napját. A szovjet és román csapatok ekkor özönlöttek el Erdélyt.

Annak idején, Márton Áron elhurcolása után az u. n. titkos ordináriusok egész sorát kémlelte ki a kommunista kémszervezet és vetette őket börtönbe. Sándor Imre, Buga Alajos börtönben haltak meg. A kiszabadultak közül Márton Mózesről tudunk. Sokan még ma is börtönben szenvednek. Erdélyben ma mindenki azért imádkozik, hogy a jó Isten őrizze és tartsa meg Márton Áront. Ő az egyetlen vigasztaló fény a reménytelennek látszó éjszakában.

+

A görögkatolikus egyházat a románok Erdélyben teljesen megszüntették. Erdély görögkatolikus érseksége a fogarasi érsekség volt ez alá tartoztak a nagyváradí, lugosi, szamosújvári és 1930 óta a máramrosi görögkatolikus püspökségek. Mikor 1948-ban a moszkvai pátriarchátus 500 éves évfordulóját ünnepelték, a Moszkvában jelenlévő ortodox főpapok megkezdték a közvélemény előkészítését a romániai görögkatolicizmus eltörlésére. A moszkvai megbeszélés után Kolozsvárra hívták össze az egyesülést kimondó papi gyűlést. A kormány fenyegetésekkel és ígéretekkel

432 pap aláírását szerezte meg. Ezek 38 tagú delegációt küldtek ki, akik okt. 1-én kimondták az egyesülést. December 31-én a népköztársaság hivatalosan elrendelte a görögkatolikusok eltörlését. A püspököket mind börtönbe vetették. Frentiu, nagyvárad püspök utolsó kívánsága volt, hogy még egyszer misézhesen. A püspökök közül a börtönben többen meghaltak. A görögkatolikus papok közül szintén sokan kerültek börtönbe. A templomokat, plébániákat elvették és görög keleti papok rendelkezésére bocsátották. A görögkatolikus alkalmazottakat is nyilatkozatok aláírására kényszerítették, hogy a görögkeleti egyház tagjainak vallják magukat.

A görögkatolikusok jórésze ma Erdélyben latin templomokba jár és ott járulnak a szentségekhez is.

SZEMÉLYI HIREK.

Dr. Ádám György németországi magyar főlelkéskzt XXIII. János pápa pápai kamarássá nevezte ki. A kinevezési okmányt a müncheni bíborosérsek adta át a főlelkésznek. A Magyar Papi Egység szívből gratulál a magas kitüntetéshez és Isten áldását kéri Dr. Ádám főlelkész úrnak.

V A S M I S E

Sinkovits Nándor tb. esperes, ny. kaposszentbenedeki plébános, a veszprémi egyházmegye nesztora, a keszthelyi plébánia templomban mutatta be vasmiséjét. Klempa Sándor veszprémi apostoli kormányzó mondott szentbeszédet és méltatta a jubiláns érdemeit. Majd felolvasta XXIII. János pápának az ünnepelthez intézett táviratát, amelyben áldását küldte.

A R A N Y M I S E

Dr. Nyíri István pápai kamarás február 14-én mutatta be aranymiséjét Munhallban (Pa, USA) a Szent Margit magyar plébánia templomban. A pittsburgi megyéspüspök személyesen vett részt a szentmisén és utána beszédet mondott. Evangéliumkor Ft. Molnár Ernő beszélt magyarul. Az aranymisés jubiláns a buzgó lelkipásztori munka mellett szép irodalmi működést is fejtett ki. Megalapította és szerkesztette több éven át a Szent Család nevű hitbuzgalmi folyóiratot és a Magyar Katolikus Naptárt. A „Szent Család ima és énekeskönyv” három kiadást ért el.

11 EZ ÜSTMISE EGYIDŐBEN

Március 16-án a szegedi Fogadalmi templomban tizenegyen mutatták be ezüstmiséjüket. Az ünnepi misét megelőzően a jubilánsok rekollekciót tartottak, amelyen volt tanáruk, Dr. Szentiványi Róbert adta az elmélkedési pontokat. A befejező elmélkedést Hamvas Endre megyéspüspök tartotta. A jubilánsok megkoszorúzták volt tanáraik sírját és a Fogadalmi templom kriptájában felkeresték szentelő püspökük Glattfelder Gyula sírhelyét. A tizenegy ezüstmisés: Béres Béla esperesplébános, Tokaj; Bodnár János püspöki tanácsos, Gyoma; Csepella András plébános, Kübekháza; Csonka Ferenc lelkész, Szeged; Kápolnay Jenő plébános, Pápateszér; Kovács Pál esperesplébános, Bodrogherezstúr; Gangyi Ferenc esperesplébános, Mezőhegyes; Müller Antal szentszéki bíró plébános, Szatymaz; Perényi József lelkész, Kerepes; Szikora Károly esperesplébános, Kiszombor; Wagenhofer Ede esperesplébános, Elek.

+

Dr. Lepold Antal, a Pázmáneum rektora 80 éves. Az 1904-ben felszentelt fiatal papot Városey Gyula kalocsai érsek behívta az érseki aulába. Mikor Dr. Csernoch János esztergomi érsek lett, magával vitte Esztergomba. Itt érseki titkár, majd protonotárius kanonok lett. A Magyar Tudományos Akadémia tagja. Nagyszámú tudományos munkát írt. Ő irányította az esztergomi ásatásokat. Mint régész és történész világnévet szerzett. 1946-ban került a Pázmáneum élére.

KULTURÁLIS HIREK

Pázmány Péter rézmetszetes arcképét, amely eddig csak egyetlen - az esztergomi prímási könyvtárban őrzött - példányban volt ismeretes, az esztergomi képtár metszetanyagának rendezése közben megtalálták. A metszet 1932-ben készült.

+

Mikes Kelemen egyik vallásos tárgyú fordításának, „A kereszt királyi útjának” eredeti kéziratát találta meg a dési általános iskola könyvtárában Szigeti József tanár. Mikes ezt a fordítást 1760-ban küldte haza a rodostói emigrációból féltestvérének Huszár Józsefnek. Mikes több kötetet kitevő vallásos tárgyú fordítása közül ez az egyetlen, amelynek eredeti kéziratát nem ismerték. Egy másolat-példány található a kolozsvári egyetemi könyvtárban. A fordítás 453 negyedívrét oldalra van írva. E fordítás most 200 éves.

PAPI EGYSÉG ÉS EUCHARISZTIA

Az Úr Jézus felejthetetlen szavai közt van egy, amelyik a legjobban fejezi ki Szívének kívánságát, amiért élt, dolgozott, szenvedett és meghalt. Az utolsó vacsorán hangzottak el ezek a szavak, amikor a Mester tanítványaiért és híveiért imádkozott. A szentírásmagyarázók, az „egységért való imának” szokták nevezni, mivel az ima legfőbb, ötször megismételt kérése az, hogy „egyek legyenek” az apostolok (Jn 17, 11) és a hívek (Jn 17, 21. 23).

Jézus Szívének vágya

EGYSÉG

Az Üdvözítő nyilvános működésének folyamán fokozatosan kinyilatkoztatta Szívének ezt a legforróbb óhaját, végső szándékát, célját. Már a jó pásztorról szóló példabeszéd elárulta, hogy Jézus egy akolba és egy pásztor vezetése alá akarja terelni az embereket. Azért áldozza fel életét, hogy ez az egység megvalósuljon (Jn 10, 15-16). Öt nappal szenvedése előtt pedig ezeket mondta: „Én pedig ha fölmagasztalnak a földről, mindent magamhoz vonzok”. E szavával nemcsak azt akarta jelezni, hogy keresztalállal fog meghalni, hanem azt is kifejezésre juttatta, hogy áldozatával össze kívánja gyűjteni és magához óhajtja vonzani az embereket, faji és nemzetiségi különbség nélkül (Jn 12, 32-33). Szent János evangélista, aki a legjobban ismerte az Üdvözítő Szívének titkait, ezért hangsúlyozza: „Jézusnak meg kell halnia, hogy Isten szétszórt fiait összegyűjtse” (Jn 11, 52). Tanítványait is arra hívta a Mester, hogy munkatársai legyenek ebben az egyesítő, összegyűjtő munkában. „Jöjjetek utánam, és emberhalászokká teszlek titeket” (Mk 1, 17.).

SZOLGÁLAT

Az apostolokat nevelni kellett, hogy képesek legyenek erre az egyesítő, összetartó szerepre. Elsősorban nekik szól Jézus szava: „aki nagyobb akar lenni, az legyen a szolgátok, és aki első akar lenni, az legyen a cselédetek. Az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem, hogy Ő szolgáljon és váltságul adja oda életét sokakért” (Mt 20, 26-28). Az alázatra, egymás szolgálatára sokszor kaptak intést az apostolok. A lábmosásnak is ez a tanulsága. „Boldogok vagytok, ha megértitek ezt és így is

tesztek". (Jn 13, 16) Ez az önfeláldozó szolgálat, alázat a papi egység egyik alapja.

SZERETET

A másik: a szeretet. Ugyancsak apostolainak mondta Jézus először: „Új parancsot adok nektek: Szeressétek egymást! Aminő én szeretlek titeket, úgy szeressétek egymást ti is. Arról ismerje meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt” (Jn 13, 34-35). Az önfeláldozó, szolgálatkész szeretet leghősiesebb példája Jézus keresztfáldozata. „Nagyobb szeretete senkinek sincs annál, aki életét adja barátaiért”. (Jn 15, 12). Ennyi megindító példa és kérés után mondja el Jézus imáját apostolai és hívei egységéért. Abban az órában, amikor elérkezett az önfeláldozás ideje. „Atyám, eljött az óra” - így kezdi imáját. Az az óra, amelyért a világba jött (Jn 12, 28). Nem véletlen, hogy az egységért való imádság és áldozat órája egybeesett. Jézus úgy imádkozik, mint egy főpap, aki áldozatot mutat be és közbenjár az emberekért. Ezért főpapi imának is szokták nevezni ezt a fejezetet.

Arra kéri főpapunk az Atyát, hogy szentelje meg övét és tegye őket képessé áldozata gyümölcsének elfogadására. Az áldozat gyümölcse az egység. Jézus főgondja az egység megteremtése; megőrzése. Apostolainak, híveinek egysége élő valami, amelyet mindig újra meg újra éltetni, védeni, fejleszteni kell. Az Üdvözítő imájának minden mondata erre a döntő kérdésre irányul. Minket most elsősorban az apostolok, papok egysége érdekel, ezért foglalkozunk kissé bővebben az imának második részével, amelyben a tanítványokért imádkozott a Mester (Jn 17 6-19).

AJÁNDÉKOZÁS

Figyelemre méltó, hogy ebben az imában hétszer szerepel az „adni” ige. Az adás, a ajándékozás az isteni szeretet jele. Az apostoli, papi hívás isteni adomány, a Mennyei Atya szeretetének ajándéka. Hogy megvalósítsa Jézus az Atyától rábízott munkát, az emberek összegyűjtését, először apostolokat, tanítványokat gyűjtött maga köré. Azokat az embereket, akiket a világból neki adott az Atya (6 v), hogy működjenek vele együtt a rábízott munkában. Ezentúl a munkatársaktól függ, hogyan valósul meg az isteni terv: az emberek egysége. Mert Jézus elhagyja a világot, de apostolai a világban maradnak (10 v). Ezért imádkozik értük az Úr.

ROMBOLÓ TÉNYEZŐK

„Szent Atyám, tartsd meg őket nevedben, akiket nekem adtál, hogy egyek legyenek, mint mi”. Ez a megszólítás úgy hangzik, mint valami segélykiáltás. Mintha a látóhatáron féltelmetes erők fenyegetnék Jézus művét. Mi ez a veszély? - A tanítványokat fenyegeti a világ fertőzése. Amíg Jézus velük volt, elválasztotta őket

a világtól, megtisztította, megvédte őket a világ szellemétől. bevezette őket az isteni szentség országába. Ezért együtt tudtak maradni és nem vezett el közülük senki más, csak a kárhozat fia (12 v).

Jézus távozásával a világ szelleme erősodni fog. Ezért könyörög a főpap az Atyához, hogy őrizze, védje, tartsa meg ezt a közösséget egységben minden bomlasztó erővel szemben. Az Üdvözítő nem sorolja fel az egységet szétromboló belső hibákat. De tudjuk, hogy a nézeteltérés, irigység, féltékenység, gyanú, bizalmatlanság, rosszindulat, érvényesülés, anyagiasság szelleme állandóan kísértette nemcsak az apostolok utódait a történelem folyamán, hanem még az első tanítványokat is. Ugyanakkor az egységet támadja a világ kívülről is, mert gyűlöli Jézus és híveit, ezért elpusztításukra, felbomlasztásukra törekszik (14 v).

Csak a mindenható Atya tudja ezekkel szemben az apostoli, papi közösséget megvédeni. „Tartsd meg őket nevedben” Ez jellemző biblikus könyörgés. Gondoljunk például a sokat ismételt zsoltárra: „A mi segítségünk az Úr nevében van, ki az eget és földet teremtette”(Zs 124, 8). Az Isten neve, vagyis a Mindenható védelmező jelenléte az apostoli közösség védőbástyája.

„Hogy egyek legyenek, mint mi”. Hogy hasonló egység legyen a tanítványok között, mint az Atya és Fiú között. Ez Jézus Szívének legfőbb kívánsága most is. Ne felejtjük el, hogy Mesterünk imádkozott értünk földi életének döntő órájában. Arra kéri most az Atyát, hogy védje, ápolja azt az egységet, amelyet ő csírájában megteremtett. - Hogyan?

A GONOSZ

Nem azt kéri, hogy vegye el apostolait a világból. Ez könnyű megoldás lenne. Megvédve a világ szellemének befolyásától és a világ gyűlölködő külső támadásától, az apostoli közösségnek nem kellene aggódnia egységéért. A tanítványoknak azonban a világban kell maradniuk, mint kovásznak, amit a lisztbe vegyítenek, hogy az egész megkovászódjék (Mt 13, 33). A világban maradó apostolokra tehát igen kockázatos szerep vár. A földön kell élniük, anélkül, hogy a világból valók lennének. Veszélyes környezetben kell maradniuk, anélkül, hogy bármiben is engednének a világ szellemének, csábításának, fenyegetésének vagy üldözésének. „Nem azt kérem, hogy vedd el őket a világból, hanem, hogy óvd meg őket a gonosztól.” - A Gonosz a világ fejedelme, az apostoli egység legfőbb ellensége: a széthúzás, gyűlölet szítója, az igazság és szeretet ellensége: „hazug ő és a hazugság atyja, gyilkos a kezdet óta” (Jn 8, 44).

AZ EGYSÉG APOSTOLAI

Csak a Mennyei Atya hatalma tudja az apostoli közösséget megvédeni ilyen ellenfelekkel szemben. De nemcsak az egységet fenyegető ve-

szélyektől kell megóvni a tanítványokat, hanem meg is kell őket erősíteni küldetésük teljesítésében, hogy az egység előmozdítói legyenek. Ezért kéri Jézus az Atyát: „szenteld meg őket”. Minden isteni küldetés föl-szenteléssel, consecratio-val jár. Az első küldött Jézus Krisztus, „akit az Atya megszentelt és a világba küldött” (Jn 10, 35). A megszentelés azt jelenti, hogy egészen Isten szolgálatára van rendelve, Isten tervének, az egység művének végrehajtására. Hasonlóképp az apostolokat is kivette a világból, és ugyanarra a szolgálatra rendelte őket. „Amint te küldtél engem a világba, úgy küldöm én is a világba őket.”

Azért áldozza fel főpapunk önmagát, hogy mi az Ő apostolai, papjai képesek legyünk művének folytatására. „Értük szentelem magam, hogy ők is szentek legyenek.” A görög szó, amit János apostol itt használ, megszentelést és feláldozást jelent. Tehát így is fordíthatjuk: értük áldozom fel magam, hogy ők is feláldozzák magukat, áldozattá legyenek. Az Újszövetség Főpapja „saját testének föláldozásával egyszermindenkorra megszentelt minket” (Zsid 10, 10). – A tanítványoknak követni kell Jézus példáját és magukat az Atya művének szolgálatára kell szentelniök, feláldozniök. Annak a tervnek végrehajtására amelyre öröktől fogva lefoglalta őket az Isten, hogy az egység előmozdítói legyenek. Apostoli küldetésük feltételezi önmaguk megszentelését, mely a világ fertőzésével, támadásával szemben az egyetlen ellenszer.

Jézus áldozatának gyümölcse: az apostolok egysége és önfeláldozása az egység szolgálatában. A tanítványok, papok egysége, áldozata a hívek egységének előfeltétele, eszköze, munkálója. Ezért, miután Jézus az apostolok egységéért már imádkozott, könyörög azokért is, akik az ő szavukra hinni fognak, hogy ők is egyek legyenek (Jn 17, 20-26). A főpapi ima tehát tanúságot tesz arról, hogy Jézus Szívének legfőbb vágya: az egység.

Eucharisztia és egység

Könnyen észrevehetjük, hogy Jézus főpapi imája, az egységért való ima nemcsak a keresztáldozat órájával esett egybe, hanem az eucharisztikus áldozat órájával is. Láttuk, hogy főpapunk azért áldozta fel életét, hogy egyek legyenek, akik hisznek benne, elsősorban az apostolok, akik munkatársai az egység szolgálatában. Ezért, miután az utolsó vacsorán kenyér és bor színe alatt bemutatta áldozatát, hatalmat adott tanítványainak, hogy ezt az áldozatot ők is megújítsák. Áldozatának értékét a konzekrált kenyér és bor színébe rejti, és azt akarja, hogy hívei így egyek és igyák a testét és a véré. és akkor részese-
sednek áldozatának gyümölcseiből: az egységből.

EUCHARISZTIA AZ EGYSÉG FORRÁSA

Az eucharisztikus áldozat tehát az a nagy eszköz, amellyel Jézus a világ végéig munkálni akarja az emberek összegyűjtését, egyetlen szent közösségbe. Apostolai, akiket az egység munkásaivá tett, ezért kaptak hatalmat arra, hogy ezt az áldozatot bemutassák.

Az első keresztények megértették Jézus szándékát. „Állhatatosan kitarítottak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és imádságban.” (Ap.Csel. 2. 42-44). Az egység, az összetartás, a szeretet forrása: a kenyértörés, az eucharisztikus áldozat. Az a kenyértörés, amely felidézte Krisztus halálát és közvetítette áldozatának minden gyümölcsét, elsősorban az egységet.

Erre figyelmeztette szent Pál a korintusiakat: „A kenyér, amelyet megtörtünk, úgye Krisztus testében való részesedés? Mi ugyanis sokan egy kenyér, egy test vagyunk, mivel mindnyájan egy kenyérben részesedünk” (1 Kor 10, 17). Az eucharisztia és a keresztények egysége tehát szorosán összefügg.

A Didaché szerint őseink így imádkoztak az apostoli időkben: „Miként a megtört kenyér valamikor szét volt szórva a hegyeken, de összegyűjtve eggyé lett, hasonlóképp gyűljön egybe Egyházad a föld végétől a Te országodba.”

Az első század végén Antiochiai Ignác az Egyház, a hívek és a papok egységét az oltár, az Eucharisztia körüli egységben látja biztosítva. „Törekedjete - írja a Philadelphiaiaknak - együtt ünnepelni az eucharisziát. Mivel csak egy teste van Krisztusnak, egy az oltár, egy az áldozati kehely, hogy minket egyesítsen az ő vérében, miként egy a püspök a papsággal és a diakonusokkal” (C. 4.).

Justinus, a sokat utazó filozófus és vértanú azt írta 150 körül, hogy vasárnap egy helyen gyűlnek össze a keresztények, akik a városban és a falvakban laknak, hogy az eucharisztikus áldozatot bemutassák és abból részesedjenek.

Amikor a hívek szétszóródása szükségessé tette az istentiszteleti helyek szaporítását, akkor is ragaszkodtak ahhoz, hogy kifejezzék az Eucharisziában való egységüket. Így alakult ki az a szokás, hogy a püspök elküldte az általa konzekrált kenyérnek egy darabkáját (fermentum) a különböző helyeken miséző papoknak, hogy azt a kehelybe tegyék a szentáldozás előtt. Ezzel a szertartással kifejezték a püspökkel való egységüket az egybegyűlt hívek, mielőtt a békecsókot adták volna egymásnak. Ez a szokás sok helyen a középkorig megmaradt, és a mai liturgia is őrzi még emlékét.

Az ősegyháznak egy másik szokása is igazolja, hogy valahányszor

az eucharisztikus áldozat bemutatásáról volt szó, az egységet, az összetartozást is tudatosítani akarták. Különböző helyeken, de főleg Rómában a püspök sorra járta városa templomait meghatározott napokon. Azon a napon a többi plébánia küldöttei szentélyük keresztjével, körmenetben mentek a püspöki szentmisére. Kifejezték ezzel mindazok egységét, összetartozását, akik ugyanazon áldozaton vettek részt. Ezeknek az összejöveteleknek a neve volt a *statio*.

Az egység legfőbb eszköze, végső forrása tehát az Eucharisztia. Ez volt az első keresztények hite, ez volt az egyházatyák tanítása. Ebből a hitből éltek a középkor keresztényei. A tridenti zsinat ezt foglalta össze röviden: „Krisztus az Eucharisziát annak a testnek jelképévé tette, amelynek Ő a feje, amelyhez csatolni akart minket, mint tagokat: a hit, remény, szeretet kötelékével, hogy mindnyájan egyek legyünk, és soha se legyen szakadás közöttünk. Ezért, akik a keresztény nevet viselik, gyűljenek össze az egységnek e jele alatt, a szeretetnek e kötelékében, az egyetértés szimbólumában” (Sess. 13, c. 2, 8).

A reformáció óta ez az igazság mégis háttérbe szorult a hívek tudatában. Ma újra felfedezzük, hogy az eucharisztia, a szentmise nemcsak az egyének megszentelését szolgálja, hanem nagy közösségi szerepe is van: mindennek össze kell fornia, egyé kell lennie általa. Papoknak, híveknek egyaránt. Újra megértjük, hogy az eucharisztikus áldozat az a nagy eszköz, amellyel a világ végéig akarja munkálni Jézus az egységet, papjai közreműködésével.

Jézus három hatalmat adott apostolainak, papjainak: a tanító, kormányzó és megszentelő hatalmat. Ha fokozatot akarunk megkülönböztetni e három hatalom között és azt kérdezzük: melyik a legfőbb, a legfontosabb, a másik kettő gyökere és koronája, akkor a megszentelő hatalmat kell a legfőbbnek tekintenünk. A másik kettő ennek van alárendelve.

Az egyházban minden hatalom a lelkek megszenteléséért van, ami Jézus szavai szerint ugyanakkor a mi tökéletes egységünket is jelenti Istennel és embertársainkkal (Jn 17, 23). Ezért a célért adta Jézus tanítását, törvényeit, ezért áldozta fel életét. Az apostoloknak is ennek a célnak szolgálatába kell állítaniok a kormányzó és tanító hatalmat is.

Az egyházi tekintély elismerése csak az első lépés ahhoz, hogy valaki részesedjék Isten kegyelméből. Az így létrehozott egység még csak külső kapcsolatot jelent. Az íghirdetés sem elég önmagában ahhoz, hogy isteni életet adjon. A szentségekhez kell járulnunk, ha élni akarunk Isten országában. A szentségek végső erőforrása pedig az Eucharisztia. Az Eucharisztia hozza létre azt a belső egységet Istennel és az emberekkel, amelyért Jézus életét áldozta.

Ezért mondja XXIII. János pápa a „Sacerdotii Nostri primordia” kezdetű enciklikájában: „Melyik a legfontosabb, lényeges tevékenysége a papnak, az apostolnak? - Az, amikor megvalósítja mindenütt a földön egy népnak az összegyűjtését az oltár körül, hogy egyesüljenek a hitben, újjászülessenek és megtisztuljanak.” Az Egyház neve gyülekezetet jelent. Ez a láthatatlan gyülekezet, mely állandóan gyarapodik, láthatóvá lesz, amikor meghatározott helyen összegyűl az Isten népe pásztora körül az eucharisztikus áldozat bemutatására. „Amikor a pap, Jézustól kapott hatalmával bemutatja az isteni áldozatot, amikor az egybegyűlt hívek felajánlják az áldozatot a pap közvetítése útján és megtanulják önmaguk feláldozását élő, szent és Istennek tetsző áldozatul”(R. 12, 1).

Legyen az oltár körül nagy, látható tömeg vagy csak egy kis minisztárs, a szentmise mindig a közösség áldozata. Mindenütt a földön munkálja a nagy összejövetelt, szövi az egység szálait. Erre figyelmeztetnek a szentmise imái, főleg a Kánontól kezdve.

Először a küzdő Egyházért imádkozunk és azt kérjük a „jóságos Atyától, hogy tartsa azt össze békében és egységben az egész földkerekségen: pápánkkal, püspökünkkel és mindazokkal egyetemben, akik hűek az igaz tanításhoz.” Majd arra emlékezünk, hogy a megdicsőült szentekkel is közösségben vagyunk, és arra kérjük őket: csatlakozzanak hozzánk imáikkal. A konzekráció után kifejezzük a szenvedő egyházzal való egységünket. Minden szentmisében eljön közénk Krisztus, ugyanazzal a céllal, amelyért egykor testet öltött, hogy helyreállítsa az egységet Isten és az ember között és az emberek egységét egymás között. Ezt hirdetik az áldozás előtti és utáni imák a Miatyánktól kezdve. Az Úr segítségét kérjük, hogy megszabaduljunk az egységet fenyegető veszélyektől, hogy megvalósíthassuk az igazi egyetértést. „Adj kegyesen békét napjainkban, az Úr békéje legyen veletek.” A békecsók szertartása a testvéri egységet jelképezi. Ezért így imádkozunk: „adj békét egyháznak, és tartsd össze egységben.”

Ha figyelmesen imádkozzuk a szentmise változó részeinek imáit, megállapíthatjuk, hogy ott is gyakran van szó az egységről, amelynek legfőbb eszköze a szentmise és a szentáldozás. Ime néhány példa: „Áraszd ránk szereteted lelkét, hogy akiket a húsvéti szentségekkel tápláltál, lélekber. egyekké legyenek” (Húsvéti postcomm.). „A kiket egy és ugyanazon kenyérrel tápláltál, tedd egyetértőkké” (Hamv. szerd. utáni pént. postcomm.). „Egyháznak add meg az egység és a béke ajándékát, amelyet a felajánlott adományok misztikusan jelentenek” (Úrnapi secreta). „Szent séged vétele egyesítsen bennünket” (Pünk u. 9. vas. pcom.). „Amint szent áldozásod vétele a hívek egységét jelzi benned: úgy teremtsd is meg Egyháznak az egységet” (Mise a hitszakadás megszűnéséért, pcom).

Ha áhitattal mondjuk a szentmise szövegeit, akkor naponta találunk hasonló imákat, amelyek az egység ápolására, előmozdítására serkentenek bennünket. Egyre jobban megértjük így, hogy az eucharisztikus áldozat az Istennel való egységünk és egymás közötti egységünk legfőbb forrása.

Erre tanít bennünket XII. Pius a „Menti nostrae” enciklikájában, amelyet XXIII. János pápa is idéz papi körlevelében. „A papnak nem szabad megelégednie azzal, hogy csak bemutatja a szentmisét, azt élnie is kell a legmélyebb módon. Kötelessége lélekben megvalósítani azt, ami az oltáron történik. Mivel Krisztus ott önmagát áldozza fel, szolgálójának is fel kell áldoznia magát.” - Ebből következik, hogy mivel Jézus az egységért áldozta életét, nekünk is az egység szolgálatára kell szentelnünk magunkat a szentmise által.

XXIII. János még tovább megy, amikor azt mondja: „Nemde azért vesztették el szentelésük napjának „prima caritas”-át a papok, mert nem értették meg a szoros és kölcsönös kapcsolatot a szentmiseáldozat és az önfeláldozás között. Ez volt az arsi plébános tapasztalata is: 'a pap el-lanyhulásának az oka az, - mondotta a szent, - hogy nem figyel a szent-mise alatt'. És a szent, aki hőiesen föláldozta magát a bűnösökért, köny-nyezett, amikor azoknak a papoknak a nyomorúságára gondolt, akik nem felelnek meg hivatásuk szentségének... Atyái szívvel kérjük szeretett pap-jainkat, vizsgálják magukat rendszeresen: hogyan mutatják be a szentmi-sét, milyen lelki felkészültséggel mennek az oltárhoz, és milyen lelki hasz-not törekednek belőle meríteni?”

Mivel Jézus Szívének legfőbb kívánsága, hogy az eucharisztikus ál-dozat a papok és hívek egységének eszköze legyen, lelkiismeretvizsgálatunk legfőbb témája: megtettünk-e minden tőlünk telhetőt ennek a célnak elé-résére. Ne feledjük el soha, hogy ezért imádkozott Jézus az utolsó vacso-rán, ezért áldozta életét, ezért tett bennünket papokká. Az Ő Szívénekér-zelmeivel járuljunk tehát az oltárhoz és kérjük gyakran: „erősítse meg lé-péseinket az Ő ösvényén, az egység útján, hogy a szeretet adományát a szentmiseáldozat által valóban elnyerhessük” (Or. div. 29, Secreta).

Király István SJ

Felhasznált irodalom:

XXIII. János: Encyclica "Sacerdotii Nostri primordia"

Ch. Hauret: Les adieux du Seigneur

H. De Lubac: Catholicisme (57-83)

H. De Lubac: Méditation sur l'Église (Cp. IV)

J. A. Jungmann: Corpus mysticum. Stimmen der Zeit 84 (1959) 401-409.

A L E G E L S Ö Ú T

Vajjon megérdemli-e ez a kopott ceruza, hogy lejegyezzem ezt a történetet?

Úgy tűnik fel ez a történet, mintha csak az író agyában született volna meg, pedig a valóság az, hogy minden részletében így történt. Magam is azon a vidéken jártam akkor, mikor az a pap élt, akiről a történet szól. Ha valaki látná, hogyan szalad ceruzám, amikor ezt írom, nem kétkedne igazságáról.

Vállas, izmos, erős ember volt, szép hátrafésült szőke hajjal, erős arcvonásokkal. Nem volt magyar, de azon a kis missziósterületen dolgozott, ahova az Aratásra magyar misszionáriusokat küldött az Isten.

Mekkora öröm járta át szívét, hogy végre, tizenkét évnél is hosszabb, nehéz és alapos tanulmányait befejezte, és elmondhatta első miséjét; aztán hajóra szállhatott, hogy betöltse hivatását!

Nagy munkakedve gátba ütközött. Egy éven át vasakarattal kellett tanulnia az idegen ország különös nyelvét, végre azonban győzött felette.

Egy napon megkapta a parancsot. Kijelölték munkahelyét a megszámlálhatatlan fálvak között, kint az úttalan pusztaságban.

Már másnap maga mellé vette bennszülött hitoktatóját és az augusztusi forróságban, még pirkadás előtt kerékpárjára ült, hogy minél előbb híveihez jusson, akiket ismeretlenül is úgy szeretett, mint gyermekeit.

Vidám volt, erős, bizakodó.

Élvezte izmainak rugalmasságát, a vidék hajnali frissességét. A táj egyhangúságába beledobta lelkének gazdagságát: újjongó és szép volt körülötte minden.

A dolgozó emberek már indultak a mezőre. Derékig ruhátlanul, görbe kapájukkal vállukon. Kíváncsian megálltak és utána néztek.

Azok, akik a föld szükös nyári termését: a dinnyét és uborkát székeken már hazafelé tolták, szóltak fiaiknak, akik istrángba fogva elől húzták a talyigákat. Megálltak és gyönyörködtek a fiatal férfi erős mozdulatában, friss haladásában.

Megérkezett első állomására. Kis kápolnáját még soha nem látta. Nem tudta, hogy ilyen szűk, szegényes sárházikó lesz az.

Mégis örömmel ment be, hogy a pogány falú kevés keresztényei előtt bemutassa az áldozatot, meggyóntassa és megáldoztassa őket.

Két szentostya maradt paténáján. Hirtelen az az érzése

támadt, hogy magával kell vinnie kis aranyszelencéjében, mert valakinek szüksége lesz rá az úton.

A nap már fent járt akkor a tüzes égen. Vérvörös korongja előbb még úgy rajzolóódott át a hajnali párákon, mint valami olvasztókemence sötéten izzó, folyékony érce. De most már világosan, fehéren vakított, mint működő vulkánok forró lávája. Szinte folyt a meleg.

A levegő bágyadt volt és megposhadt a hőségtől. Lihegve, nehezen jött a lélegzete és kicsordult az izzadsága.

A kukoricaszárak a földre görnyedtek. A lusta bivalyok megálltak és nem akartak továbbmenni. Mint valami türelmetlen csacsik kitértek és leheveredtek. A dolgozó emberek faárnyékba feküdtek, vagy már hazamentek, hogy csak alkonyatkor induljanak újra munkára.

A pap tovább akart menni. Nincs túl messze a második állomása, jövendő központja. Trópusi kalapja elég védelem.

Hitoktatója lihegve és verejtékezve követte.

Mentek. A fény vakította szemüket, piros és fekete karikák forogtak előttük.

Lábukon ólomsúly lógott. Izzadságuk elöntötte arcukat és szemükbe csorgott.

A pap érezte, hogy szomjas. Inni kellene.

De erre veszedelmes inni a kutak vizéből. A kínaiak soha másként, csak forralva isszák.

Mindegy. Így nem tud továbbmenni.

Valami mély, tisztavízű, sokat használt kútból azért lehet inni. Mások is isznak, ő is ivott már, nem lett beteg.

Leszálltak. Nagy vaskerekes kút állt a földek sarkán. Öntözőkút, hiszen erre ritka az eső és kis földjéből, ha élni akar a család, kertészettel kell foglalkoznia.

Lenézett a kútba.

Lent, mélyen tisztán és hidegen csillogott a víz. Megmarkolta a kerekeskút rúdját ott, ahol a bekötött szemű állatok körbejárva húzni szokták.

Félfordulat után megálltak a kanalak, megrándult a kerék.

A kutat elzárták!

Nincs más mód, tovább kell menni.

Mentek.

Fejében érdekes, világos gondolatok támadtak. Lám, lám. Ha valaki meg akarja érteni az evangéliumi példabeszédeket, jöjjön Keletre. Megérti majd, miért beszélnek a példázatok annyiszor a vízről. A legnagyobb kincs, amiről földi vonatkozásban szólni lehet: a víz.

Én vagyok az élő vizek forrása. . .

Víz, víz!

Torka összeszorult, tépő, szűrő fájdalom fojtogatta. Már nem izzadt. Teste kiszáradt, ajkai összetapadtak. Mit adna most egy korty italért! Öt évet az életéből! Mert így még többet kell adnia.

Egyszerre halálos bágyadságot érzett és elsötétült körülötte minden. Érezte: lassan, ellenállhatatlanul csúszik előre. Karjai mintha szétfolynának. Nem tudja tartani magát a kerékpáron.

Lebukott, arccal a porba.

Feküdt mozdulatlanul.

Kalapja messzegurult, fehér arcára rávakított a nap.

Hitoktatója ijedten ugrott melléje. Szólította, de nem kapott választ. Minden erejével az egyetlen, távoli fa alá vonszolta és leroskadt melléje.

A kerékpárok és a trópusi kalap ott heverték az úton.

A pap felnyitotta a szemét. Minden erejét összeszedte, hogy megtehesse.

- A szentostyára nekem volt szükségem. Vedd ki a szelencét, itt van a szívem fölött.

A hitoktató engedelmesen odahajolt. Rémulten vette észre, milyen gyorsan, de mennyire halkán dobog urának a szíve.

- Itt van.

- Nyisd föl és áldoztass meg. Elérkezett az óráim. Nem bírom fölémelni a karomat.

A hitoktató keze reszketett. Eddig őt áldoztatták, most ő áldoztat.

A pap becsukott szemmel vette magához Urát.

Mikor a szelencét a második szentostyával visszacsúsztatta a szíve fölé, a hitoktató nem tudta visszahúzni a kezét.

A szív idegesen, kapkodva kalapált, aztán lassabban, alig érezhetően dobogott.

Egyszerre úgy érezte, megállt.

A pap arcába tekintett, föléje hajolt. Sokáig nézte. Igaza volt, Nem lélezett többé. Nem kíván már vizet. Halott.

Kivette zsebkendőjét, lefedte arcát és körülnézett. Sehol senki.

Szomorúan indult a közeli faluba, hogy kocsit szerezzen.

Az emberek fejüket rázták.

- Elpusztulnak az állatok is, nem lehet.

Mindent ígért, hiába.

Akkor előállt egy ember és így szólt:

- A mi falunkba akart jönni, az lett volna a központja. Már várnak rá a hívei. Én is közülük való vagyok. Legyen. Ha megengedi Isten, hazaviszem.

Merevedő testét kétkerekű szekérré emelték. A befogott öszvér és a kis mongol ló csak erős ütlegekre, bénult lábakkal indultak meg.

A falu vendéglője felé irányították a szekeret. Mikor a vendéglős megtudta, hogy halottat hoznak, tiltakozott és nem engedte be őket:

- Még pör lesz belőle. Vizsgálatok: hol halt meg, miért halt meg. Még én jutok bajba. Menjetek tovább.

De a falu keresztényei közül egy magas, szikár, feltűnően naptólégett férfi berúgta a kaput:

- Hozzánk jött, nem szabad így fogadni.

Bevitték. Letették az árnyas félszer alá a szalmára. Többen elsiettek, hogy meghozzák első és egyetlen ajándékukat: a nagy és nehéz kínai koporsót.

A hívek összesereglettek és térdénállva imádkoztak új papjukért, aki soha nem fogja megáldani őket, mert halott. De azért az övék mégis, hiszen eljött.

Mikor a koporsóba emelték, a hitoktató suttogva megszólalt a halálos csendben.

- Ruhája alatt még ott a Szentostya.

Az állók is letérdeltek azonnal.

A katonák közül pedig az egyik fölugrott és elsietett.

Csak hosszú órák múlva tért vissza egy távoli helység misszionáriusával, aki kivette a halott ruhája alól az aranyszelencét a Szentostyával.

A nép mozdulatlanul állt.

Hangos kiáltozással, vidám nevetéssel készültek fogadására.

De hogy így jött meg, senkinek sem volt száva.

Csak álltak és térdelgettek körülötte némán.

Misszionáriusuk mellett, aki korán itthagya őket.

Cser László SJ

Amerikai paptestvérünk írja:

Köszönettel vettem a Magyar Papi Egység 10. számát. Az előbbieket is megkaptam. Odahaza Erdélyben is ismertem a békebeli vaskos kiadványokat és mindég lelkiélményt jelentett számomra olvasása. Kérem továbbra is küldjék címemre. Szeretnék kiadásához hozzájárulni a mellékelt csekkel. Oltártestvéri köszöntéssel és üdvözléssel.

Deési Ipoly OFM, Fairfield, USA.

Kezdem lassan megszokni a helyzetet. Már ősz van, ami abban nyilvánul, hogy a levelek sárgulnak, a nappalok rövidülnek erősen, de kelleme- sen melegek. Az éjjelek, reggelek hűvösek. A klíma jó, egészséges. Úgy ér- zem magam, mintha állandóan fejtetőn állnék. Itt ugyanis minden fordítva van, mint odaát. Még a hold is más képet mutat. A közlekedés is baloldali stb. Nem érzem rosszul magam. A papok általában nagyon szívélyesek, se- gítőkészek. Nyolc püspököt már megismertem a 26 közül. Ők is kedvesek, de szegények, mert a missziós iskolákat nekik kell fenntartani. Az állam meg csak gáncsoskodik, szeretné mind megszüntetni. Nem jóindulatú a katoliku- sokkal szemben. A katolikusokat a kommunistákkal együtt az állam ellensé- geinek gondolják, mert mi a feketéket is embereknek tartjuk és a templom- ba beengedjük őket. A gyermekeket azért szívesen küldik a fehér szerzetes iskolákba, mert ezek sokkal jobbak. A reformváltás nagyon befolyásos és e- rős. Sokan vannak. A szekták burjánoznak. Szinte csodálkoznak, hogy en- gem beengedtek ide.

Ami a magyaro k a t illeti, nem rózsás az egész ügy. A magya- rok, különösen a fiatalok, nem törődnek semmivel, csak a pénz és a szóra- kozás az istenük. Az is baj, hogy általában túl sokat keresnek és a rossz nők behálózzák őket. A fiatalok általában bányában dolgoznak. Jártam azon a bányavidéken is, ahol a nagy katasztrófa történt. Egy magyar is ottveszett. Ő épp szabadnapos volt és egy részeg afrikai helyett ment le. Megkérték, hogy menjen le a csoportot vezetni. Szabó Ferenc nőtlen. Különösen az a- ranybánya fizet igen jól. Egész Délafrika területén vannak kisebb-nagyobb számban magyarok. Nehéz őket megtalálni, mert óriásiak a távolságok. Autót még mindig nem kaptam. Hívnak mindenhová, de egy ember képte- len eleget tenni. 1100-1600 km távolságokra is kellene mennem. A fiata- lok nem jönnek misére, pedig elmegyek hozzájuk. Már két körlevelet is ki- küldtem. Az egyik egészen a szentmiséről szólt. Általában örülnek a látog- atásnak, de ez az egész. Gyónni is csak az idősebbek jönnek. A fiatalok között sok a vadházas vagy helyrehozhatatlan érvénytelen házasság. A há- zassági törvények itt érdekesek. Bizonyos szempontból jobbak, mint Euró- pában. Az egyházi házasság polgári nélkül érvényes. A pap az állami anya- könyvvezető is egyúttal. Fizetésük a papoknak nincs. Az van, amit a hí- vek adnak össze. De a magyarok azt nem szokták meg. Így nekem is csak a stipendium marad, meg az ellátás. A magyarok úgy gondolkoznak: pénzt szerezni és vissza Európába. Itt nem sokan akarnak meghalni. Én sem. Hát így élünk.

Nagy Sándor, Pretoria, Délafrika.

HALOTTAINK

- Bajcsy János püspöki tanácsos, megyesházai ny. aranymisés plébános (83) (jan. 15.)¹
- Kleitsch Mátyás tb. kanonok, kiszombori plébános (77) (jan. 15.)
- Dr. Bartók Egyed Jenő ciszterci aranymisés, ny. gimn. tanár (75) a pannonhalmi Szociális Otthonban.
- Sille István aranymisés áldozópap, ny. hittanár(86) váci egyházmegyes (jan. 15.)
- Báthonyi Károly herédi plébános
- Balogh Károly ny. esperesplébános, a székesfehérvári Papi Otthonban
- Dr. Papp József székesegyházi főesperes, kanonok, aranymisés áldozópap, szentjobbi apát (74. 51.) A nagyváradai székesegyházban való beszentelés után a szentjobbi templom sírboltjába temették el.
- Hamvas István komáromszentpéteri esperesplébános (68) (febr. 24.) Dr. Hamvas Endre csanádi püspök testvéröccse. A temetési szertartást dr. Lazik Ambrus püspök, nagyszombati apostoli adminisztrátor végezte.
- Vehoczky Imre szentmártonkátai, esperesplébános (48), a Széher-úti kórházban Budapesten (márc. 12.)
- Tóth Antal tb. kanonok, egri apostoli kormányzói titkár (44. 19.)
- Mahács Károly SJ ny. gimn. tanár(74) a pannonhalmi Papi Otthonban III. 3.
- Dr. Kál Ferenc Adorján OSB (76) (márc. 5.)
- Bucányi Sándor ny. csömöri plébános (74) (márc. 13.)
- Hagyó Kovács Gyula ciszterci rendi áldozópap, tanár (72. 47.), a pannonhalmi Papi Otthonban szívszélhűtésben (márc. 16.)
- Sajtos Zoltán egri ny. plébános (75) (márc. 24.)
- Gerdenich Mór OP aranymisés áldozópap, a szombathelyi egyházmegye szeniorja (81) Szombathelven (márc. 26.)
- Mohay Ádám ciszterci rendi áldozópap, ny. gimn. tan. (64. 40)Tolnán(III. 29)
- Szabó Ferenc prelátnus, ny. székesfehérvári plébános (75) Tökölön.
- Szarka József Valér bencés szerzetes (73. 48) Zamárdiban márc. 25-én.
- Palaki Ferenc (57)
- Némethy Ernő a Regnum Marianum ny. plébánosa, pápai kamarás (87)
- Szarvady László székesfehérvári egyházmegyes (42) Perth Amboyban USA, szívszélhűtésben márc. 28-án. George W. Ahr püspök temette.

¹ Az első szám az életkort, a második a papság évét jelzi. Ha a dátum zárójelben van, ez azt jelenti, hogy a halál napja csak megközelítőleg biztos. Néha a híradás dátumát adja.

Horváth Vince c. esperes, ny. iváncsai plébános (74. 50) (ápr. 16)
Tóth Ernő nemeskéri lelkész (43. 18) (ápr. 16.)
Németh Béla martonoskispiaci plébános (56) (ápr. 16.)
Kriston Endre segédpüspök (84. 61) Egerben máj. 3-án
Kerner István pápai kamarás San Diegoban USA (71. 46) ápr. 18-án
Mentes Mihály győri kanonok (69. 46) Győrött májusban
Müller Jenő egerfarmosi plébános, a Széher-úti kórházban
Szegedi Antal Tasziló bencés (72. 49) Pannonhalmán májusban.

+ REQUIESCANT IN PACE! +

Az elhunytak közül külön meg kell emlékeznünk a következőkről:

Kriston Endre gerazai felszentelt püspök, egri nagyprépost május 3-án halt meg. 1877 április 15-én született Kemecsen, Szabolcs megyében. Iskoláit Egerben végezte. 1899-ben szentelték pappá. A következő évben káptalani karsegéd és székesegyházi hitszónok lett. 1902-ben Samassa bíboros az aulába rendelte. 1912-től Szmracsányi Lajos egri érsek titkára, 1917-ben kanonok lesz, 1923-ban XI. Pius pápa segédpüspökké rendelte. Czapik Gyula egri érsek alatt is betöltötte segédpüspöki megbízatását. Az egri főegyházmegye ma élő papságának jó részét ő szentelte. Nincs városa, faluja az érsekségnek, ahol ne bérmált volna. Főleg fiatal korában irodalommal is foglalkozott. Tagja volt a Szent István Társulatnak és sokáig al-elnöke a Pázmány Egyesületnek. - A requiemet Dr. Szabó Imre püspök. a temetői besztertelést Legányi Norbert pannonhalmi főapát végezte.

Dr. Kerner István kanonok, a kalocsai Szeiminárium volt rektora húsvét hétfőn halt meg Kaliforniában. Nagymajtényben született 1889 aug. 1-én. A kalocsai jezsuita gimnázium növendéke volt. Teológiai tanulmányait a Collegium Germanicum-Hungaricumban végezte. Felszentelése után három évig gimnáziumi hittanár Szabadkán. Innen Kalocsára kerül és tíz éven át a Nagyszeminárium dogmatika tanára. 1928-1939-ig a budapesti Központi Szeminárium „mosolygó spirituális atyja”. 1939-1948 Kalocsán kanonok és a Nagyszeminárium rektora. Az ország megszállása alatt internálják, majd sikerül külföldre jutnia. Két évig Grácban él, mint hittanár. 1950-ben kerül Amerikába. Több kápláni állomás után 1959 nyarán meghívják lelkiigazgatónak San Diegoba, a Nagyszemináriumba. Szeretett, szép munkáját nem sokáig folytathatta. Hátgerincrák támadta meg és halálát tüdőgyulladás siettette.

Mentes Mihály 1891-ben született Süttön tizenkét gyermekes földműves családból. Gimnáziumi tanulmányait a győri bencés gimnáziumban végezte. Innen a budapesti Központi Szemináriumba került. 1914-ben szentelték pap-pá. 1924-ben teológiai tanár lesz a győri szemináriumban. 1940-ben kano-nokká nevezik ki és 1946-ig rektora a győri szemináriumnak.

Költészetét teljesen a lelkek szolgálatába állítja. A „Zászlónk”-ban kezdi pályafutását. Jelentősebb verses kötetei: Fertő (Budapest 1922), Mu-zsikál az erdő (Győr 1927), A lélek orgonál (Győr 1933), A remete éneke (Győr 1938). Szépek zsoltárfordításai is. A Szent vagy Uram két kedvelt é-nekét (Isten hazánkért és Kezdődik az ének) is ő szerezte. Május 14-én te-mették el a papság és a hívek nagy részvétele mellett.

Felhívás!

Szeretettel kérjük paptestvéreink anyagi támogatását a Lap további megjelenése érdekében. Tetemes összeget tesz ki a kiadás és a portóköltség. Jelenleg 800 magyar paphoz, jó néhány kispaphoz tudjuk a lapot eljuttatni szerte a világban. Hála Istennek vannak közöttük számosan, akiknek nem o-kozna anyagi megerőltetést, ha pénzzel vagy néhány intenció vállalásával hozzájárulna a kiadás költségeihez. Az európai paptestvérek közül sokan szí-vesen vállalnának intenciókat erre a célra, de egyelőre nem tudnak eleget felhajtani. Ezért kérjük az amerikai testvéreket, néha jauttassanak valamit saját fölöslegükből, ezzel sokat segítenek rajtunk.

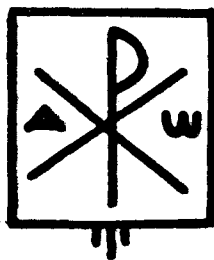
Ezúttal mondunk köszönetet mindazoknak, akik eddig bármilyen for-mában támogatták a „Magyar Papi Egységet”. Isten fizesse meg szokszoro-san jószágukat!

Szerkesztőség.

Pénz, intenció küldhető levélben vagy bank-átutalással a következő címre:

Hochw. Ladislaus Marosi
Spittal/Drau
Kapellengasse 15.
Austria, Europa

Következő számunk lelkipásztori szám lesz. Ennek érdekében kér-jük a mellékelt kérdőívet legkésőbb szeptember végéig ft. Marosi címére beküldeni.

„VT SINT VNVM, SICVT
ET NOS“ IOANN. 17./11/.

KISPAPEGYSEC

SZÁZÉVES AZ ÚJKORI JAPÁN MISSZIÓ

A Fölkelő Nap Birodalma alig több, mint négyszáz esztendeje került kapcsolatba a nyugati civilizációval. 1543-ban a Csendes Óceán tájfun ajzotta vészes hullámai egy hajó roncsain partra vetettek három hajótörött portugál tengerészt. Nekik jutott ki az a megtiszteltetés, hogy az öreg Európa lakói közül elsőnek teheték lábukat erre az ezernyi mérföldre fekvő titokzatos szigetországra. Egyetlen kincsük, amit a hajótörésből megmentettek, egy a japánok számára még teljesen ismeretlen harceszköz volt, a puská. Ennek köszönhető, hogy megindulhatott az első kereskedelmi kapcsolat az európaiak és a japánok között, amely kizárólag fegyverkereskedésből állt. Ez lett hát az eredménye az európaiak és a japánok első találkozásának. . .

Közben a jezsuiták indiai missziójának a főnöke, a fiatal és Szent Pál térítő buzgóságától égő baszk Xavér, akit márcsak az európai hajósok kalmárszelleme sem hagyott tétlenül, azon töri a fejét, miként juthatna el abba a sok reményt ígérő szigetországba, amelynek nemrégén vette hírt Goában az odavetődött kínai kalózoaktól. Nemsokára egy japánra is akad, akitől sok részletet tud meg ennek a távoli birodalomnak az életéről. Xavér nem sokat tétoázik: az első alkalommal hajóra száll japán ismerőseivel két rendtársának a kíséretében. A gondviselés úgy akarta, hogy Xavér a rosszindulatú kínai kalózkapitány akarata ellenére is megérkezzék társaival együtt arra a földre, amely még 15 évszázad múltán se hallott Krisztus igéjéről. Ma már minden japán középiskolás diák tudja, hogy 1549-ben Kagosimában partra szállt Xavéri Szent Ferenc s hogy ez az évszám egyuttal a japán történelemnek egyik fontos fordulópontját jelenti. Ezzel meg is indult az Evangélium hirdetése Japánban s vele együtt az első mélyreható kultúrkapcsolat Európa és Japán között.

Az első misszióslendület eredménye csakhamar érezhető. Alig múlik el negyven esztendő Xavér megérkezése óta s máris 82 misszionárius élte a szentségekkel és az Isten igéjével Krisztus misztikus testének közel 70 ezer léleksejtből álló új tagját. Nap mint nap kétszáz templomban mutatják be a szentmiseáldozatot. A térítési munkát nagyban elősegítette az a tény, hogy az akkori Japán nem ismerte az izlámot, amely annyi akadályt vetett a térítőmunka útjába Ázsia más vidékein. Másrészt megkönnyítette a misszionáriusok munkáját az is, hogy Japánban a családi élet s a családi erkölcsök igen magas színvonalon álltak.

Sajnos a misszionáriusokkal együtt megindultak a kereskedőhajók is Japán felé és nemsokára megkezdődött az áráz gazdasági verseny a portugálok és a hollandok között. Ennek a versengésnek csakhamar az lett a vége, hogy Hideyoshi, az egész országot kormányzó daimjó s a misszionáriusoknak egykori barátja és pártfogója, látván az európaiak gyarmatosító törekvéseit, kezdett gyanút fogni s hogy megőrizze országának függetlenségét, először megtilt minden misszióstevékenységet, majd végül is megszüntet minden kereskedelmi kapcsolatot az európaiakkal. A külföldiek elleni hajszával egyidőben kezdetét veszi a keresztények üldözése is, amely számos vértanút adott az Egyháznak. A teljes elnyomatás, az állandó házkutatások, vallatások és nyilvános valamósrakényszerítések ellenére is titokban tovább folyik az Egyház élete Japánban. A több évtizedig tartó üldözések után a közel félmillió keresztényből nem marad más, mint egy kis sejt, amely azonban papjaitól megfosztva is több mint kétszáz éven át meg tudta őrizni a hitét. Az egész Egyház története nem mutat föl ehhez hasonló példát.

Amikor 1859 szeptember 5-én a hosszú ideig magába zárkózott Japán újból megnyitotta kapuját az első európai misszionárius előtt, nagy szenzációt jelentett az a fölfedezés, hogy még mindig vannak katolikusok Japánban. Az újkori térítómunka első feladatául azt tűzte ki, hogy a hithirdetők igyekeztek fölvenni a kapcsolatot az őseik hitéhez hű japánokkal. A misszionáriusok nőtlensége és Mária-tisztelete volt az a két biztos jel, amelyen fölismerték Xavéri Szent Ferenc apostoli utódait.

Lassan megváltozott az állam hivatalos magatartása is a kereszténységgel szemben. 1873-ban a nyugati diplomaták kérésére eltörlik a vallásüldöző törvényt, míg végül is az új Meidzsi-alkotmány 1889-ben biztosítja a teljes vallásszabadságot. Az új alkotmány ellenére is a hithirdetőknek még sok nehézséggel kellett megküzdeniük. Ha hivatalosan meg is engedték a katolikusoknak vallásuk gyakorlását, ugyanakkor a sintó vallás kötelező volta miatt a katolikusokat nem egyszer állították kényes lelkiismereti problémák elé. Ilyen körülmények között folytatódott tovább az Egyház élete egészen a második világháború végéig.

1945 augusztus 6-án az első atombomba a másodperc töredéke alatt 250 ezer embert hamvasztott el elevenen Hirosimában. Három nap múlva 140 ezer ember jut ugyanerre a trágikus sorsra Nagaszakiban. A nagaszaki katasztrófa súlyosan érinti a katolikus Egyházat Japánban: az atombomba tűzorkánja és öldöklő sugárzása közel 10 ezer katolikus életét veszi áldozatul. Nagyrésztük azoknak a katolikusoknak a leszármazottjából kerül ki, akiket még Xavéri Szent Ferenc idejében térítették meg s akik az üldözések közepette is leghűségesebb gyermekei voltak az Egyház-

nak. Így hát a háború utolsó pillanatában valósággal megtizedelték a japán katolikusok maroknyi seregét. Háromszáz esztendővel azelőtt az üldözött daimjó máglyáinak tüze emésztette meg élve a keresztények ezreit, most pedig a 20. század erkölcsi csődjét jelentő atombomba hőenergiája égette szénné a reményteljes japán katolikus egyház színejavát.

A két atombomba azonban kikényszerítette a fegyverletételt, amely egészen új korszakot s az új korszakkal együtt egészen új lehetőségeket nyitott meg a japán egyház számára. Olyan vidékeken és városokban, ahol azelőtt lehetetlen volt hozzáférközni az emberekhez, tömegesen jönnek a misszionáriusokhoz, hogy a kapituláció letargiájában eligazítást és vigasztalást keressenek. Japán első alkalommal veszített háborút a történelme folyamán. Honsú, Kyúsu, Sikoku és Hokkaidó szigetbirodalmára most tette először a lábát idegen hatalom hadserege. A nemrég még világhatalmi mámorral eltelt japánokat mint valami rémálom lepi meg a letagadhatatlan valóság: szemük láttára ködfoszlánnyá válik a japán birodalom és a császári család isteni eredetében vetett vak hitük és vele együtt Japán legyőzhetetlenségének a mítosza, amely évezredek óta belegyökerezett a japán lélekbe s amely a japán történelem folyamán a hazáért életüket gondolkodás nélkül föláldozó hősök százezreit éltette és bátorította. A büszkesas lehullott s maga alá temette a sintó mítoszáét. A japán lélek pedig elvesztette eszmei és erkölcsi támaszáét.

Ennek a mély lelki megrázkódtatásnak köszönhető, hogy a japánok fogékonyabbakká lettek az Isten ígéjének a befogadására. Erről mindenekelőtt a számok tanuskodnak. Amikor száz esztendővel azelőtt újból megindulhatott a térítómunka, szinte mindent előlről kellett kezdeni. 1945-ben, vagyis a missziósmunka megkezdése után 86 évvel, a katolikusok száma alig haladta meg a százezret. A háború befejezése óta ez a szám majdnem háromszorosára emelkedett. De a számoknál is fontosabb az, hogy az egyház a közéletben is egyre nagyobb tekintélynek örvend. Mindenki tudja Japánban, hogy Tanaka Kótaró, a kúria einöke, kiváló katolikus. Nincsen japán, aki ne olvasta volna a nagaszaki katolikus orvosnak és kiváló tudósnak, Nagainak a műveit, amelyekkel világhírnévre tett szert. Van még több más katolikus író is, aki a japán irodalmi élet kiválóságai közé tartozik. Nem meglepő dolog az sem, hogy a császári trónörökös nemrég évezredek tradíciókkal szakítva egy katolikus egyetem leánynövendékét választotta hitvestársául.

A japán egyháznak van már szervezett hierarchiája: japán püspökökkel, 382 japán pappal, 1200 külföldi misszionáriussal és 3200 japán szerzetesnővérrel. Ezek a számok, ha összevetjük a japán összkatolikusok számával, olyan magas számarányt jelentenek, amely egyedül áll az egész világegyházban.

Mégis a 90 milliós japán embertömegben ez a maroknyi kis egyház olyan, mint a pusztában kiáltónak a szava... De vannak mindig és mindenütt, akik meghallják a szavát s akiknek a szívében az isteni íge magja termékeny talajra talál. Az a tíz-húszszer japán, aki évente rátalál az igazság ösvényére, mutatja, hogy a japán egyház él és növekszik. Még kicsiny ugyan, mint a mustár magja, de az isteni kegyelem erejével még terjedelmes fává nőhet.

Viola Kálmán SJ

EGY PAP GYAKORLATI EUCHARISZTIA-TISZTELETE

Egy otthon élő pap mesélte el, milyen gyakorlati Eucharisztia-tiszteletet vezetett be szentbeszédjeibe. Szentbeszédei mondanivalóját mindig az Oltáriszentségben foglalja össze. Alapgondolata ez: amiről a beszédben szó volt, az íme itt a tabernákulum misztériumában megvalósul.

Hogy jobban megértsük, mit jelent ez az alapgondolat, idézzük emlékeztünkbe a dogmatika egyik tételét, mely szerint mind a teremtés, mind a megváltás, mind a megszentelés tulajdonképpen Krisztus-misztérium. Ő pedig valamennyi tabernákulum személyes lakója. Itt találjuk Krisztust, akit hirdetünk a szószéken. A szószékről az oltárra mutatni könnyű és hathatós. Ha hirdetjük az Ő szavát: Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok és meg vágytok terhelve és én felüdítelek titeket (Mt 11, 28) egy kézmozdulattal rámutathatunk: ide jöjjetek! Ha az Isten országa alkotmányáról beszélünk, a nyolc boldogságról, nem mondhatjuk-e, hogy a törvényhozó közöttünk van a tabernákulumban? Itt található meg a Jópásztor, aki vállára veszi az elveszett juhok; a törvényhozó, aki számonkéri tetteinket; az irgalmas samaritánus, aki az ellenséges érzületű embert is felkarolja, ha bajba kerül; a csodatevő, aki hitünket koldulja; a bűneinkért engesztelő áldozat, aki megvált minket, miközben mi bűneinkkel keresztjét ácsoljuk; itt a győzelmes Krisztus, aki a mi győzelmünknek is egyedüli biztosító; Jézus Szíve itt dobog a tabernákulumban és mindenkire vár.

Az Eucharisztia ilyen megélése roppant gyümölcsöző. Gazdag alkalmazási lehetőséget nyújt minden szentbeszéd-témához anélkül, hogy keresetté válna. Alkalmat nyújt a szeretet szárnyalására, az érzelgőség veszélye nélkül.

Különösen egy értékes lehetőségre szeretnék rámutatni. Nagyszerű eszköz lehet a szónok kezében, hogy elevenné tegye, szinte szemléltesse hallgatóságával a megfoghatatlan kegyelmet, hogy az Isten mindegyikünkkel

személyes kapcsolatban van. Ez hitünknek egészen alapvető igazsága. Eleveisége az egész vallásos élet lélektani motiválásában döntően fontos. Az embernek konkrétumokra van szüksége. A hit által meghirdetett személyes kapcsolat nem lehet monológ egy elképzelt távoli ismeretlenhez. Az ember látni, érzékelni kívánja, amit valóságnak tart. Ugyanígy keresi azt a személyt is, akivel hite szerint belső kapcsolatban van, akit a hit tükrében látva szeret és akiről tudja, hogy viszonzzeretetet kap tőle. A szeretet szentsége messzemenően megfelel ennek a szubjektív igénynek.

Ezenkívül nyugodtan állíthatjuk azt is, hogy a pap tanítói munkája az Eucharisztia vételében teljesedik ki gyakorlatilag életet adó igévé. A szó a pap ajkáról hangzik el ugyan, de a szentáldozásban fakad az erő a szó követésére.

Az Oltáriszentségről szóló tanítás itt ismertetett alkalmazása mindent meg tud adni, ami egy jó szentbeszédhez szükséges: konkrét, egyszerű összefoglalás, személyes élmény és természetfölötti erőforrás. Mindezt kevés szóval, egy kézmozdulattal nyújthatja a pap szentbeszéde foglalataként az Oltáriszentségre mutatva.

Az idei Eucharisztikus Világkongresszus jó alkalom lesz ennek a sok gyümölcsöt ígérő gondolatnak kipróbálására. A gyakorlat a papi lelkiesség egyik kikristályosodási pontjává is válhatik, mivel éppen a pap mindennapos „munkájához” kapcsolódik: az áldozat bemutatásához és a keresztség tanításához s alapvető benne a Mester iránti ragaszkodás, akihez a pap egész életét hozzákapcsolta.

A. I.

KERESZTEK ÚTJÁN A MISSZIÓS KERESZTÉRT (A mödlingi papszentelésről)

„Beatus vir, cuius auxilium est a te, cum sacra itinera in animo habet: transeunt per vallem aridam, fontem facient eam.” (Ps 83) Mi mindannyian, akik résztvevünk a mödlingi papszentelésen, tizenegy, közülük három magyar újmiséis örömének lehettünk tanúi. Valamikor régen, talán még egészen kicsi korukban elhatározták a szívükben, hogy a száraz völgyön át felkúsznak a hegyre. S most eljutottak oda. Befutották a célt. A csúcson vannak, a Táboron, az Olajfák hegyének az árnyékában, ahonét végtelenbe nyúló perspektívák tárulnak fel szemeik előtt. Itt a nyolcszoros Boldogság hegyén, amely egyben a Kálvária is, hallhatták az Atya ölébe visszakészülő Fiú megbízását: „Euntes, docete omnes gentes. . .”

Mert ez a három „vir” nemcsak részese lett Krisztus örök főpapságának, hanem Isten különös meghívása folytán vállalta azt is, hogy az Isteni Ige kegyelmének fényét elviszi a rejtélyes őserdőkbe: az analfabéták közé, oda, ahol még nem ismerik Krisztust, ahol még éjszaka van.

A szentelést a Szentatya által frissen fölszentelt Új-Guinea püspöke végezte. Így lettek az Ő primíciái, zsengei. Az Ő egyházmegyéjébe kerül, a kanakok közé P. Szabó Imre. Ezzel a szíve-vágya teljesült, mindig ide vágyott. P. Hirthet Paraguayba rendelték az előljárók. Ő másra számított. De ember tervez, Isten végez. P. Zsoldos Formózán fogja felgyújtani a kiolthatatlan Fényt az emberek szívében. Az ott épülő egyetemenkap majd beosztást. Mindegyikük megelégedett. Örülnek a kinevezéseknek, ha ne is az egyéni elgondolások valósultak meg.

Ezért mentünk mi magyarok is Mödlingbe, hogy osztozzunk örömeinkben és részesedjünk a primíciaáldás kegyelmében. Hosszú és nem éppen egyenes úton jutottak el az újmisések ideig. A hegyre felfelé nem kitaposott, egyenes út vezet. Ha így lenné, akkor többen másznának fölfelé. Mint ahogy a túristának is sajátos hivatása a hegymászás, és vonzza őt a magaslat varázsa, éppen így, sőt sokkal inkább kell, hogy akik a hegycsúcson, ahol Krisztus keresztje áll, a hatodik szent forrásból akarnak inni, vállalják a veszélyes serpentin és szakadékos utak megmászását is. Ők vállalták. Sőt, még a legnagyobb kilátástalanság közepette sem hagytak fel a remény nélkül, hogy egykor elérik a kereszt útján a missziós keresztet. A bányák mélyén is, a katonaság éveit alatt is, a szanatóriumban is, mindig a cél lámpása derített fényt a szemükben és hívta őket kitartásra. Sokszor bizony nagyon nehéz volt: De most annál nagyobb az örömük. P. Hirth ezt írta nekem a szentelés előtti levelében: „Határtalan az örömöm és nagyon boldog vagyok, hogy az elhagyatott, paphiányban szenvedő délamerikaiakhoz mehetek. Remélem, hogy osztozol örömeimben. Egy hosszú, kanyargós út végén vár a papság és a missziós kereszt. Érdemes volt minden küzdelemért, harcért, amellyel éveken keresztül törtettem előre. És a százannyi már most kamatozik.” Igen, osztoztam örömeimben, osztoztam mindannyi örömeimben. Úgy, mint otthon, amikor a szemináriumban P. Hirth mellett ültem a studiumban. Vagy egy évvel később, amikor P. Zsoldos a viceductorom volt s fordította nekünk a latin zsolnárokat. P. Szabót már előbb ismertem meg. Akkor, amikor a szombathelyi szemináriumot feloszlatták. Haza kellett jönnie. Máshova nem vették fel, mert előtte szerzetes akart lenni.

Ime, így vezeti Isten az Ő választottait. Az ő lélekkel és örömmel eltelt lelkükön engedjük a miénket is fellelkesülni. Kell ez az embernek, kell ez az emberi szívnek a sok kudarc, csalódás, látszat-eredménytelen ség után. Most mi is misszióban vagyunk: a szélrózsa minden irányába szét-

szórt magyar népünk missziójában. Töltekezzünk fiatal paptestvéreink missziós lelkületével. Az ő tüzükből vesznek azok, akik szintén a cél felé közelednek, de töltekezhetnek azok is, akik a munkában, talán éppen a missziós munkában már elfáradtak, vagy közömbösek lettek. A tiszta öröm mindig jó talaj a kegyelem számára. De ne lepődjünk meg azon sem, ha útjaink mentén időnként felbukkan egy-egy kereszt is. Fiatal testvéreink éppen erre vártak. Ezért a kereszt kegyelmét kívánjuk számukra, hogy abban ki is tarthassanak.

J. Z.

PRIMITIAE SALESIANAE

A Szalézi Társaság Centenáriumában a Lurdi Jelenések ünnepén részesült Turinban, Don Bosco Rómájában, a Segítő Szűz bazilikájában 4 magyar szalézi a papszentelés kegyelmében. Magyar újmiséseink: P. Csizmazia Ernő, P. Farsang Lajos, P. Halász István, P. Havasi József. A kb. 80 szentelendő 17 nemzeti fiaiból toborzódott. A színes világot 9 nép képviselte. Volt közöttük mandulaszemű japán, laposorrú kínai és duzzadtajkú néger is. Az Örök Főpapnak és a Szalézi Társaság Királynőjének is öröme telhetett ennek a friss és tarka virágcsokornak a láttán.

A szentelést Turin 83 éves bíborosérseke, Fossati kardinális végezte, aki csodálatos energiával bírta a csaknem 4 órás szertarást.

A „nevelőanya”, Don Bosco Társasága, az ünnep délutánján tartalmaz és színes a ka dé mi ával kedveskedett újszentelt fiainak. Mindegyiket saját nyelven köszöntötték, népének sajátos hangszereit szólaltatták meg és sajátos népi-táncokkal gyönyörködtették.

Az új papok másnap valamennyien első szentmiséjüket alapítójuk, Don Bosco sírjánál mutatták be. akinek életerős egyénisége vonzotta őket a Társaságba és akinek a szellemében indulnak most az Úr szőlőjébe.

A 4 magyart kis hazai koszorú vette körül: magyarok Turinból és a környékről és 15 magyar szalézi atya és kedves nővér, élükön a magyarok nesztoráival, a közkedvelt Antal atyával, aki mint egyetemes katekista jelenleg a szalézi rend harmadik dignitáriusa. A szent helyeken is mindennütt előnyben részesültek - a magyar P. Halasi Imre - sekrestyeigazgató jóvoltából. A külön magyar „agapén” a hazai föld termése szolgáltatta a hazai ízt.

Igen mélyértelmű a magyar újmisések emlékképe is. Fönt Budapest lát képe a Duna hídjaival: így lesznek ők is hídverők Isten és emberek között. Baloldalt a Halászbátya szent István lovasszobrával, kezében az apos-

tolí kettős keresztel: szent István térító lelkületével indulnak hódító utra. A képet a magyar himnusz kottás szövege zárja le. „Isten áldd meg a magyart!... Balsors, akit régen tép, hozz reá víg esztendő!” - „Spera in Domino et fac bonum”. A 36. zsoltár szava a jeligéjük.

Szent Jeromos a 4 evangélistát „quadriga Domini”-nak mondja, mert a világ minden tájára húzzák az Evangélium diadalszekerét. Induljon az új magyar quadriga Domini is az Úr nevében és vigye diadalra Krisztus ügyét. az Isten országában!

R.

A NYOLCADIK BOLDOGSÁG

(P. Szabó János SJ papszentelésén)

A koratavaszi napsugár beragyogja a reggelt. Valami örvendező ünnepi hangulatot várásol a szenvedés I. vasárnapjának komolyságába. Az innsbrucki Canisiánumba sietünk. Az intézet előcsarnokában az ünnepre készülődés halk zsongása fogad. - Papszentelésre jöttünk.

Szolgálatkész kispapok kalauzolnak a kápolnába. Nernsokára megkezdődik a szertartás. Nyolc ifjú vonul be a püspök előtt. Egyházmegyések, szerzetesek. Különbözők nemzetiségre, lelki-testi alkatra egyaránt. Ki jól megtermett, ki vékonyka. Mint a rétről csokorba szedett virágok. Valahogyan úgy lehet a jó Isten is a kiválasztással. Egyikben is, másikban is megtetszik neki valami. Aztán tarka bokkrétát szed magának a lélek-mezőről.

A szentelendők a kápolna első padosorában maradnak, míg a püspök nevében a ház Regense szólítja őket a hívek hajójából a kiválasztottak seregébe, a „laos”-ból a „kleros”-ba. Felolvassa nevüket, egyházmegyéjüket, szerzetüket. Magyar Testvérünk birodalma a Jézus Társasága. Egyházmegye, tartomány, apátság nélkül. Csak így egyszerűen: Jézustársaság. Szívbe markolóan, fájóan szép és nagyszerű! - Sorrendben ő a nyolcadik. Mintha a VIII. boldogságot szemléltetné. Az üldözöttek boldogságát, akik hazátlanok, de övék a mennyország.

A szentélyben arca borulnak a szentelendők és az egész templom éneklí fölöttük a Mindenszentek litániáját. Ez az aktus csak nagypénteken szerepel az Egyház liturgiájában. Megrázó a nagypéntek titka: porba kényszeríti a pap képviselőt az Egyházat. Ugyanúgy földresujtóan, az emberi gögöt megsemmisítően nagy a titok, aminek fogadására a papjelöltek készülnek. Isten bizalmasaivá, barátaivá lesznek. Hatalmat kapnak, istenit. Szavukra a végtelen Isten egy darab kenyérbe alázódik, ember-

lelkeket avat templommá, bünbilincseket old, áld, megszentel, fölemel, vígasztal. A szentelő püspök és a jelenlévő papok kézrátétellel esdik le számukra a Szentlélek Úristen ajándékait, e mérhetetlen kegyelem méltó fogadására.

Folytatódik a szentmise, első szentmiséjük, amit a püspökkel együtt mutatnak be. Vele együtt fogadják az Úr Testét és Véréát. Majd hallják Jézus csodálatos szavait: „Nem hívlak többé titeket szolgálóknak, hanem barátaimnak”. Az áldozattá lett Krisztusig magasztalódnak, föl egészen a kereszttig. Talán ezt a keresztrekapaszkodást akarja kifejezteni P. Szabó primiciás képe is. Fölrása bizalmat önthet minden Istentől meszesetévéd emberbe. Isten ugyan messzinek tűnik, de emberi gyengeségeivel közel a pap, aki Istent is közel tudja hozni. „A pap elnéző tud lenni a tudatlanok és tévelygők iránt, mert maga is a gyengeség rabja.” (Zsid. 5. 2.)

Kivonulásnál a kápolna a bla k f e s t m é n y e i kötik le figyelmünket. A különböző nemzetek pártfogóit ábrázolják. Szent Bonifác a németek apostola, Szent Patrik az angolok védője, Cirill és Metód a szlávok hit-hirdetői. A magyarok első szent királya országát és koronáját ajánlja a Szűz anyának. Búcsúzóul ma is a papok Édesanyja oltalmába ajánljuk Jézus új magyar apostolát.

E.G.

A SÖTÉTSÉG HATALMÁBAN

Az otthoni NÉPSZABADSÁG 1958 márc. 23-i vasárnapi száma ezt írja a szabolcsi szektákról:

Nyíregyháza határában a Debreceni út menti iskolában szombatonként hiába várják a hetedikés Újlaki Irénkét és az ötödikes Újlaki Jánost. Talán iskolakerülők a Újlaki-gyerekek? Nem. Az ügy sokkal bonyolultabb. Édesapjuk és édesanyjuk „örtálló” adventisták és vallásos meggyőződésből nem engedik gyermekeiket szombaton az iskolába. Az örtállók ezzel elkülönítik magukat a Szabolcs megyében működő öt-hatféle adventista szektától.

A szabolcsi, szatmári végeken az adventistákon kívül még nazarénusok, bethanisták, a Jehova tanúi, baptisták, pünkösdisták és a methodisták hirdetik tanításukat. A megye 236 községe közül most mintegy 70 faluban vannak szekták. Számuk aránylag nem sok. Nem éri el a három ezret.

A mai „hívők” többsége még a nagyúri Szabolcsban sodródott a szek-

tákba. A létbizonytalanság és csalódottság az érvényesülés útjainak eltorlaszolója és a tudatlanság burjánzó melegágyát teremtett a világi élet-től elforduló, a történelmi egyházaktól megcsömörlött, a fennálló társadalmi renddel sokszor szembenálló elképzelések, „hitelvek” számára.

A szekták tagjai különös „megszállott” emberek. Úgy érzik, egyedül ők ismerték fel az „Igazságot”. Ők a „tiszták” és a „kiválasztottak”. Valami „kegyes göggel” néznek a kívülről. Várják a világ végét, az Úr második eljövételét, az ítélet napját, - amely szerintük hamarosan bekövetkezik. A szektatagok túlnyomó többségükben nagyon becsületesek, de sajnos hihetetlenül tudatlanok. A sokféle szekta között van egy tiltott is: a Jehova tanuinak a szektája. Tiltott, mert a tanításuk államellenes. A szekták híveinek nyolcvan százaléka kisparaszt.

Meglátogattam Újlakiékat, az említett „őrtállókát” - írja Tóth Benedek, a Népszabadság riportere. Az apa, Újlaki János zömök, erős, 45-50 év körüli ember. Falusi asztalos, itt a nyíregyházi tanyavilágban. A házuk, szobájuk szegényes. A konyha: a műhely. Újlaki Jánost annak idején egy írástudatlan néni „térítette meg”. Addig - 38 éves koráig - ő is „úgy élt, mint a többiek.” Most hisz az Úr közeli eljövételében és méltó ítéletet akar nyerni. A szombatot ünneplik. Ezen a napon nem dolgoznak. A felesége nem is főz. A gyermekeket nem engedik iskolába. Egész nap elmélkednek. A felesége szintén szektatag, és a szülők érthetően mindent megtesznek azért, hogy a gyermekeik is velük egy véleményen legyenek. A két kis gyerek most is valami borzasztó áhítattal figyel édesapjára. Ő valakitől azt hallotta, és most is folyton ezt ismétli: „Az alkotmány biztosítja a vallásszabadságot, ezért joga van neki a gyermekeket az iskolából visszatartani.” Azt viszont nem akarja megérteni, hogy az alkotmány a kötelező iskolai oktatást is előírja. Most is 530 forint büntetéssel tartoznak az iskolai hiányzások miatt. De továbbra is makacsok.

Tíz éve egy írástudatlan néni térítette meg őket - meséikkel. Talán az írástudó, művelt emberek is megpróbálkozhatnának. Mert Újlakiék nem rosszindulatúak, csak - ne haragudjanak meg az őszinteséget - nagyon tudatlanok.

+

Eddig a cikkből. Az otthoni lap statisztikai adatait nincs módunkban ellenőrizni. A szerző a szekták okaiul a hajdani szabolcsi nagybirtokot („akkor toborzódott a mai „hívők” többsége”), a létbizonytalanságot és csalódottságot, az érvényesülés útjainak eltorlaszolását és a tudatlanságot, a történelmi egyházaktól való megcsömörlést és a fennálló társadalmi renddel szembenálló magatartást jelöli meg. A cikkből megtudhatjuk, hogy Szabolcsban nincs már meg a régi nagybirtok. Hogy a szektásság többi oka

megvan-e, arról a szerző nem ír. Mi se akarunk ezzel bővebben foglalkozni, elvezetne a Kispapegység gondolatvilágától.

A cikkíró végső következtetése azonban elgondolkoztat: „Tíz éve egy írástudatlan néni térítette meg őket, talán az írástudó művelt emberek is megpróbálkozhatnának.” Most szándékosan ne gondoljunk arra, hogy tíz évvel a cikk megírása előtt azok az írástudó emberek már nem járhattak téríteni az emberek közé, akiknek isteni megbízatásuk van arra, hogy hirdessék az igazságot, mert a népnevelők kiváltsága lett (a cikkíró is ezekre gondol). Ne gondoljunk arra sem, hogy éppen az Újlaki János „megtérítése” idején volt a magyar hazában fontos a főpásztorok munkájának megbénítása. De talán mi, írástudó, művelt emberek is megpróbálkozhatnánk valamit tenni a szektásságba keveredett otthoni testvéreinkért. Legalább imádkozni akarunk. A vallási életet érintő politikai kérdésekbe alig tudunk belefolyni, de az Isten országát otthon is az imádság és az áldozat építi.

András Imre SJ

ÉDESANYÁM PAPSZENTELÉSEMEN

A szentelésem előtti hetek nagy meglepetése volt, hogy édesanyám, aki az 56-os forradalom óta az Egyesült Államokban lakik, bejelentette magát az ünnepre. Hihetetlennek látszott, mert jól ismerem anyagi helyzetét. A szabadságharc után elhagyta Magyarországot 8 testvéremmel. A legidősebb akkor 27 éves volt, a legfiatalabb 11. Az idősebbek beálltak dolgozni, a fiatalabbak pedig tanúlni kezdtek. Mind nagy tudományszomjjal állt neki az angoltanulásnak. Még édesanyám is megtanult angolul és ma már hivatalosan is jóváhagyott elemi iskolai tanítónő (középiskolai tanárnői oklevéllel, Szerk.) egy angolnyelvű iskolában. Ezzel aztán el is tudja tartani a még vele élő 6 testvéremet. A nyolcból ugyanis egy férjhezment, Józsi pedig belépett a Társaságba. A két kisebbik öcsém a Társaság ottani High Schooljában tanul és szép eredménnyel dolgozik: 85-89 %-ot érnek el. A négy nagyobbik Collegében tanul szintén szép eredménnyel. Mindegyik hozzásegít az élethez valami kis munkával. A kisebbek újságkihordással, a lányok pedig ott az iskolájukban vállalnak valami munkát.

Annál nagyobb volt az öröm, hogy amikor a szentelés előtti napon a buenos airesi repülőtéren tényleg megérkezett édesanyám. Nehéz leírni az örömét, amikor 10 év után újra viszontlátott. Megtudtam, hogy november elején egy szentmisét kért a szentelésem napjára. A fiatal Father,

akihez fordult, megkérdezte, hogy mire kéri a szentmisét. Mikor megtudta, hogy miről van szó és hogy édesanyám nem tudna szentelésemén részt venni, minden habozás nélkül azt mondta, hogy el kell jönnie. Csak szerezzé be az útlevelet és vizumot. Édesanyám persze nem vette komolyra a dolgot és nem is kezdett el semmit. Egy hétre rá a Father megkérdezte, hogy megvan-e már minden. A nemleges válaszra a fiatal pap megerősítette, hogy ezt ő komolyan mondta. Saját szentelésére emlékezve tudja, mit jelent egy szülőnek, ha jelen lehet gyermeke szentelésén...

Első szentmisémet Buenos Aires külvárosában a magyar kolóniának mondtam el. P. Pesti volt a manduktorom és ünnepi szónokom. Azután miséztem egy másik magyar csoportnak, ahol 12 magyar apáca dolgozik a magyar fiatalság között...

SJ

VALAMIT A MAGYAR MISSZIONÁRIUSOK ANYAGI TÁMOGATÁSÁRÓL

Egymás után múlnak az évek és a magyar hithirdetők egyre érzékenyebben tapasztalják a „hátszágától” való erőszakos elszakítottágukat. Misszionáriusaink vigasztalására meg kell írunk, hogy a vasfüggöny mögött elevenen él a felelősségtudat a hívekben és a fiatal klérusban egyaránt, hogy a missziókat most elsősorban a lelki vonalon kell támogatniok. A felemelő példák tömegét lehetne felsorolnunk.

De én most az anyagi támogatás problémáját szeretném boncolgatni. Mielőtt bármit is mondanánk erről a témáról, le kell szögeznünk, hogy a misszionáriusok (tehát a magyarok is) nagyon de nagyon rászorulnak az anyagi támogatásunkra! Minden ezirányban történő meg nem mértés vagy gáncsoskodás szegénységi bizonyítványt jelent. Tagadhatatlan, ahány magyar pap vagy teológus él az emigrációban, annyiféleképpen oszlik meg a nehézség is. De ez a sokrétűség, a különleges helyzetük és minden egyéb körülmény nem mentenek fel a komoly kötelesség alól, hogy hithirdetőinket hathatósan támogassuk. Reánk is hárul a feladat, hogy a vasfüggöny mögé zárt országok helyett anyagi fedezetet biztosítsunk és ezen túlmenően meg kell ismertetnünk a külföldre szakadt hívek és fiatalságunk tízezreit a missziós gondolattal.

Mielőtt a lehetőségeket és módokat tárgyalnám, egy komoly ellenvetést kell tisztáznom. Valaki azt mondta, hogy egyszerűen tarthatatlan az a „partikularista és sovíniszta” út, amelyet mi a magyar papság és kispapság körében propagálunk és ezáltal még a missziós apostolkodást is megmé-

telyezzük. Az illető nehézsége az, hogy az Egyház nagyon józanul, tervszerűen központilag irányítja a missziók támogatását. Az Egyház tudja, hogy a missziók számára kell összpontosítania erejét és joggal elvárja a hívektől, hogy ebben a tervszerű munkában támogassák, és egyéni akcióikkal ne forgácsolják szét az erőket. Ez a centralista törekvés szép és igaz, de talán nem a teljes igazság. Megvannak a maga előnyei, de a hátrányai is.

Nézzük a tényeket! Kell, hogy az utóbbi évek missziós eseményei gondolkodóba ejtsenek. A munka óriási mértékben kibővült. Ezzel szemben a katolikusok Rómán keresztül eljuttatott anyagi támogatása minimális maradt. Évente 20 millió dollár, míg az amerikai protestánsok évi 150 millió dollárt áldoznak missziós célokra. A csekély anyagi segítség arra kényszeríti a missziós püspököket és a misszionáriusokat is, hogy egyéni kezdeményezésekkel segítsenek magukon. A sajtóból ismeretesek az Európában és Amerikában utazgató missziós püspökök kolduló útjai, előadásai, felhívásai stb. Ezek a tények a kényszerhelyzet kivetítődései. Ahhoz, hogy a fennálló missziókat fenntarthassák, a kor követelményeinek megfelelően kibővíthessék, óriási összegekre volna szükségük. És amíg az Egyház más módszerekkel és más eszközök igénybevételével nem tudja biztosítani a missziók anyagi ellátását, addig fenn fog állni az a kétség. Sőt amint az elmúlt évek tapasztalatai bebizonyították, az egyéni akciók átütőbb erejűek, mint a tradíciós gyűjtési módok. A határozott cél és az adakozás személyes jellege ma jobban megragadja a híveket. Innen az akciók nagy sikere.

A tényeket a magyar misszionáriusokra alkalmazva, meg kell állapítanunk, hogy minden szempontból kedvezőtlen helyzetben vannak. Milyen anyagi gondokkal küzdenek a Kinából kiűzött és most Formóza szigetén új életet teremtő magyar jezsuita misszionáriusok?! Ugyanezt elmondhatjuk a háború után a közelmúltban misszióba került magyar verbita atyákról is. Vajon lehetetlen volna megszervezni ezek állandó segítségét!? Magyar egyesületek, magyar lelkeszségek és magyar plébániák össze tudnának fogni és elvállalhatnák egy-egy magyar misszionárius rendszer támogatását. Ez a „keresztapaság” nagyon jó hatással lenne az illető közösség tagjaira és a vezető papságra is. Nem volna-e jó, ha ezzel a problémával foglalkoznának a katolikus újságok (az Amerikai Katolikus Magyarok Vasárnapja, Katolikus Szemle stb.)? Mennyi magyar pap működik idegen pasztorációban az angol és német nyelvterületen, akiknek kapcsolataik vannak a nagy segélyszervekkel és más intézményekkel, néha maguk is vezető szerepet játszanak ilyen és egyéb helyeken. Mindenfajta koldulás kellemetlen, de ilyen esetekben szükséges. Arra vonatkozóan, hogy még a magyarok körében is lehet valamit kezdeni, felemlíttem példának az 1959. okt. 23-án a Bécs-Kagrani táborban megrendezett missziós gyűjtést. A szer-

vezést az SJC testvérek oldották meg a tőlük megszokott lelkesedéssel és ügyességgel és 500 S-et (20 dollárt) gyűjtöttek össze, ami az ottani állapotoknak megfelelően felér egy kis csodával.

Röviden még egy gondolatot szeretnék megpendíteni. A Magyar Papi Egység olvasótáborához sok magyar misszionárius tartozik. Vajon nem venné-e valaki közülük a fáradtságot és írna ezekről a témákról. Úgy gondoljuk, hogy az első kézből származó jelentéseik élményszerűbben és meggyőzőbben hatnának mindnyájunkra. Jó lenne, ha figyelmünket olyan tényezőkre is felhívnák, amelyek kiesnek a mi mindennapi világunkból, de amelyek kell, hogy érdekeljenek bennünket. Hisszük, hogy „prop-ter bonum commune” valamelyik misszionárius a sok elfoglaltság ellenére is tollat ragad és írásával megörvendeztet bennünket.

...é...e...

ELREJTŐZÖTT ISTEN

Kenyérfarcú Isten, hófehér,
közöttünk csobogó csendes ér.
Imádlak én.

Kerek Ostya, tökéletes, ép,
oly egyszerű vagy, mégis szép.
Szeretlek én.

Búzából köntös, titkos lepel,
mely Szentet, Végtelent lep el.
Csodálom én.

És Te vonzol, mennyei Kenyér,
szomjazom Rád, illatos Vér.
Kivánlak én.

És nyújt a pap, mert így akartad,
Istenséged eltakartad.
De hiszem én.

És áldott Szíved összedobban,
nem szerethet senki jobban.
Nem értem én.

Z.

K Ö N Y V E K

P. Lékai Lajos SOCist., A CISZTERCI REND TÖRTÉNETE

The White Monks. A History of the Cistercian Order, Cistercian Monastery, Spring Bank, Okauchee, Wis., 1953, 317 lap.

Les moines blancs. Histoire de l'Ordre Cistercien, Paris (éd. Seuil). 1957, 370 lap.

Geschichte und Wirken der weissen Mönche. Der Orden der Cistercienser, Köln (Wienand-Verlag), 1958, 358 lap.

P. Lékai, zirci cisztercita, jelenleg a dallasi katolikus egyetem történelem-professzora először dolgozta fel tudományos színvonalon a Ciszterci Rend történetét a maga egészében, általános képet adva kialakulásáról, fejlődéseiről, válságairól és újjáéledéséről, ismertetvén egyben a ciszterciek lelkiségét, minden irányú tevékenységét és műveit is.

A mű első része a Rend történeti sorsát vázolja. Figyelemreméltó érdeme az a széles látókörű történeti szemlélet, amellyel a Rend történetének minden szakaszát az egyháztörténelem és az általános európai történelem összefüggésében tárgyalja, megmutatva a tények mögött az emberi cselekvések történelmi hajtóerőit. az eszmények mellett azok szellemtörténeti hátterét, távlatait és határait.

Először röviden összefoglalja a nyugati szerzetességnek a cisztercieket megelőző korszakát, majd rátér a Ciszterci Rend megalakulásának történetére: Citeaux alapítása, a Regula és a konstitúciók, Szent Bernát és a Rend elterjedése. Ezt követően a cisztercieknek az Egyházban betöltött szerepét és szolgálatait ismerteti, majd a skolasztika, a reneszánsz és a reformáció hatásait. A ciszterci kongregációk kialakulásának történetét az „obszervanciák harcának” leírása követi, amelyben a trappisták különválásának eredetét tárgyalja. A felvilágosodás kora a Rendet a kihalás veszélyével járó válságba juttatja. A XIX. században meginduló újjáéledés történetét a Rend XX. századbeli alakulásának és mai helyzetének ismertetése zárja le.

A könyv második része „Ciszterci kultúra” címmel a ciszterciek lelkiségéről, liturgiájáról, tudományos, művészeti, lelkipásztori és gazdasági munkájáról ad bő összefoglalást.

Az angol és német kiadásban gazdag képanyag mutatja be a ciszterci művészet számos alkotását, statisztikai táblázatok, az angol és francia kiadásban térképmelléletek teszik szemléletesebbé a történeti rész anyagát.

A magyar ciszterciek történetét különös gonddal illeszti a rendtörténet egységébe a szerző, annak a szerepnek megfelelően, amelyet a török időkben elpusztult sokszámú magyar apátság, később pedig az újralapított és nagy fejlődésnek induló Zirc sokoldalú munkásságával mind a magyar, mind a rendi történelemben játszott.

P. Lékai könyvének értékét mindennél jobban bizonyítják a különböző nyelvű kiadások. Az eddigi három kiadás szövege lényegében azonos, a későbbiek csupán egyes részletkérdésekben és a bibliográfia kibővítésében nyújtják az újabb történeti kutatások eredményét. A spanyol és olasz fordítás előkészítése folyik. Remélhetően nem késik soká az az idő sem, amikor végre magyar nyelven is megjelenhet a Ciszterci Rend legjobb, helyesebben eddig egyetlen modern követelményeknek megfelelő története.

A művet minden tudományos igényessége mellett, művelt nagyközönség számára írt elbeszélő stílusa könnyű olvasmánnyá teszi. Érdeklődést keltve és lekötve vezet be a ciszterciek több mint 850 éves múltjának eseményekben, viszontagságokban és tanulságokban egyaránt gazdag történetébe.

(Mindhárom kiadás megrendelhető a következő címen: Edizioni Cisterciensi, Roma 848, Piazza del Tempio di Diana 14, Italia).

Farkasfalvy Dénes SOCist.

+

Begemann Robert SJ, Das grosse Spiel. Besinnung auf das Leben mit Gott. Wien (Herder) 1960, 8°, 114 l. Herausgegeben von Peter Kuderer.

Kuderer Péter újságíró ebben a kis kötetben néhány részletet közöl P. Begemann SJ, a fiatalon elhunyt „cirkuszpáter” lelkigyakorlatos előadásából. Minthogy csak mozaikdarabokat nyújt, Begemann lelkisége korántsem domborodik ki olyan élesen, mint élőszóval nyújtott előadásaiiban. De alaptónusa rövid fejezeteiből is felismerhető: Emlékezetes találkozás, Isten tetszésnyilvánítása, A szeretet hívása, A kísértés, A magány, A bölcs hallgatás, Öröm és alázatosság, Ima és apostolkodás.

Az emberi alanyt, szívét és lelkét vizsgálja. Próbaköze teszi biztonságát, zártságát, tartalmát. Úgy találja, hogy ennek az emberi szívnek önmagában vagy a világgal együtt sincs zártsága, biztonsága, hanem szétesettség, üresség és magány jellemzi. Azért kifelé és felfelé utal Istenre. Ha nyitva áll Isten felé és kiüresíti önmagát, hogy megszeresse Istent, akkor telített lesz, kiegyensúlyozott és gazdag.

Lépten nyomon érezzük, hogy Begemann maga átszenvedte ezeket a problémákat és megoldást nem a studiumban, hanem saját életének küzdelmeiben talált. Szerinte a tökéletesség gyakorlása „Melodie der Liebe”, a szeretet dallama.

Lorenz SJ

NÉHÁNY VISSZHANG
(Részletek a kapott levelekből)

Szerdán a 25 évvel ezelőtt (márc. 16.), felszentelt presbyterek mondják el hálamiséjüket egy időben, ordinatójuk színhelyén a Fogadalmi templomban. Utána lemennek a felszentelő Főpásztor sírjához, majd a temetőbe P. Hunya, P. Müller és P. Lányi sírjához, hogy hálaük és kegyeletük adóját lerójják. P. Bús a Dómban pihen, P. Siska meg Győrött. Az ezüstkoszorús presbyterek messze földről gyülekeznek emlékezni s felszítani az ordinatio kegyelmét. Nem is sok esztendő után a Kegyetek évjárata rendez hasonló emlékünnepet. . . Arra én már a mennyei aranyház ablakából tekintek le s kivételesen elengedem, hogy... igét Pi' el imperfectumban mondják el. Megelégszem Qual partíciumával is, de azt többes számban is kell tudniok. Ez nem hálagesztus lesz részemről a Kegyed sok sok figyelmességéért, hanem a megkövesült tanárok jogos kívánsága. Ha tanítványait látja, nem állhatja meg, hogy ki ne kérdezze őket. . .

Róbi bácsi leveléből Szegedről egyik volt tanítványához.

+

A Magyar Papi Egység több számát most kaptam meg együtt. Engedje meg, hogy elsősorban is kifejezzem hálás köszönetemet. Nagyon megörültem lapjuknak és örömmel csatlakozom olvasóik táborához. Amennyiben valamiben szolgálatukra lehetek, azt mindég nagyon szívesen megteszem. Melékelve küldök egy 300S-es csekket a fenntartási és üzemi költségekre. Működésükre az Isten áldását kérve, paptestvéri szeretettel köszönti

P. Domán Imre Orat., Encino, California.

+

Köszönöm a Papi Egység legújabb számát. Jól esik nagy távolságban testvéri szót hallani. Nagyon várom Gangyi beszámolóját most az ezüstmiseről. Részletesen beszámolt, hogy milyen módon tervezték a megülését. Az volt a legjobb a levélben, hogy a teljes kurzusról hírt tudott adni. Jövőre már mi következünk. Irtam neki, hogy ha nagyon jót akarnak tenni, akkor azt kérjék, hogy a szent Gellért oltárnál mondhassam. Annyira kilátástalan emberileg, hogy csak a jó Isten csodája tehetné meg. Várom az új számot, mert jó olvasni a régi szellemben írt dolgokat. Kívánok boldog húsvétot is, „Heravadhatatlan örök zöld reményt.” Mint ahogy most is láttuk itt Ausztráliában, az írek szt. Patrik ünnepe, hogy az Isten hűséges azokhoz a népekhez, amelyek kitartanak mellette és százados próbák után mindent vissza tud fizetni. Ők most az Egyházban a választott nép, de meg is szenvedtek érte. Hordják itt is a zöldet és hirdetik, mekkora lehet egy kis nép, ha a nagy Isten a pártfogója.

P. Békési István SJ, Claremont, Australia.

